

అరటివారము.

నారన దీయట మొదలైనవి యరటిచెట్లను కావలయు పండుకలను గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను. పండుకలను గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

అరటి చెట్లను గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

వైద్యుల వారమును గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

మధ్యమధ్య వారమును గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

చివర దివ్యుల వారమును గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

ఇట్లు విదేశీయదేశములను గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

నీడగా నుండుటకు వలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

నారన దీయట మొదలైనవి యరటిచెట్లను కావలయు పండుకలను గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

నార కులము చేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

స్వల్పములను గలవారును చిన్న తోటలు గలవారును యింకొక క్రొత్తవిధమున నారన దీయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

కొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

లోభాగమును గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

అరటివారమును గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

నారయొక్క పరిమితిని బట్టియు రంగును బట్టియు ఉడక చెట్లను కాలమును నిర్ణయింపవలెను. కావలయు చెట్లను పండిపిమ్మట గొట్టివేయవలెను.

కృష్ణశిల్ప విలాసాలాకా దేవులూరు గ్రామము నందు అధికారులు నెలకొల్పియుండిన పంచాయతీసంఘము నందు అధ్యక్షులకు పిఠేరయందు తాలూకాలోయందు ఒక సర్దుకలను కల్పించుటకు అనుమతినిచ్చవలెను.

విలాసాలాకా బోర్డువారి నెం 354 లు 9-2-18 తేదీ సర్దుకలలోని విషయములు లోగడతాలూకా బోర్డు ప్రసిద్ధింపబడినది ప్రజలకు ప్రాత్యాపించిన సత్తుడిచ్చిన యువ న్యాయములను, 1915 సం॥ అక్టోబరు 2 వ తేదీ నెం 1410 రు గల గవర్నమెంటు చట్టమును చాలకృతరేఖముగ నున్నందున ఆసర్దుకలలోని నిబంధనలను ప్రకారము పంచాయతీ అనుబంధమున పెట్టుటకు సభవారసముగా నిర్ణయించి 1915 సం॥ అక్టోబరు 2 వ తేదీ 1410 నెంబరుగల గవర్నమెంటు ఆర్డరు ప్రకారము పంచాయతీవారు తమయిష్టము ననుసరించి పన్నులు యేర్పరచుటకు అనుమతినిచ్చవలెను సభవారు కోరిక.

పోగొట్టుకొనబడెను నాగోధుమవన్నె బ్రంకును Camp-cot లో కూడిన బిచాణయున్న 4 వ తేదీ చెన్నపురికి పోయే మెయిలులో విజయనగరంలో నెవ్వరు లేకుండగ నెక్కింప బడినవి. ఎవరికయినను దొరకిన తెలియవర్చు ప్రార్థితులు. గోపాటి జోగిరాజు, విజయనగరం.

విజయనగరం లోని చంద్రశేఖర క్యాండిట్ కంపెనీ, నెల్లూరు. (1096) 1917-18 సంవత్సరమున మదరాసులో జరిగిన వస్తు ప్రదర్శనమునందు, సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, సి.వి.ఇ. గారివలనను యోగ్యతాప్రతిభలు బొందియున్న ఈకంపెనీ వారిచే "స్వంత స్థిరము" లో తయారు చేయబడిన క్రొత్తు కత్తులు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతనుబట్టి ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నవి. ఒక్కటొక్కటి 7 ఘంటలకు తక్కువ తేజ వెలుగును.

200 వత్తుల పెట్టె 1-కి రు 18-0-0 200 బండివత్తుల పెట్టె 1-కి రు 18-0-0 మాదిరివత్తులు కొరవారు (రు 1-4-0) ఒకరూపాయ నాలుగణాలు ముందుగా ముద్రాపెట్టిన ద్వారా పంపవలెను. ఏజెన్సీ వలయువారు కంపెనీకి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. 439

బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలువారి ప్రకటన.

1918-19 సం॥ పబ్లిక్ వర్క్స్ అనగా రోడ్లు, యిండ్లు ప్రయోజనముకల మొదలైన మ్యూనిసిపల్ పనులు కంట్రాక్టు పుచ్చుకొన దలచినవారు ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలలోగా బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ ట్రెజరీకు గారి ఆఫీసు లో నీలుచేసిన టెండర్లు వాఖలుచేసికొనవలసింది. టెండరు తోరు. 1000 ధరావతు వాఖలుచేసికొనవలసింది. సదరు యీ టెండర్లు 25-3-18 తేదీన తెరువబడును. అన్ని టెండర్లు నైసలు ఆయన పిదప ఒప్పుకోవలసిన టెండర్ల తాలూకు సాము తిరిగి యిచ్చివేయబడును. పెద్దయ్యలరేఖుకై రాబు సంజాయిషీమ్యూనిసిపల్ ఆఫీసులో ఆడిగి తెలుసుకొనవచ్చును. అంగీకరించిన టెండరుతాలూకు సాము, లెక్కలు, ఆడిటుగారి తనిఖీతయిన పిదప వాపసు చేయబడును. (1105)

మనసిపల్ ఆఫీసు బెజవాడ. } ద. బి. వెంకటప్పయ్య. CHAIRMAN M. C. Delegate

ప్రోరల్ ఆయిల్ Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd., 91, Upper Circular Road, CALCUTTA. 908 Local Agents P. Rangiah Chetty & Sons, Madras, Indian Industrial Co., " M. R. Chandra & " Madras Swadeshi Stores "

చెన్న పురి శాసనసభ

నిన్నటి సమావేశము.

(నిన్నటి తరువాయి)

"8 బి- ల్యాండు రివిన్యూ సర్వే సెటిల్మెంటు రీసెటిల్మెంటు" అను బాపతు వ్యయమునుండి ఒకలక్ష రూ॥ల తీసివేసి, ఆలక్ష రూ॥లను, గ్రామకోడలు నిర్మించుటకు లోకలు బోర్డుల కీయనలెనని కె. రావు అయ్యంగారుగా రుపపాదించి కొంత తడవుపెట్టించిరి.

టి. రంగాచారిగారు తీర్మానము సమవదించుచు, తమ తీర్మానమును ఈ తీర్మానపు భాగమేయని చెప్పిరి. ఈరాజధానిలో 4 జిల్లాలును 8 తాలూకాలును రీసెటిల్మెంటు చేయబడవలసి యున్నవి. 4-5 సం॥ములనుండి రీసెటిల్మెంటు అచ్చట జరుగ నేలేను. దక్షిణతర్కాడు, నుగూరు, మలబారు, రామ్మొగులందు 1912-13 సం॥ల నుండి రీసెటిల్మెంటులేనే లేదు. రీసెటిల్మెంటు అనగారైతులకుండి చుట్టికొంత ఎక్కువ సొమ్మును తీసికొనుట. ఈమొత్తమును విద్యావిషయమున వినియోగించి, ఈవిషయమున కార్మిచేయవలసిన సహాయము చేయవచ్చును.

తీర్మానముపై కార్యదాత ప్రత్యుత్తర మొసగిన మీదట తీర్మాన ముపసంహరించు కొనబడెను.

"12 బి రిజిస్ట్రేషను. జిల్లావ్యయములు" అను శీర్షిక క్రింద చూపబడిన మొత్తమును 5000 రూ॥ లెక్కువచేసి ఉత్తరతర్కాడు జిల్లా కొక జిల్లా రిజిస్ట్రేషను కచ్చేరీ నేర్పబడి ఈ 5000 రూ॥లను, "45-సివిలు వర్క్సు" క్రిందనుండి తీసికొనవలెనని గొ॥ శుభ్బూరాయుని రెడ్డిగా రుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వమువారి తరపున రాజగోపాలాచార్యులు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఈ విషయమై రిజిస్ట్రేషను ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారికి వ్రాసి కనుగొందు మనియు తీర్మానము సంగీకరించెదమనియు చెప్పి తీర్మానములో కడపటి భాగమును తీసివేయవలయునని కోరిరి. రెడ్డిగారు దీని సంగీకరింపిరి. తీర్మానము ప్రభుత్వమువారిచే సంగీకృత మయ్యెను.

"12 బి-రిజిస్ట్రేషను-జిల్లా చార్జీల" క్రింద చూపబడిన (ప్రాచీననరి సప్రెజిస్ట్రేషనులకూర్చి) 21000 రూ॥ల మొత్తమును 27000 రూ॥లకు వృద్ధిచేసి, ప్రతి ప్రాచీననరి సబు రిజిస్ట్రేషను జీతమును 30 రూ॥లకు సుండునట్లుచేసి ఎక్కువయైన 6 వేల రూ॥లను, "46 బి-సివిలు వర్క్సు" క్రిందినుండి తీసికొనవలయునని కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగా రుపపాదించిరి. దీనిపై రాజగోపాలాచారిగారు ప్రత్యుత్తరము నొసగిన మీదట తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడెను.

"12 బి-రిజిస్ట్రేషను జిల్లా చార్జీల" క్రింద (గుమాస్తాలు నలు రిజిస్ట్రేషనులపని చూచువప్పుడు వారికి) ఈయ బడు 7 రూ॥ల బత్తా కొఱుకును ఏర్పఱచబడిన 504 రూ॥లను 1080 రూ॥లకు వృద్ధిచేసి బత్తాను 15 రూ॥లు చేసి ఎక్కువయైన 576 రూ॥లను "45 బి-సివిలు వర్క్సు" క్రింద నేర్పబడువలెనని కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగా రుపపాదించగా, ప్రభుత్వమువారి తరపున రాజగోపాలాచారిగారు తీర్మానము సంగీకరించిరి.

కె. సదాశివభట్టుగారు స్పష్టము అడిగినను సబు కోర్టును గూర్చి తా ముపపాదించ దలచిన తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

"19 ఎ. ఇ. లా, జస్టిసు సివిలు సెషన్సు కోర్టుల"ను లెక్క క్రింద చూపబడిన సొమ్ముకు 40 వేలరూ॥లను చేర్చి అనంతపూరుజిల్లానుండు సెషన్సుకోర్టు నేర్పబడువలెననియు ఈ 40వేలను "45 సివిలువర్క్సు" నుండి తీసికొనవలయుననియు సహాశివభట్టుగా రుపపాదించి న్యాయ, రివిన్యూ ఇంజినిరింగు మున్నగు కాఫిలందు ప్రతిజిల్లాయును సర్వసంపూర్ణముగా నుండవలయునని చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారి తరపున గిల్బర్టుగారు ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు ఆర్థికవిషయ సభ్యుని అనుమతితో క్రొత్తజిల్లాకోర్టుల నేర్పబడువలయుననియు బడ్జెటులోదీనికి తగిన సొమ్మునిర్ణయింప బడుననియు చెప్పిరి. తీర్మాన సంగీకృత మయ్యెను.

"22 విద్యాశాఖ" క్రింద రాజకుండి కళాశాలకు విద్యార్థి వనతిగృహమును, వ్యాయామ భూములను మున్నగు వానినేర్పఱచుటకు 1 లక్ష రూ॥లను బడ్జెటులో చూపవలెననియు ఈలక్ష రూ॥లను "45 సివిలువర్క్సు"నుండి తీసికొనవలెననియు రామచంద్ర రావుగా రుపపాదించి రాజమహేంద్రవరములో విద్యార్థుల స్థితులనుగూర్చి వివరించిన వెనుక జె.

హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రభుత్వమువారి తరపున ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఆర్థిక సభ్యుడిందుల కంగీకరించినచో ఈ వ్యయము నేర్పబడుటకు తమ కర్తవ్యతరము లేదని చెప్పిరి. తీర్మాన ముపసంహరించు కొనబడెను.

"22 విద్యాశాఖ" క్రింద నూతనప్రాథమిక పాఠశాలలను లెఱచుటకు ఒకలక్ష రూ॥ల నెక్కువగ నీయవలెననియు, ఈలక్ష రూ॥లను 45 సివిలువర్క్సునుండి తీసికొనవలెననియు ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగా రుపపాదించుచు ఈ తీర్మానము దేశమునకుల అభివృద్ధికొఱుకు చేయబడినది గనుక ప్రాముఖ్యమైనది గాదని చెప్పిరి. జె. హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు 1918-19 వ సం॥ బడ్జెటులో 5 1/2 లక్షల మొత్తము చూపబడి యున్నదనియు, తీర్మానము సంగీకరించినచో, వ్యయ మింకను విపరీతమగుననియు చెప్పిరి. కృష్ణారావుగారు దీనివైసభ్యుల సమ్మతిని దీసికొనవలెనని కోరగా, సభ్యులు తీసికొనబడిన పిచ్చుకు తీర్మాన మెడిపోయెను.

తిరునల్వేలి జిల్లాలో నిలబ్బింపలం అను గ్రామమున పాఠశాల మందిరమును గట్టించుటకు బిల్డింగు గ్రాంటులనుండి 2800 రూ॥ల తీయవలెనని రామయ్యంగారు రుపపాదించగా జె. హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిన మీదట తీర్మానముపై నిర్బంధము చేయవలెనని.

"22 విద్యాశాఖ"ను గూర్చిన లెక్కయును గాత్ర పాఠశాలల స్థాపించుట కొఱుకు నిర్ణయింపబడిన 5 వేల రూ॥లను 6000 రూ॥లకు వృద్ధిచేసి, ఈ వెయ్యి రూ॥ల వృద్ధిని, "32 బి మిస్సెలేనియస్-గవర్నరు గారి వికాళములు చిన్నదానముల" క్రింద చూపబడిన 15 వేల రూ॥ల నుండి తీసికొనవలయునని గొ॥ టి. రంగాచారిగా రుపపాదించి గాత్ర పాఠశాలల తుల్యపరచుకరములని యివ్వవచ్చును ప్రజలుగ్రహించుచున్నారనియు, చెన్నపురి యందును బార్డిటౌను, తిరునల్వేలి, నుంగంబాకం, పరశువాకం మున్నగు స్థానములందు గాత్ర పాఠశాలలు పనిచేయుచున్నవనియు, ఇతర పురములందును విశేషముగా గాత్ర పాఠశాలలు గలవనియు వానికి ధన సహాయముచేసి అవి పూనుకొనిన కార్యమును ప్రోత్సహించవలయుననియు చెప్పిరి.

జె. హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఈవిషయమునుగూర్చి ఆర్థికసభ్యునికి తెలిపినదికి ధనసహాయము సభి కము చేయ వీలగునెమో కనుగొనవలయునని చెప్పగా, ఆర్థిక సభ్యులగు కార్యదాత గాత్రపాఠశాలలకు ధనసహాయమును వృద్ధిచేసెదమని నెలవిచ్చినమీదట తీర్మాన ముపసంహరించు కొనబడెను.

"22 ఎఫ్ విద్యాశాఖ - గవర్నరు మెంటు పాఠశాలలు-సెషన్సులు" అను శీర్షిక క్రింద బాలికా పాఠశాలలందలి యుపాధ్యాయ ఉపాధ్యాయులనుల జీతములుగా చూపబడిన 31268 రూ॥లకు మరి 156 రూ॥లను చేర్చి ఆయుపాధ్యాయ ఉపాధ్యాయుల జీతములలో కడపటి జీతము 15 రూ॥లుగా నుండునట్లు చేయవలెనని కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావు బహదరుగా రుపపాదించిరి. జె. హెచ్. ప్రోసు

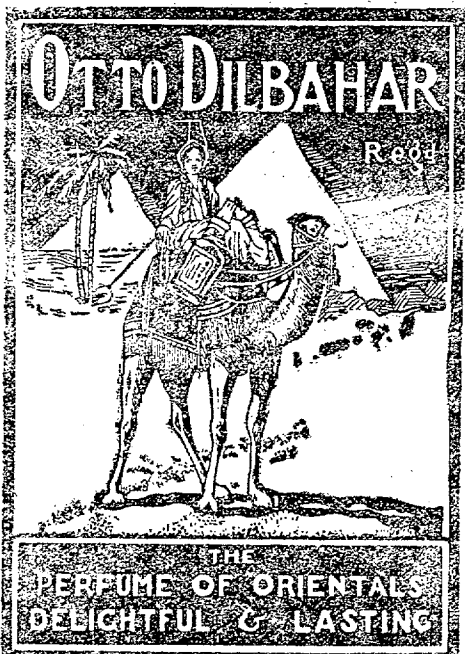
గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిన వెనుక కృష్ణారావుగారు తీర్మానమును నిర్బంధముచేయక ఉపసంహరించు కొనిరి.

"23 బి. విద్యాశాఖ గ్రాంటుల" క్రింద పేద విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనముల నిచ్చుటకు ఏర్పఱపబడిన సొమ్ము నకు మరి 40 వేల రూ॥లను చేర్చి విద్యార్థులను సహాయపరచు తీర్మానము ప్రకారము నెకండరి పాఠశాలల విద్యార్థులకును సహాయము చేయవలెననియు ఈ 40 వేల రూ॥ల అదనమును "45 సివిలువర్క్సు" బాపతు సొమ్మునుండి తీసికొనవలయుననియు, పి. శివరావుగా రుపపాదించి నెకండరి పాఠశాలల విద్యార్థులకు సహాయము చేయు ఆవశ్యకతను దెలిపిరి. జె. హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు, ఈ విషయము ప్రభుత్వమువారి మోచనయందున్నదని చెప్పిన మీదట తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడెను.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల గ్రాంటుల సహాయమున ఎలి మెంటరీ పాఠశాలల మందిరములను మరమ్మత్తు చేయుటకు గారు లోకలుబోర్డులకు ఇచ్చుటకు "22 విద్యాశాఖ" పద్దు నందు 50 వేల రూ॥లను చేర్చి ఈ మొత్తమును "45 బి. సివిలువర్క్సు సివిలుబిల్డింగు" క్రింది మొత్తము నుండి తీసికొనవలెనని బి. వేంకటపతిరాజుగా రుపపాదించి లోకలు బోర్డుల పాఠశాలలకు సహాయము చేయబడునట్లుచే, ప్రభుత్వమువారి చేయవలెనని నుడిపిరి. జె. హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు, లోకలు బోర్డులు స్థాపించిన ఎలి మెంటరీ పాఠశాలలకు మరమ్మత్తులు మున్నగు వానిని లోకలుబోర్డులే జరిపించుట విధియనియు, లోకలు బోర్డులన్ని జనపదున్నచో, అవి అన్నిజరుపునట్లు ప్రభుత్వమువారు చూచెదమనియు చెప్పిరి. తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడెను.

"24 వైద్యశాఖ" క్రింద చూపబడిన 250 వేల రూ॥లను 88805 రూ॥లకు తగ్గించి, జిల్లా ఆసుపత్రులను గవర్నరు మెంటు ఆసుపత్రులనుగా వైద్యపాఠశాల లుండు చొట్టనే మార్చవలయునని ఎం. రామచంద్రరావుగా రుపపాదించి వైద్యసహాయ విషయమున ఆర్థికసభ్యుడు చేసిన ఏర్పాట్లకు కృతజ్ఞతనుజూపి, అసంతృప్తికరముగా నిర్వహింపబడుచున్న వైద్యాలయములకు ప్రభుత్వము వారు తమ యాధీనమునకు దీసికొనవలె ననియు, వైద్యసహాయమును వృద్ధి చేయవలసిన ఇతర పట్టణములందును ధనసహాయము చేసి ఆసుపత్రులను వృద్ధిచేయు విధానములను ప్రభుత్వము వారు త్వరలో నేర్పరుపవలయుననియు, వైద్యశాలలను ఆసుపత్రులను వృద్ధిచేయవలసిన ఆవశ్యకతను డిస్కంబ్రై నేషన్ కమిషనువారు గుర్తించియుండినయు ఈవిషయమున లోకలుబోర్డులను పురపాలక సంఘములు నేమియు తృప్తికరముగ పనిచేయలేదనియు, చెప్పిరి. కార్యదాత గాత్రపాఠశాలలకు సహాయముచేయుట మామధురమటకు కారణము గన్పడదనియు, ఆసుపత్రులను వైద్యమందిరములను స్థాపించు విషయమున ప్రభుత్వమువారు సాధ్యమైనంత సహాయము చేయుచుందుననియు చెప్పిరి.

బి. వేంకటపతిరాజుగారు నుడువుచు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయుచుందునని ధన కర్థమగుటలేదనియు, సహాయముచేయుట ప్రభుత్వమువారివిధియనియు, ప్రభుత్వమువారు

సోలు యేజంటు:— ఆంగ్లోముండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మానసిద్దు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు:— మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరమును సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.) ఇచ్చటికాలపు రుచి కనుభవనది, సాటిలేని మనోజ్ఞమును సువాసనగలది. ఆల్ఫాబోలుగానీ, రామయగానీ, చేర్చబడకను సిద్ధము చేయబడిన కేవల షావ్నసారము. నీ తువాలపై కొన్ని లింగపులు చుట్టకరించినచో, మత్తగొర్రుడు మనాసన నిన్నలవలెను. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును. పన్నెనెజు (అర డ్రాం) సీసా 1-8 రు 0-8-0 సభ్యరకము నెజు 1-1 డ్రాం ,, ,, 0-12-0 నేరొక్కనెజు 2 ,, ,, 1-4-0 పెద్దనెజు 4 ,, తేక 1/2 డ్రాం ,, 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. పల్లెట, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధముగ ప్రతిపాపులొగు దొరలును, దీనికి ఆ నేకమగు నకలునెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగోవును సీసాపై ను, కార్డుపై ను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో డిల్ బహారుయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రిదిగురువారికి వ్రాసినచో అతాకిమృత్యుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు. మద్రాసు యేజంటు:— మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

ఆ యు ర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి, మదరాసు

నేటి దినచర్య.

నేటి మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు కాసనసభ నెంట్లు జరిగి కోటయందు సమావేశమయినది. నిన్నటివలెనే పెక్కుమంది గౌరవ సభ్యులు సభకు విచ్చేసిరి. గవర్నరుగారి రథ్యక్షత వహించిరి.

32 వ తీర్మానము.

"26 ఎ. కో. ఆపరేటివు క్రెడిట్స్" యొక్క ఉపశీర్షిక క్రింద ప్రభుత్వమువారు అధికముగా '25 వేల రూపాయలను సప్లయ చేయవలయు ననియును ఆ మొత్తమును "32 బి" "45 బి" నుండి భర్తీ చేయించవలయుననియు మొక తీర్మానమును కె. సదాశివ భట్టుగారు రుపపాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ మొత్తము ఎక్కువగా 25 వేల రూపాయలను నియమించుటకు కావలసియున్నది. ఈవిషయమై క్రిందటి కత్తెను కూడ చర్చచరిగినది. కాని ఆప్పటినుండి యిప్పటివరకును ఇప్పైవల సంఖ్య హెచ్చుచేయుటకు ప్రయత్నము లేదును సర్వములు కనబడదు. ప్రభుత్వము వారు కో. ఆపరేటివు రిజిస్ట్రార్ గారికి వ్రాసి సమాచారము తెలియజేసిన బాగుండును. కాబట్టి యీ మొత్తము అవసరముగా కావలసియున్నది.

ప్రభుత్వము వారి పక్షమున కాడ్వూగార్లు చెప్పిరి:- ఈ విషయమై నేను రిజిస్ట్రార్ గారు వ్రాసి కనుగొంటిని. ప్రభుత్వమువారుగూడ ఇప్పైవల సంఖ్య హెచ్చుచేయుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నాను. కాబట్టి యీ తీర్మానమును నేను అంగీకరించుచున్నాను.

తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

33-వ తీర్మానము.

"26-బి" మత్స్యశాఖవారి ఉపసంఘముక్రింద సబ్బులను తయారుచేయుటకు ఫ్యాక్టరీని నిర్మించుటకు గ్రాంటు చేసిన రెండులక్షల రూపాయలు ఇచ్చుట మానివేసి ఆ మొత్తమును పశ్చిమతీరమునందు పారిశ్రామిక పాఠశాలల నిర్మించుటకు ఇయ్యవలయునని ప్రభుత్వమువారి నడుగును సదాశివభట్టు గారికి తీర్మానము నుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- పశ్చిమ తీరమునందు పారిశ్రామిక పాఠశాలలు నెలకొల్పి విద్యార్థులకు విద్య నేర్పినయెడల వారి దేశములలో దొరకు మత్స్యములు నూనెలు లేకు మొదలైన పరిశ్రమల నభివృద్ధిచేయుట కవకాశ ముండును. సబ్బుల ఫ్యాక్టరీని ప్రభుత్వము వారు నిర్మించిన యెడల చాల డబ్బు కావలసి యుండును. వారికి ఆ విద్యయే నేర్పినయెడల విద్యార్థులకు చాల నుపయోగముగా నుండును. పారిశ్రామిక పాఠశాలలు లేనిది సబ్బు ఫ్యాక్టరీలను నిర్మించిన లాభములేదు. కాబట్టి మొట్టమొదట ప్రభుత్వమువారు పాఠశాలల నెలకొల్పవలయునని కోరుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారి పక్షమున రాజగోపాలాచారియ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ సోఫుఫ్యాక్టరీని పెట్టుట దేశమున కంతకును కావలసిన సబ్బులను తయారుచేయుటకు గాదు. ప్రజలకు పరిశ్రమల నేర్పుట కయి యున్నది. ఇట్టి ఫ్యాక్టరీలను నిర్మించుట దేశోద్ధరణముకొరకు గాని దేశానందముకొరకు గాదు. కాబట్టి తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిన బాగుండును. యాకూలు హుస్సేనుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ సభలో అనేకపర్యాయములు పరిశ్రామికవృద్ధికి కొన్ని తీర్మానములు ఉపపాదించబడినవి. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు 'కాగితములు తయారుచేయుటకు ఫ్యాక్టరీల నిర్మింపవలయునని చెప్పిరిగాని తీర్మాన మంగీకరింపబడలేదు. ప్రభుత్వమువారి సహాయములేనిది ఈ దేశములో పరిశ్రమ లభింపజేయుటకు. ఏకాగ్రముననే గవర్నరు మెంటువారు సబ్బు ఫ్యాక్టరీలను నిర్మించుట కంగీకరించిరి. కాబట్టి దానిని మానివేయునని చెప్పట మంచిది గాదు. ఈ మోక్షుగానే యింకను అనేక పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసెదనని కోరుచున్నాను. తీర్మాన ముపసంహరింపబడినది.

34-వ తీర్మానము.

"26-బి" పురాతన వస్తుశాస్త్ర డిపార్టుమెంటు శీర్షిక క్రింద ఇదివరలో ప్రకటన కావడిన రాతిశాసనములను ప్రకటించుటకై 1918-19 బడ్జెటునందు రు. 22,900 రూపాయలను గ్రాంటు చేయవలయు ననియును ఆ సొమ్ము "45-బి" నిబంధననుండి తీసికొనవలయుననియును మొక తీర్మానమును రామనాథు రాజుగారు రుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వము వారి పక్షమున కాడ్వూగారు, ఇంతవరకు విషయమును గురించి ఏమియు అలోచించ లేదనియు ముందు అలోచించెద మనియు ప్రత్యుత్తరము చెప్పగా రామనాథు రాజుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

36-వ తీర్మానము

"26-బి. ఎఫ్." శీర్షిక క్రింద 1918-19 బడ్జెటులో ఎక్స్ మేటు చేయబడిన రు. 6014 రూపాయలును తీసివేయవలయునని, పి. శివరావుగారి రిపోర్టును నుపపాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఇంత ధనమును పరదేశస్థులవిషయమై నేల ఖర్చు పెట్టవలయునో తెలియకున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వము వారు ఈవిషయమై తగు సమాధానమును చెప్పెదరు గాక యని కోరుచున్నాను.

25 వ తీర్మానము.

గౌ. కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు "26.బి.ఎఫ్" శీర్షిక క్రింద పరదేశస్థుల పోషణకొరకు చెన్నపురి కలెక్టరుగారికి నెలకు 200 చొప్పు ఇవ్వబడిన ఎక్స్ మేటును తీసివేయవలయునని కోరుచు నొక తీర్మానము నుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున గౌ. గిల్బర్టుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. తీర్మాన ముపసంహరింపబడినది.

37-వ తీర్మానము

1918-19 సం॥ బడ్జెటునందు నేతప్రవీణులకు, 18000 ల పండితులకును, తోలుపండితులకు ప్రత్యేకముగా గ్రాంటు చేయబడిన మొత్తమును తీసివేయవలయునని మొక తీర్మానమును కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు రుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- వైద్యపండితులైన వారివారి విధి కృత్యములను సరిగ్గా నెరవేర్చుటకు మారుగా యితరపనులను జేయుచున్నారు. వారికై గ్రాంటుచేయబడిన మొత్తము అవసరము. తోలుపండితుని విషయములో యీ దేశమునందు తోలు ఫ్యాక్టరీలు బాగుగ నెలకొల్పబడి మంచి అభివృద్ధి యందున్నది. కాబట్టి అట్టి పండితుల యొక్క అవసరము యింక విస్తారములేదు. కాబట్టి వారికిచ్చు గ్రాంటును తీసివేసిన బాగుండును.

రాజగోపాలాచారియ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- నేతగ్రంథములుంటు వలన చాలయదికి ఆధారము ఏర్పడుచున్నది. పెక్కుమంది దేవాంగులు దానివలన జీవింపుచున్నారు. ఇప్పట్లేవారి అవసరము లేకుండ కేవలము ఫ్యాక్టరీలమీద ఆధారపడు సమయము యింకను రాలేదు. ఇకముందు గూడ వచ్చుటకు సాధ్యమగునని తోచదు. కాబట్టి ఆపరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయుట అవసరముగా గన్పట్టుచున్నది. 18000 ల పండితుని విషయములో యుద్ధము వలన 18000 లు తగ్గి పోయినవి. ధరలు అపరిమితముగా హెచ్చినది. మనదేశములో యీపరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయుట కవకాశముగలదు. కాబట్టి వారికి తగు ద్రవ్యసహాయము చేయుట అవసరమని తోచుచున్నది. తోలు పండితుని విషయములో 1908 సం॥ ఉదకమండలము నందు జరిగిన పారిశ్రామిక సభయందు తోలు పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయించవలయునని ఒక తీర్మానము చేయబడినది. విద్యార్థులకు టూనింగును గురించి విద్య నేర్పవలయుననియు గూడ తీర్మానింపబడినది. కాబట్టి యీ మూడింటికి ప్రభుత్వము వారు న్యాయముగాను అవసరముండుట వలనను సహాయము చేయుచున్నారని ఊహక చేయుటలేదు.

బి. వెంకటపతి రాజుగారిట్లు చెప్పిరి:- కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారి తీర్మానము యొక్క అభిప్రాయమును రాజగోపాలాచారియ్యగారు పూర్తిగా అర్థము చేసికొన నందులకు విచారము. మనము వ్యవహరించిన ధనము నాకు సరియైన లాభము యీ పండితుల వలన పొందుచున్నామా లేదామని వారి తీర్మానము యొక్క అభిప్రాయము. మనము పొందవలసినంత లాభము పొందుట లేదు గాన ఆ డిపార్టుమెంటును నిర్మూలించిన బాగుండునని నుడువుచున్నాను.

గౌ. యాకూలు హుస్సేనుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు యీ పండితుల సంతుష్టిగా లేనియెడల సంతుష్టిగా నుండునటుల ప్రభుత్వమువారు చేయవలయును. గాని పూర్తిగా నిర్మూలించినందువలన లాభము లేదు. గవర్నరుగారు యీ పండితులు తమ శక్తి వంచనలేక పరిపూర్ణ విశ్వాసంతో పనిచేయుచున్నారనియు వారి పని బహు సంతృప్తిగా నున్నదనియు వారిని తీసివేసిన దేశము పరిశ్రమాభివృద్ధి గాంచ నేరదనియు, రాజగోపాలాచారియ్యగారు తిరిగి మొక్కి వక్కాణించెదననియు నుడిచిరి.

తీర్మానము ఉపసంహరింపబడినది.

38 తీర్మానము.

అహమ్మదు తంబి మరక్కయ్యగారు రానందున మహమ్మదు యీ మామూలు హుస్సేనుగారు నాగపట్నములో మెకానికల్ ట్రయినింగు నేర్పుటకు పారిశ్రామిక పాఠశాలల నెలకొల్పటకై 62,000 రూపాయలను గ్రాంటు చేయవలయుననియు ఆ సొమ్మును "22-ఎఫ్, విద్యా శాఖ" శీర్షిక కింద మొత్తమునుండి తీసికొనవలయుననియు నొక తీర్మానము నుపపాదించిరి. గవర్నరు మెంటువారి పక్షమున రాజగోపాలాచారియ్యగారు చెన్నపురియందును, కాకినాడయందును రెండు పాఠశాలలు నున్నవనియు అంతయు గాక యిప్పడు యుద్ధమువలన యంత్రములు మొదలైన మెషిన్స్ తెప్పించుట సాధ్యము గాదనియు, నాగపట్నమునందు మరియొక పాఠశాలను నెలకొల్పట కవసరము లేదనియు చెప్పిరి. ఈ తీర్మానము ముందుసభయందు చర్చించుట కంగీకరింబడినది.

39 వ తీర్మానము.

"32 బి. మిసిలేనియసు" శీర్షిక క్రింద ఉదకమండలము లారెచ్చ మొమోరియలు పాఠశాలలను చేయబడిన 40,000 రూపాయల గ్రాంటునుండి 10,000 రూపాయలు తగ్గించి ఆ సొమ్మును మంగుళూరు నిమ్మజాతుల మిషను కీయవలయుననియు నొక తీర్మానమును సదాశివభట్టుగారు రుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- ఈ మిషనువారు ప్రజలయొద్ద చందాలు పోగుచేసి నిమ్మజాతులకు విద్య గ్రరవుచున్నారు. కాబట్టి ఆ చందాలకు తోడుగా ప్రభుత్వమువారు కూడ కొంత ధనసహాయము చేసిన బాగుండునని చెప్పిరి.

కాడ్వూగారు, నిమ్మజాతులధర్మమునకు విద్య గ్రరవుటకును తగు ధనసహాయము చేసవలసియు, ఎట్లు చేయుటకు ఆలోచించుటకు స్కీము ఏమియు లేదనియు చెప్పిరి.

తీర్మానము ఉపసంహరింపబడినది.

41-వ తీర్మానము

"32 డి మిసిలేనియసు" శీర్షిక క్రింద గ్రాంటు చేయబడిన మొత్తమున నైగునివారణ ఖర్చులకు మరియొక లక్ష రూపాయలతో హెచ్చించవలయుననియు ఆ మొత్తమును "42 యి" శీర్షిక క్రింద మొత్తమునుండి తీసికొనవలయుననియు మొక తీర్మానమును పి. శివరావుగారు రుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- గత మాసమునందు జరిగినసభలో ఈ విషయమై కొంత చర్చించినాను. మా బడ్జెట్ లో స్టేగుజాడ్యము వ్యాపించినపుడు దానిని అణగద్రొక్కటకు చాలధనము వ్యయమగును. మా మ్యునిసిపల కౌన్సిలువారు బీదధితియందున్నారవ్యయమయిన ఖర్చునంతయు భరించుటకు వారికి సమర్థత చాలదు. క్రిందటి సంవత్సరము స్టేగుజాడ్యము వచ్చినపుడు 2 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుఅయినది. ఈడబ్బంతయును మ్యునిపలవారే భరించవలయునా? స్టేగు వచ్చినపుడు పట్టణమును ఖాళీచేయుటకు గాని క్రొత్తగా ఊరైటట డెరాల నిర్మించుటకు గాని యింకను యితర ఖర్చులకు చాలధనము కావలసియుండును. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు తప్పక యీ విషయములో ధనసహాయము చేయవలసి యుండును.

గవర్నరు మెంటు వారి పక్షమున రాజగోపాలాచారియ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ విషయము లన్నియు స్థానిక సంఘము వారిపై నాధారపడి యున్నది. వారు జోక్యము కలగజేసికొని కావలసి సహాయము చేయుట వారి విధియై యున్నది. వారి కేమైన ధన సహాయము వలయునో ప్రభుత్వమువారి నడిగి పడయగలరు. అట్టి విషయములలో తప్పక ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయుదురు. తీర్మాన ముపసంహరింపబడినది.

కాసనసభ:- సంయుక్తరాష్ట్రముల కాసనసభ ఈ నెల 11 వ తేదీన సర్ హోకోర్టు బట్లగుారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. సర్ నుందరలాలగారి మరణమునకు చింతించుంటిమను తీర్మాన ముమోదించబడినది. దానిని వారి బంధుగులకు తెలిపెదరు.

బర్మా ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారి రిపోక సమయమున "పోలీసు ఉద్యోగియులు తమ కేసులను బలపరచు నిబంధనము కొంతవరకు నిజమును వీడుచున్నారని బలకగా పోలీసు ఫిఫు కమిషనరుగారు పోలీసు వారందరికిని హెచ్చరిక నందిరి. అట్టి అపచారమువలన కేసుల బలము పోవుచుగాన నెవ్వరు నియంకయు నబద్ధము లాడకూడదు. అట్లైనచేత గావించి రని తనకు తెలిసిన చాల కఠినతను విధింపబడును.

42 వ తీర్మానము.

"42- బి ఇరిగేషన్" కి కిక్కిరింప గాల్గుచేసిన మొత్తమును నాగపట్నము - వెదరాస్తియను కాలువకట్టు టకు 12 లక్షల రూపాయలచే పోషించ వలయుననియు ఆమొత్తమును "45 సివిలవర్క్సు" నుండి తగ్గించవలయు ననియు నొకతీర్మానమును కె. చిదంబరరాధ మొదలియారు గా రుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వము వారిపక్షమున గిల్లినవారిట్లు ప్రభుత్వ తర మొసగిరి:- రైల్వేవచ్చిన తరువాత యీ పేకింగుహము కాలు వయొక్క అవసరము తగ్గిపోయినది. ఆకాలవ యుగముగా పూర్వము జరుగుచున్నంత వరక వ్యాపారము యిప్పుడుజరుగు తేదు. సామానులు ఎగుమతి దిగుమతులు చేయుటలో ఆకాలు వ లేకుండున ప్రజలు ఎంత చిక్కు పడు చున్నది ప్రభుత్వమువారికి తెలియును. పోర్టునోవోరును నాగపట్నము నకు కాలువ త్రవ్వవలయుననిన ప్రైవేట్ ప్రభుత్వమువారి అను మతి బడయవలయును. ఇంతియగాక అదిచాలమైట్ల వ్యాపించి నందున దానిని త్రవ్వటలో విస్తారము ధనము వ్యయపరచ వలసియుండును. దాట్లమొదలైనవి మాడ పట్టుటకు చాల వ్యయమగును. నాగపట్నముకాలవ త్రవ్వట యనగా మరి యొక నూయజుకాలవ త్రవ్వటయని భావించవలయును. కాబట్టి యిప్పటి పరిస్థితులలో అటువంటి స్కీమును ఆచరణ యందుంచుటకు సాధ్యపడదు.

గొ. యాదాబు హుస్సేనుగారు ఆ కాలవ త్రవ్వించువలన గలగులాభములను వక్కాణించుచు దానియొక్కత్యక తనపూర్వక బోధపరచిరి.

ప్రస్తుతము కాలవ త్రవ్వటలో కొన్ని కష్టములు, కొంత నష్టము సంభవించినను తరువాత వీటియొక్క ఫలితము బాగుగ తెలియగలదు. ప్రజలకు, వర్తక వ్యాపారమునకు ముఖ్యముగా నుపయోగకరముగా నుండును.

చిదంబరరాధ మొదలియారు గారు తిరిగి ప్రభుత్వ తర మొసగుచు ప్రభుత్వమువారికి నిష్టమున్న యెడల ఎట్టికఠిన కార్యముయినను సాధ్యపడును గాన దీనియొక బూనత్యకతను ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొని పని ప్రారంభించెదరుగాక యని కోరుచున్నానని చెప్పెను.

గిల్లినవారు, ప్రభుత్వము వారికి ప్రస్తుతము అట్టిపనిని చేయుటకుడప్పులేకపోవుట ముఖ్యకారణమని చెప్పిరి.

తీర్మానము వోటునకు చేయబడి నిరాకరింపబడెను.

43 వ తీర్మానము.

వెన్నెదియొక్క కాలువలను బాగుచేసి ప్రజోపయో గముగ చేయుటకు 25,000 రూపాయల గ్రాంటు చేయవల యుననియు ఆసామ్యము "45 సివిలవర్క్సు" నుండి తీసికొనవల యుననియు నొకతీర్మానమును ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు రుప పాదించిరి. గొ. హాలింగుగారు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ప్రభుత్వ తర మొసగిరి. తీర్మాన ముపసంహరింపబడినది.

45 వ తీర్మానము.

రామినాడుజిల్లా బోర్డు వారికి గ్రామములలోని కోడల లను బాగుచేయుటకుగాను విరాళ మొసగుటకై "45 సివిల వర్క్సు" కి కిక్కిరింప 80 వేల రూపాయలను గ్రాంటుచేయ వలయుననియు ఆమొత్తమును "45 - బి" సివిలవర్క్సు నుండి తగ్గించుకొనివలెననియు నొకతీర్మానమును గొ. రామ య్యంగారు రుపపాదించిరి.

గొ. రాజగోపాలాచారియారుగారు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ఈ విషయమును గురించి ప్రభుత్వమువారి కాలో చించి కోడలల పారిశుధ్యమునకై ప్రయత్నము చేసెదరని ప్రభుత్వ తర మొసగిరి.

తీర్మానము వోటునకు చేయబడినది. అంగీకరింపబడ లేదు.

సభ ఫలహారమునకు ముగిసెను. సభయంతకు జరుగు చున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయ సభోప సంఘము.

ఆయా, వై సంఘమువారి సభ యీ నెల 30 తేది ప్రాయంకాలము 4 గంటలకు కడపపట్టణములో సమావేశ మగును.

విషయములు.

1 కాంగ్రెస్సాహక సంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొ నట. 2 అభిలభారతీయ సభోపసంఘమునకు నిబంధమున్న సభ్యుల నెన్నుకొనట. 3 చెన్నై పుర మహాజనభా నిర్మితమైన విద్యోపసంఘమునకు కార్యదర్శిగాలైన యస్. రాజగోపాలా చారియారు డిల్లీలో జరుగనున్న అభిలభారతీయ విద్యా సమ్మేళనమునకు ప్రతినిధుల పంపించుటకుగూర్చి ప్రాకిస్ యు డ్లరును. 4 ఆంధ్రరాష్ట్ర సభాసమావేశము నిర్వహించుటకు, ఆం ధ్రుడు అభ్యర్థింపబ నియామించుట. 5 ఇంక అవసరమగు వివిధ విషయములు.

గంటాను. } కొంభ శేరికట్టపల్లియ్య, }
1. 2. 3. 4. 5. } కావ్యదర్శి.

[9-వ పేజీ తరువాయి]

నిప్పుడు ప్రజేకపెట్టవలయు నావశ్యకతను తెలుపుచు యధా నంతర మారు మాసములవరకు మాత్రమే ఈ బిల్లు అమలు లో నుంచబడునని మెక్లి చెప్పెను. యధానంతరమున పనిచేయు చున్న సైనికు లీయవలయు సామ్యముగూర్చి ఇది ఉద్దేశంప బడెననియు, తమ వడ్డీ తక్కువపోవునో యనుభవమున ప్రజలు వైస్రమున తేరవండుటచే నిట్లు చేయవలసి వచ్చె ననియు నతడు చెప్పెను.

మానసియులగు శర్మగారు, బ్యాంకురెవెన్యూ అత్యంత రాష్ట్రీయము గావించబడవలయునని ఉపపాదించి ఇట్లు చెప్పెను. కొన్ని ఆదాయములను కేవలము రాష్ట్రీయములగ చేయవలయునను సంగతి యధానంతర సంస్కరణములం దా లోచింపబడుచున్నదని ఆర్థికమంత్రి తెలియపరచెను. ఈ సం స్కరణ మిప్పుడత్యవసరము. దేశమున విశేషముగ మార్పులు గలుగనున్నవి. ఈసమయముననే సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ ఆదా యముల విడబరచుట యచితము. తక్కినదేశములు బ్యాంకు రెవెన్యూను కేవలము రాష్ట్రీయాయముగనే భావించుచున్నవి. వివిధరాష్ట్రీయములందలి భూమిపన్నులు వివిధములుగ నున్నవి.

కావుననే రాష్ట్రీయకొలదిని బ్యాంకు రెవెన్యూయం దలి భాగమును సామ్రాజ్య దొరతనమువారి కీయవలసినదియు నిర్ణయించుట కష్టము ఈ ఆదాయము రాష్ట్రీయమా లేక సామ్రాజ్యమా అను సంతకము తీరవలసి మున్నది. ఈ ఆదాయము కేవలము రాష్ట్రీయమని అనుభవమువలన నితర దేశములు పరిగణించుచున్నటుల తెలియవచ్చుచున్నది. అమె రికా సంయుక్త రాష్ట్రీయము, దక్షిణ ఆఫ్రికా, జర్మనీలలో నిట్లే జరిగెను. ఇరు దొరతనములవారికి ఎట్టి అధికారము లే కుండ చేయుటకు నిది అవశ్యకము. ఈ ఆదాయము క్రూర ముగ పరివర్తించబడె నని దొరతనమువారిపై నేర మాగో పింపబడు చున్నది.

ఈ యాదాబు మెట్లు కచ్చురదియు నెట్లు వెచ్చింప వలయునదియు నాయా రాష్ట్రీయ ప్రజలు చర్చించిననే ఈ నే రాగోపణము తొలగగలదు. వివిధమును బట్టియొకటిను బ్యాంకు రెవెన్యూను రాష్ట్రీయము గావించుటయే మంచిది దాతీయము వలనవచ్చు ఆదాయమును సామ్రాజ్యమున కుపయోగింపవచ్చు నని అభిప్రాయ లభిస్తామనకుచున్నారు.

సర్ విలియము మేయరుగారు శర్మగారికి ప్రభుత్వ తర మొసగుచు హిందూదేశమును సామ్రాజ్యము మోగింపవలయు నను శర్మగారి అభిప్రాయమును ఖండించిరి. హిందూదేశ దొర తనమువారుశాసనబద్ధసంస్కరణముల నాలోచించుచున్నారు. అందురాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ఆర్థికశక్తి యెంతవర కుండవల యునదియు చర్చించబడుచున్నది. సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ ఆదా యములను విడబరచుటవలన చాల లాభము గలుగగలదు. రాష్ట్రీయ దొరతనముల వారి కెప్పుడు ఆర్థికాధికారము లానగూడుటయు నిశ్చయము. ప్రస్తుతము దొరతనము వారికి యుద్ధ వ్యయ ముపరిమితముగ నున్నది. శర్మగారి తీర్మా నము ప్రకారము వారికి 120 లక్షల పౌణ్డ్ల ఆదాయమును విడువనేరరు. సంధిచేయారినను సైనికవ్యయము నెప్పుడు తగ్గిం పవలయునదియు వారికి తెలియదు. అందుచే శర్మగారు ప్రజేక పెట్టిన ప్రకారము తీర్మానము సంగీకరించుటకు వీలులేదు. ఈక్రిందివిధమున నాతీర్మానమును ప్రజేక పెట్టిన సంగీకరించుట కవకాశము గలదు.- రాబోవు సంస్కరణములందు బ్యాంకు రెవెన్యూను కేవలము రాష్ట్రీయగ చేయవలయునను సంగతిని గూడ దొరతనమువారి కాలోచింపవలసినదని ఈసభవారు గవ ర్నరు జనరలుగారిని కోరుచున్నారు."

శర్మగారు సవరణము సంగీకరించి దాని నుపపాదించిరి. అది అంగీకరింపబడెను.

తదనంతరము యధానంతరపు సంస్కరణములందు, బ్రిటిషు హిందూదేశమునం దంతటను నిర్బంధించిత విద్యును ప్రజేకపెట్టుటయు గూడ నుండవలయునని తీర్మానము నుప పాదించుచు శర్మగారు ఈ విషయమున దొరతనమువారి యభి ప్రాయమును స్పష్టముచేయ గోరిరి. రాజప్రతినిధి గారేచెనా సంస్కరణ నులోచింపబడుచున్నదనిరి. ఇట్టి కాననావశ్యకత క్రిందటి సంవత్సరము పూర్తిగ తెలుపబడెను. పరిశ్రమాభి వృద్ధికిని, కృషిసాయాభి వృద్ధికిని, ప్రజలకు విద్య అవసరము. యుద్ధమునకు గూడ నది అవశ్యకము.

ఇది చాల అవసరముగనున్నదిగాన నికవిధ నంతమాత్రమును చేపింప బడగూడదు. దీని సైనికార్థికబాధ్యతను జూచి దొర తనమువారు తమధర్మము నిర్వర్తించుటలో నికగూడదు. దీనిసం ర్భృత్తికరముగ జూచుటకు దొరతనమువారు వేరొక దృక్పథమునువట్టి చూడవలయును. ప్రజలకు జుబుబు తరచి వారికి విద్యను గలపుట సోపనదరి తా నెఱుంగును. కాని అన కాశములన్నియు ప్రజలువిద్యగలపంపింపబడునన్నచోట్ల వారికి లభించిన విడవలయును. ప్రజలందీశేషముగ నాతీర్మాన దొరతన మువారు తమ ధర్మమును వారికి తెలుపవలయును. యధానంత రము బ్రిటిషు ధనమును అవసరపరచుట అచర్యమగుచున్నది. ఈ

శము లుండవచ్చును. తమన్న నింతటి ప్రాముఖ్యముకాని విషయములందైన వ్యయము చేయవచ్చును. ఆర్థికస్థితిలు ప్రాథమిక విద్యకు సరిపడగలవని శర్మగారు వాదించిరి.

సర్ శంకర నాయరు గారందలకు ప్రభుత్వ తరమిచ్చు చు నిట్లనిరి. జనసామాన్యపు విద్యాలాభములను శర్మగారు విశేషముగ జెప్ప వసరము లేదు. ఈవిషయమున వారికిని హిందూదేశ దొరతనమువారికి ఎక్కువ భేదము కన్పించదు. విద్యాశాఖవారి విషయము నెల్లప్పుడు నాలోచించుచునే యుండురు. శర్మగారు నిమిటి తీర్మానమును పోలిన తీర్మానము నే ఉపపాదించిరి. దొరతన మీ సంతకమును బొత్తిగ దానినం గీకరింప జాలదు. ఏదియో కాలనియమిటిని తెలుపుచున్న దొరతనమువారు శర్మగారిలో కొంతవర కేక్కిరదించి యుండు రు. నిరుడు విద్యావిషయమున నెప్పుడుధనము కృషిపరప బడెను. నిరుడును ఈ సంతకమును దొరతనమువారు విద్యా విషయమున ప్రత్యేకముగ విరాళముల నొసగిరి. నిరుడు దొర తనమువారు ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాధ్యా యుల నిమిత్తము 82 లక్షల విరాళము నొస గిరి. ఈ సం త్క రముగూడనంత విరాళము మెసగిరి. దొరతనమువారు నిష్పాధ ము గావించిన యెడల వ్యయమునకు సామ్యుచాలను. ప్రజలు కోరికపోట్లనే విద్యానిషయమున నిష్పాధము పనికివచ్చునని మాంబేరుగారు పార్లమెంటులో చెప్పిన వాక్యములను వారన ట నుడపాదించిరి. శర్మగారి అభిప్రాయము నెరవేరుటకు దొ రతనమువారు ప్రమేణ పనిచేయవలసి తానునిశ్చయముగ చెప్ప గలను. యధానంతర మెంతవరకు మిగులనో తెలియదు. అది యెందులకు వుచ్చింపవలసి వచ్చునో తెలియదు. సంస్కరణా నంతరము దొరతనమువారివిషయము నేమిచేయవలసియున్నా నో తెలియదు. ఈ సమయమున నీ తీర్మానము నుపపాదించు ట దురదృష్టకరము. బొంబాయి, బెంగాలు, పంజాబులలో ప్రాథమిక విద్యా చట్టమును ప్రజేకపెట్టుట కేర్పాటులు జరిగెను.

ఈ సమస్యను పరిష్కరింపవలయు సమయము వచ్చె నని డాక్టరు సామ్రా గారు చెప్పిరి. ఈ విషయమున దొరతన మువారి వైఖరి తనకు సంకృప్తిరయుగ లేదు. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఈతీర్మానమునకును గోళ్లగారి తీర్మానమునకును గల భేదమును చూపి, గ్రాండు పద్ధతులవలన "విద్యాభివృద్ధి గాంచిన ప్రదేశములే" యెక్కువ అభివృద్ధి గాంచగలవు గాన దొరతనమువారి పద్ధతి నే యవలం భించు ట చూడ వ్యసహాయాభివృద్ధికి వాటుపడువారికి దొరతనమువారు సహాయము చేయదుననిరి. యధానంతరపు సంస్కరణలలో నిర్బం ధించిత విద్యాసంస్కరణమే ప్రథమ సంస్కరణముగ నంత వలయునని బెనెట్టి గారు పలికిరి. ఈసమస్య ప్రసక్తిని యధా నంతరము చర్చించుచుని నాయరుగారు చెప్పియుండిన అనధికార సభ్యులు సంతసించియుండునని పండిత మదనమోహన మాలక్యగారు చెప్పిరి. ఆందులకు బదులు దొరతనమువారిపక్షదా సంగతి నాలోచింపని స్పష్టముగ చెప్పట బాగులేదు.

సర్ విలియము మేయరుగారు ఆర్థిక దృష్ట్యాసమమట్టి కొన్ని మాటలచెప్పిరి. యధానంతరపు ఆర్థికస్థితి నిపుడు చె ప్పుటకు వీలులేదు. రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యముకొనుచు సామ్రాజ్య దొరతనమువారికిట్టి పెద్దయెర్పాటును తగిలించుట బాగులేదు. శర్మగారు చెప్పిన రెయిల్వేలాభములు రెయిల్వేఖర్చులకే చాల కున్న విద్యకల్లె సరిపోవుననిరి. మార్పుగారు గ్రాంటుపద్ధతిని విద్య బాగుగ జరుగ లేదనిరి. స్థానిక సంఘములకు పెద్ద విరాళముల నీయ వలయును ఏర్పాటుల తత్వ ప్తి కరమైనది కాదు. చందా గారు ప్రజలు స్వ పరిపాలనమునుగోరట ప్రజలువిద్యావిహీనులుగ నుండుటవలన నే గాన స్థితిగతులు మారవలెననిరి. హక్కు గారనకులముగ ముగ్గా డిరి. భారతీయులందఱికిది హృదయమైయున్నదనిజెప్ప గారిని నిరి. కృష్ణసాహెబుగారుబలపరచు లేకుండుటకు విచారించిరి.

ఇచటి అనధికార సభ్యులందఱి కంపెను శంకరనా యరుగారు విద్యాభివృద్ధి విషయమున నెక్కువ యభిమాన మును గలిగియుండు టందఱికిని వినితము; వారి మాన్యున మన్న యాటంకములను తెలిసియుండ నోవుననుచు విమర్శ లకు తగిన ప్రభుత్వ తనముల నిచ్చి దొరతనమువారు తీర్మానము సంగీకరింతురని గోరిరి. పిమ్మట 49వ వ్యతిరేకముగను 12గురు అనకులముగను అభిప్రాయమిచ్చిరి.

సభ ఫలహారము నిలప బడెను.

గొ. సర్. డి. ఇ. వాచాగారు:- శ్రీధీక్షరమున జరిగిన కాననసభకు వెల్లినవాలో సర్. డి. ఇ. వాచాగారు సోమ వారమునాడు స్నానములగదిలో కాలక్షాపిడెరి. స్వాగతము తప్పినది.

గొ. రణకనాయకయ్యగారియొక్క పేరికి శ్రీకృష్ణారము రాష్ట్రీయందీయన స్వరము, వచ్చిరి. వీరు ఇచట పోలిగి యుండితేరు.

ఇప్పుడు మాట్లాడుట:- సామ్రాజ్య కాననసభలో ఈ నిల్లుకు 25 గురు పక్షిణుల నుపపాదించిరి. వారి దొరతన మువారు బానిసా నీదిన మాడ పొట్టింప కలంపడెను.(హిందూ)

ఆంధ్రపత్రిక

1918-వ సం॥ మార్చి 14-వ తేది

గురువారము.

మద్రాసు శాసన నిర్మాణసభ

నిన్నటిదినము మద్రాసు శాసన నిర్మాణసభ సమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. సర్ అలెగ్జాం డరు కాన్వేగారు ఆధిక నివేదికమును సమర్పించిరి. రాష్ట్రీయాదాయవ్యయ నిర్ణయ వత్తమును జరుపుటకు ప్రజలకంతక నింపుగనుండదు. సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వారికి ఆధిక వ్యవహారములలో నెక్కుడు స్వాతంత్ర్యము గలదు. అందుచే వారి ఆదాయవ్యయ నిర్ణయ ప్రకటనమున, ఆధిక సభ్యులు గర్వపడవలసిన యంశములు విశేషముగ గాన్పించును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల స్వాతంత్ర్య మత్యల్పము. ఆధికసభ్యులు కష్టపడి సామ్య మిగులజేయగలగాని, మిగిలిన ధనమును ప్రజోపయోగకరములగు కార్యములకు వెచ్చించజాలదు. అందుచే తాను చేసిన ధనకార్యముల గూర్చి గర్వపడుటకు దగిన యంశములను రాష్ట్రీయసభలో వెల్లడించుట కవకాశముండదు. అయినను, కాన్వేగారు అనుకొనిన దానికన్న ధనమును రాబట్టియు, ననుకొనిన మొత్తముకన్న తక్కువ వెచ్చించియు, నిలువ యధికముగ గనబడియు సంతసము వెల్లబుచ్చెను. ఆసంతసమున పాల్గొనుటకు, ప్రజాప్రతినిధులకు ప్రాప్తిలేదయ్యెను. 89.74 లక్షల రూప్యము లనుకొనిన నిలువకన్న సభ్యులు మిగిలెను. కాని యీ మొత్తమును కడలించుటకు రాష్ట్రప్రభుత్వమువారి కధికారములేదు. వ్యయ వెట్టుటకు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము బలపడెను. కాని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి ధనమును వ్యయపరుపవలదనియు తమ పరము జేయవలయు ననియు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారి గాఢాపించిరి. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రెండుచే నిలువధనమును వెచ్చించు విషయమై నిస్పృహస్థితియందుండిరి. ఆధిక సభ్యులు మాత్ర మెట్లులనో మనస్సమాధానము జేసికొనుచున్నాడు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారింక ధనమును మిగిల్చి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమున కొనగలిగో, ఈ వత్తరము సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు క్రొత్తపన్నుల విధించెడివారనియు, అందుచే మద్రాసు రాజధాని యీ మూలమున దేశాభ్యుదయమునకు దోడ్పడ గలిగినందులకు సంతసింపవలయుననియు, కాన్వేగారు చెప్పిరి. సంతసింపక జేయగల కార్య మెట్టియును లేదు. ఏసాయముగూర్చి గర్వపడుటకలసినను అది బుద్ధి పూర్వకముగ జేసినచో దాని తక్కుడు విలువ ముంచునుగాని, పై వారిచే నాఢాపంపబడి వేయి ధనుగ గావించుట కవకాశము లేనప్పుడు, అందు గర్వపడగలిగ విషయ మెట్టియును గాన్పించదు. అందుచే కాన్వేగారి సంతృప్తి తీర్చునవలసి యగుచున్నది.

ఆధిక స్థితి గూర్చి యీ క్రింది యంశాలవలన కొంతవరకు గ్రహింపవచ్చును.

	1917-18.	1917-18.	1918-19.
	బడ్జెటుపరిమితి లక్షలు	రివెన్యూపరిమితి లక్షలు	బడ్జెటుపరిమితి లక్షలు.
ప్రారంభపు నిలువ	140.85	152.38	193.57
రాబడి	807.59	828.95	845.44
వ్యయము	794.61	787.76	842.10
మిగులు	12.98	41.19	3.34
అంత్యపు నిలువ	153.83	193.57	196.91

1917-18 సంవత్సరమున ఆదాయము, ఊహించిన దానికన్న 21.36 లక్ష లధికమయ్యెను. వ్యయము 6.55 లక్షలు దగ్గెను. నిలువ 39.74 లక్షలు వెచ్చెను. ఇంతటి దూరదృష్టితో బ్రవర్తించినందుకు, కాన్వేగారు వందనార్హులేగాని, రాబడి గూర్చి ప్రారంభమున కొలదిగ మదింపు చేయుటయు, వ్యయము విషయమై అధికముగ నంచనా వైచి బడ్జెటులో రెంటికిని సరిపెట్టుటయు, సంవత్సరాంతమునం దీ యంచనాలు తారుమారగుటయు తరుచుగ సంభవించు చుండుట శోచనీయము. ఇట్టి వ్యత్యాసము మేయరుగారి బడ్జెటులో గూడ గన్పట్టుచున్నది. ఆదాయమున సూహించిన దానికన్న 2 కోట్ల 60 లక్షల మొత్త మధికముగ మేయరుగారి రివెన్యూ ఎస్టిమేటులో జేతెను. మదింపు చేసిన యాదాయమునకును, పిమ్మట జేతెను రాబడికిని కొలదివ్యత్యాస ముండుట భావ్యముగాని, యూహించ నిలులేని వ్యత్యాసము గాన్పించుట, ఆధిక సభ్యుని వ్యవహార పరిజ్ఞానమునకు నిదర్శనము గాజాలదు. ఈ లోపమున కొక్కటే కారణము గన్పట్టుచున్నది. ఆదాయము గూర్చి యతిహీనముగ ప్రభుత్వమున యంచనా వైచుటయు, వ్యయము గూర్చి నెక్కుడుగ మదింపు వైచి పిమ్మట ముఖ్యపరిమితి వ్యయములలో ననుకొనిన వ్యయముకన్న దగ్గించి నిలువగనబడుటయు, నిందుకు కారణము లగుచున్నవి. నిలువ జూపుటయే ప్రధాన లక్ష్యముగ నైకొని ఆధిక విషయముల నడుపుట ప్రజాశయ ఫలప్రాప్తికి దోడ్పడదు. విశేషము, అధికాదాయము సమకూర్చుట సర్వవ్యాప్త లక్ష్యములే యయినను, ఆరెండుకార్యములే కుటుంబాభ్యుదయమును సమకూర్చును. రాబడిని కుటుంబాభ్యుదయమున కవసరమగు కార్యములపై విరివిగ వెచ్చించ గలిగినపుడే, లాభము చేకూరును. అదౌయ మింతగ కలిపివర్తింపజూపుటకు మూడు కారణములు గనబడుటచేసినవి. ప్రథమకారణము మత్తుద్రవ్యములవలన నెక్కుడు రాబడివచ్చుట. బడ్జెటులోని మొత్తముకన్న 13.10 లక్షల వెక్కువ రాబడి, మత్తుపదార్థముల పై సేరించినది. ఈ విషయము గూర్చి దలంచినపుడు ప్రజల తక్కుడు భీతిజనింపక మానదు. త్రాగుడు మిద వచ్చెడి యాదాయ మతిశయించుట దేశాభివృద్ధిగాని, దేశాభ్యుదయముగాదు. ప్రజాప్రతినిధు లీవిషయమై యాడే పగ జెప్పెదరని యూహించియే గాబోలు కాన్వేగారు. మున్నుండే సమాధానము జెప్పిరి. త్రాగుడుపై రాబడి యెక్కుడుగ గాన్పించినను, త్రాగుడు మొత్తముపై దగ్గుచున్నదనియు, త్రాగుడు దగ్గిన కొలదిని రాబడి యతిశయించుట ప్రభుత్వవిధానమున కనుగుణ్యముగ నున్నదనియు కాన్వేగారు సంతసింపించిరి. కాని కాన్వేగారు దహరించిన యంశాలబట్టి జూచినను, వారి సిద్ధాంతము నిలువలేదు. ప్రజాప్రతినిధులు 1916-16 సంవ

త్సరమున 24,924 గ్యాలనులు వాడబడినవి. 1916-17 సంవత్సరమున 28,340 గ్యాలనులు త్రాగబడినవి. జేతెయమద్యములు 1915-16 సంవత్సరమున 1,491,470 గ్యాలనులును, 1916-17 సంవత్సరమున 1,644,466 గ్యాలనులును, 1917-18 సంవత్సరమున 1,662,800 గ్యాలనులును, వాడబడినవి. కల్లువాడుక గూడ నిష్టి యభివృద్ధిచే మూపుచున్నది. 1915-16 సంవత్సరమున 103,932,557 గ్యాలనులు, 1916-17 సంవత్సరమున 105,936,414 గ్యాలనులు, 1917-18 సంవత్సరమున 106,712,000 గ్యాలనులకల్లు, వాడబడినవి. మత్తుపదార్థములపై రాబడి, 1915-16 సంవత్సరమున 3,51,18,758 రూప్యములును 1916-17 వత్సరమున 3,72,02,608 రూప్యములును 1917-18 వత్సరమున 4,04,21,000 రూప్యములును ప్రభుత్వమునకు జేతెను. ఈయంశాల జూచిన మూడువత్సరముల నుండియు రాబడితో బాటు త్రాగుడును యతిశయించుచునే యున్నదని స్పష్టమగుచున్నది. అందుచే కాన్వేగారి సమాధానము విశ్వసనీయముగ లేదు. పన్నులవృద్ధిజేసి ప్రజలలో త్రాగుడు దగ్గింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు దలంపవచ్చును. కాని ఇందుచే ప్రజలు త్రాగుడును తగ్గించుటకుమానుగ తమసొమ్మును నిష్కారణముగ గుల్లపెట్టుట సంభవించుచున్నది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు తమ విధానమును మార్చుకొని, త్రాగుడు మాన్పుటకు ప్రబల ప్రయత్నముల గావించనిచో, జేశ దాద్ర్యము ప్రజాదుష్పిన్ధి వృద్ధి గాంభిక దృష్ట్య నూతన వత్సరపు బడ్జెటులో ఆదాయము 845.44 లక్ష లుంచుననియు, వ్యయము 842.00 లక్ష లగుననియు, మదింపు జేయబడినది. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు 112.92 లక్షలను విద్యకై వ్యయ పరచుట కూహించుట సంజోషకరముగ నున్నది. ఈ మొత్తము 1917-18 వ సంవత్సరపు రివెన్యూ ఎస్టిమేటు కన్న 20.66 లక్ష లధికముగ నున్నది. విద్యకొరకై నింత మొత్త మి సంగ్రాహనసమయమున వ్యయపరుప సంచించుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రభివంధనీయులు. ఈ మొత్తములో అంద్రదేశ ప్రతిష్ఠాపనలకు గూడ కొంతధనము వ్యయపడునని చెప్పినికొనుటకు సంతసముగలుగుచున్నది. విశాఖ జట్టణమున సివిలు ఇంజనీరింగు పాఠశాల నేర్పటకు 31 లక్షలును, అనంతపురపు రెండవ తరగతి కళాశాలను మొదటి తరగతి కళాశాలగ మార్పుటకు, 29 లక్షలును వ్యయపరుపబడును. రాణ్ణహేంద్రవరముందలి బోధనాభ్యసన కళాశాలను సంవత్సరాంతమువరకు నుంచుటకును, రాజమహేంద్రవరము కళాశాలలో నుపాధ్యాయుల సంఖ్య నెక్కుడు జేయుటకును ధనము కొంత వినియోగింప బడును. బల్లారిలో వైద్యపాఠశాల నేర్పటచుటకును, కాకినాడలో క్రొత్త మెకానికల్ ఇంజనీరింగు కళాశాల నేర్పటచుటకును ధనము వెచ్చింపబడునని ప్రకటించబడినది. ఇంకు వయ హిందూపత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. "ఈ మార్పులలో నన్నియు ముఖ్యమయినవని గాని వాంఛనీయమని గాని చెప్పవీలులేదు." ఈ యభిప్రాయముతో మే మేకీభవించ జాలము. బడ్జెటులో మార్పుల గావించుటకు గౌరవనీయ సభ్యులు కష్టపడిరి. కాని తీర్మానము వెంట తీర్మానమును ప్రజాప్రతినిధు లుపసంహరించికొని స్వగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. గౌరవనీయులుగల కల్ల సూర్యనారాయణరావుగారు విశాఖ జట్టణములో ప్లేగును బోర్డోలుటకు 20,000 రూప్యముల నొ

సగవలయు నని కోరిరి. ముగ్ధునివలలు సంఘము ధనాభావముచే ఇట్లుండి పడుచున్నదని చెలిపిరి. ఇంతవరకును 443 మందికి పైగు తగులగ 388 రుంది చనిపోయిరి. ఇవిగాక దాచియుంచబడిన కేసులు ఇంకను కొన్నిగలవట. ఇట్టి స్థితిలో స్థానిక సంఘము వారికి చేత గానవును, ప్రభుత్వము వారి విషయమై నాలోచించెద రని గా॥ రాజ గోపాలాచార్యులగారు నుడువుట హృద్యేధకర ముగ నున్నది. అనంతపురమునకు ప్రత్యేక జిల్లా కోర్టును బెట్టుటకు ప్రభుత్వమునా రంగీకరించుట భావ్యముగ నున్నది. మిగిలిన తీర్మానములన్నియు చ్చాలవర కుపసంహరించికొనబడినవి. మిగిలినవి సమ్యక్తులకు బెట్టుగ నిరాకరింపబడినవి. బడ్జెటు పై ప్రజాప్రతినిధుల విమర్శనము లాంఛనముగ పరిణమించున్నది గాని వేరులాభ మొనగుటలేదు. బడ్జెటు నాటకము గూర్చి అమృత బజారు ప్రతిక ఈక్రిందికథను చెలుపుచున్నది:—

జమిందారు డాక్టరు మంత్రి నడుగకుండ నే కార్యమును గావించ కుండెనట. ఒక దినమున జమిందారు డాక్టరుకు వెడలదలచి 12 పడవలను బంపవలయునని, ఏజెంటునుగోరెను. జ్యోతిష్కుని ప్రయాణమునకు సుభదినముగూర్చినాలోచించెను. ప్రయాణమునకు రెండుగంటలకు ముందుగ దివా నుగారిని మీ యభిప్రాయ మేమని యడిగెను. నా యభిప్రాయముతో నిప్పుడు లాభ మేమని దివాను కోవముతో బలికెను. నా నిశ్చయము నీకు చెలియనే చెలియును, కావున నీ యభి ప్రాయము గనుగొనియే నే నెపుడును కార్య మారంభింతునని జమిందారుడు వెంటనే జవా బొసగెను. అంతట దివాను సందర్భము గనిపెట్టి వివరముల గూర్చి చర్చించి కొన్ని బొట్లను, కొంతమంది నౌకరులను తగ్గింపుమని గోరెను. ఆ మార్పులకు జమిందారుడు సమ్మతించెను. దివానుగారిపూర్ణాంగీకారముతోనే జమిందారుడు కయన మయ్యెను. ఆర్థిక సభ్యుడు జమిందారుని బోలియున్నాడు. ప్రజాప్రతినిధులు దివానుగారిని బోలియున్నారు. ప్రజాప్రతినిధుల యంగీకారము తోడనే బడ్జెటులోని ప్రతియంశమును తాము నిర్ణయించుచున్నటుల, ఆర్థిక సభ్యుడు ప్రతినిధులలో విశ్వాసమును పురికొల్ప నెంచును. ప్రతినిధు లును నటులనే మనస్సమాధానము జేసికొని సంత సింతురు.

శర్మగారి తీర్మానములు

శర్మగారు రెండు తీర్మానములను సామ్రాజ్య శాసనసభలో సుపాదించిరి భూమిపై నిస్తు అంతయు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకే జెందవ లయునని, శర్మగారి మొదటి తీర్మానము. విద్యా వ్యాపకమునకై బడ్జెటులో నెక్కుడుధన మొనగ వలయునని గోరగ, సర్. విలియం మేయరుగారు విద్యాభివృద్ధిరాష్ట్రీయసమస్య యని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. కాని రాష్ట్రములకు స్వంతధనములేదు. అందుచే భూమిపై రాబడి యంతయు రాష్ట్రము లకు జెందుట భావ్యము. ఈ సూత్రము అమె రికా సంయుక్తరాష్ట్రములందును, దక్షిణాఫ్రికా యందును, జర్మనీ మొదలగు ననేక దేశములం దవలంబించబడుచున్నదని శర్మగారునూచిరి. మేయరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచూ, మున్ముందు సామ్రాజ్యరాష్ట్రీయ కోశవ్యవస్థల విభాగము గూర్చి నిశ్చయించబడు సనియు, ప్రస్తుతము కోటి యిరువది లక్షల రూప్యములను సామ్రాజ్య ప్రభు త్వమువారు నష్టమునకు పాల్పడజాలరనియు నుడి

పిరి. తుట్టుతుడ కీ విధముగ సవరణ యంగీకరింప బడెను.

“సంస్కరణ విభాగఫలితముగ రాష్ట్రీయా దాయ వ్యయనిష్ఠాయము గావించునపుడు, భూమి నిస్తు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు సంపూర్ణముగ జెందవలయునను విషయము గూర్చి నాలో చింపవలయు నని యీ సభవారు రాజప్రతినిధి సభ వారికి చెలుపు చున్నారు.” ఇదియు కొంత మేలేగద!

రెండవ తీర్మానమున యుద్ధానంతర మున నిర్బంధ విద్యాశాసనమును ప్రవేశపెట్టు వలయు నని కోరబడినది. ఈవిషయమై ప్రభుత్వ నిశ్చయము నిపుడే ప్రకటింపవలయునని శర్మగారు గోరిరి. ప్ర స్తుతము మిగిలేడి ప్రభుత్వధనమును యుద్ధానంతర మున, నిరుపయోగకరమగు కార్యములకై వెచ్చింప వచ్చును. అట్టి దుస్థితి గలుగకుండ నిపుడే ప్రభు త్వమువారు నిర్బంధవిద్యకొరకై ధనము వెచ్చిం చుటకు తీర్మానించుచో, ఎట్టియవాంతర మేర్పడ కుండు నని శర్మగారు రనువదించిరి. కాని ప్రభుత్వ మువారు తీర్మానమును నిరాకరించిరి. విద్యకొరకేది వరకే చాలధనము వెచ్చింపుచుంటిమియు, నిర్బంధ విద్యకొరకు వెచ్చించుటకు ధనము చాలదనియు, నిర్బంధమునకు ప్రజ లంగీకరించిననే గాని యట్టి విధానము లాధకరముగ నుండదనియు, సర్ శంకర నాయరుగారు మామూలు అభ్యంతరములచెలిపిరి. ప్రజలు సంసిద్ధులైన ప్రదేశములందే నిర్బంధమును మున్ముందు ప్రవేశపెట్టవలయునని శర్మగారును, క్లిర్తిశేషులగు ఘోష్ణగారును కోరియుండుటచే నాయరు గారి యాక్షేపణయందు సారములేదు. మేయరుగారింకొకయోక్షేపణ జెప్పిరి. ఒక వంక రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గోరుచూ, వేరొకవంక నూతన కార్యక్రమ మేర్పరుపవలయునని కోరుట సంభావ్యముగ లేదని మేయరుగారు నుడిపిరి. రెండు కోర్కెలందును అసంబద్ధ మెద్దియో దోచ కున్నది. తీర్మానము నిరాకరించుట కన్నియు కారణములుగనే గాన్పించుట సహజము.

తెన్నినుపంచెము: ఆంధ్ర ప్రదేశ్

సాత్ ఇండియను లాను తెన్నిను పంచెమున సింగిల్సు ఆట నిన్నటితో ముగిసెను. ఈపంచె మునకు రాజధానియందలి సుక్రసిద్ధు లందరును నిలిచిరి. సింగారామ్, సంతోషి, మేజరు ఎల్విస్, నిగల్ జోన్ను, కొహలాఫ్, లక్ష్మణరావు, నారాయణమూర్తి మొదలగు నిపులు లందరును పాల్గొనిరి. కట్టకడపటి యాటలో, లక్ష్మణరావుగారును, నారాయణమూర్తి గారును ఆడుటకు మిగిలిరి. నిన్నటిదినము ఫలిత మే మగునో యని ప్రేక్షకు లాతురత జూపిరి. మొదటి సిట్టులో నారాయణ మూర్తిగారు దాదాపుగ లవ్ పెట్టునే దీసికొనిరి. రెండవ సిట్టు లక్ష్మణరావుగారికి లభించెను. మూడు నాల్గింటిలో నారాయణమూర్తిగారు లక్ష్మణరావు గారిని సులభముగ నోడించి, బహుమతి బడసిరి. కొలదిదినముల క్రిందటనే మద్రాసు యునై టెడ్ క్లబ్బు తరపున హిందూదేశమున కంతకును పోటీకి నిలిచి నారాయణమూర్తిగారు విజయము బడసి యుండిరి. అపుడును లక్ష్మణరావు గారి నే తుదియాటలో నోడించియుండిరి. ఈ వర్తరమున మూడు పంచెములలో నెద్దితీయుమగ చెప్పుపురి యందు బహుమతి బడసిన, నారాయణమూర్తి గారి సామర్థ్యము శ్లాఘాపాత్రము. వీరి నైపుణ్య మాంధ్రులకు ముదము జేకూర్చగలుగును.

విద్యార్థులు: రాజీయసభలు

విద్యార్థులు రాజీయసభలకు వెడలగూడ దని వంగదేశపు గవర్నరుగారిగు రొన్నాట్టే ప్ర భువుగా రొక క్రొత్తకారణము జూపుచున్నారు. రాజీయ విషయములపై మాటలాడు వారెల్ల రును సహేతుకముగ విషయముల జర్పింపక, భాషాదేశముతో మాటలాడెదరట. అందుచే విద్యార్థులకు రెండువత్సములను బాగుగ చెలియ వట. రొన్నాట్టే ప్రభువుగారు రాజీయ సంస్క ర్తగ నున్నపు డొకవత్సము వహించియే యుపన్య సింపచుండిరట! కాని హిందూదేశమున, సామాన్యముగ నుపన్యాసకులు సహేతుకముగనే ముచ్చటించుచున్నారు. క్రైస్తవమిషనరీలుపన్యసింపుచున్నపుడు, విద్యార్థు లాసభలకు వెడలుచో, నెట్టి యుపద్రవము గలుగదు గాబోలు!

స్థానిక వార్తలు

—(0)—

చెన్నపురాంధ్రసభ:— గండికోట వన్యసము ఈ కల 18 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు ఆంధ్రాహార (9. బ్రాడ్వే) సంఘ ప్రార్థన కార్యకర్తల గణపతికాస్తులవారు గురుకులావాసముగూర్చి తెలుగున నుపన్యసించెదరు.

పెట్టుగాల శేషాదలం శెట్టిగారి వ్యక్తిపూర్తి ధర్మములు:— 1918 సం. ఫిబ్రవరి 24 తేదీనాడు శ్రీశ్రీ గారు కలివి రాచర్ల శ్రీశ్రీ వైశ్యభగవద్గ్రామమున కలకత్తాధనము చేసి ఆచార్యులవారగు శ్రీనివాసశ్రీశ్రీ అద్వైతి స్వామిలవారి గృహమున కలియాడారధనమును వేదమూర్తులయిన వాసుజీ కయ్యగారి గృహమున ప్రార్థనలకు సంకల్పమును బంధు కర్మమునకు విందును అన్ని కార్యములములలో నీకలకు అన్ని కార్యములను జరిపించి ఇతరులకు మార్గదర్శకరైరిని చూపక రుద్రావరి.

ప్రౌఢయ విద్యారితముగు రైల్వే ప్రమాదము:— జేటిప్రాంతకాలము 9. 15 నిమిషములకు ఎగ్జామైన్ రైల్వేస్టేషను నందు ప్రౌఢయవిద్యారితముగు రైలు జేట్ ప్రమాదము సంభవించినది. దురదృష్టవశాత్తగు 12 సంవత్సరముల బాలకుడు రైల్వే స్టేషనుపై రైలునకును, ప్లాటుఫారము నకును మధ్యను పడిపో యెను. పాద మరణించినట్లుయ్యి నదికి పోయి రక్తము విశేష ముద్రవించినది. అతనికి తెలుసే రైలుకే అధికారులు చికిత్స చేసి ఆస్పత్రికి తీసికొని పోయిరి. అతడు పాతకాలకు పోవు య నీవివరకు గురియయ్యెను. అతని సంకతిని చూచిన వారి కందరకు వారికలిగినది.

భాగ్యబహుదూర్. టి. అమీనుద్దీన్ సాహెబుగారికి తోటవిందు:— ఈ కల 10-వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు, గిద్దంగి వీధియందలి టి. యె. తెయిల్లో సాఫ్తవే పీసుగూర్పు మర్చంట్సు ఆసోసియేషను వారు, సాజర్త్. టి. అమీనుద్దీన్ సాహెబుగారికి, ప్రభుత్వ మువారు, భాగ్యబహుదూర్ తిరుద మొసంగినందుకు, తమ సంహేషణను తెలుపుటకై, వెంబూరునందలి మెసర్సు హాజి హైదరుఖాను సాహెబు కంపెనెవారి తోటయందు, విందు గావించిరి. ఈ సాహసము రై నవీర్యుట, సభ జయపబడియెను. షు. కావలి వరసింహులు శ్రీశ్రీగారు, అగ్రాసన ములంకరించిరి. భా. బు. అమీనుద్దీన్ సాహెబుగారి వికరణాది గుణము లకు గురించియు, వాటిశుభాదీయందు వారొప్పుక, పాత కాల నిర్మాణాది సకార్యములను గురించియు, శ్రీబయ వేంకటసుబ్బయ్య శ్రీశ్రీగారు ఆంధ్రమున నుపన్యసించిరై సాహెబుగారును, తగు రీతిని ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. అనంత, రము, సాజర్త్. డా. జి. అబ్దుల్ రహీమాన్ సాహెబుగారును, కల్పంధు కార్యకర్తలగు, సాజర్త్ సయ్యదు హుసేను సాహెబుగారును, య. బయ్య వేంకటసుబ్బయ్య శ్రీశ్రీగారును, సంఘ నిర్వాహమునందును, సంఘ కార్యనిర్వాహమునందును, భాను జహాదుగా రొదర్సిన ప్రశస్తసహాయమును గురించి, యుపన్యసించుచు, సంఘమువత్సమున జరి యొక కుట్రాంశుశ్రీయ మును, వారికి పారితోషికముగా నొసంగిరి. సాహెబుగారును, శ్రీశ్రీవారును, ప్రత్యుత్తర మొసంగిన పిదప, సభ ముగిసెను. హిందూ మహమ్మదీయ కమ్యూనికేషను, నీ సంఘము, హిందూ మహమ్మదీయులు, సంఘభావకర్తయిన కెంతయు వన్నె జచ్చు యన్నదని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంకసమగుచున్నది అని యొకరుచూపిరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ

బడ్డెట్టు చర్య.
(మార్చి 12)

నేటి యుద్ధము సామ్రాజ్య శాసనసభ మరల సమావేశమయ్యెను. ౧౯ బార్ని బార్ని నుగాను సభాధ్యక్షమును నియమించిరి. ప్రశ్న లడుగబడినవియట్లు బడ్డెట్టు మూడవ భాగము చర్చింపబడెను. మధ్య రాష్ట్రముల విద్యావిషయమున మొదలైన ధనుషులను మరల నాలుగులకు లభి క ము వే ని నాగవూరు నందు విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పవలయునని ఘోషణగా నివహించిరి. తీర్మానమున నుదహరింపబడిన విషయములను కొంతకాలము వారు సామగ్రితో జూడవలయునని వారు నిశ్చయించిరి. మధ్య రాష్ట్రములందలి విద్యాభివృద్ధి మిక్కిలి పేదతేకమున బడియుండుటను తా నీ తీర్మానము నుపహరింపవలసి వచ్చెను. పాటలీపుత్ర వారణాసి విశ్వ విద్యాలయములు కల వైన తలంపబడెని 1882 వ సంవత్సరమునుండియు నాగవూరు విశ్వవిద్యాలయపు తీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడుచున్నది. మధ్య రాష్ట్ర (ప్రజలు ఉన్నత విద్యాభివృద్ధి నిమిత్త మొక విశ్వ విద్యాలయము కావలయునని చాల ఆతురతతో గోరుచున్నాడు. స్థానిక దొరతనమువారును ఈ విషయమున ప్రజానుమోదించుచున్నాడు. ప్రజలకోరిక నిరంతర మభివృద్ధి మొదలుచున్నది. తా నీ సంకల్పి నెన్నియూలు దొరతనమువారి నడిగి నను వా రామాటలు పెడచెవిని పెట్టుచున్నాడు. రాష్ట్రమున 7 కళాశాల లున్నవి. ఉత్తమ పాఠశాల లనేకమున్నవి. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ మనవరము. అందులకు 4 లక్షల రూపాయల నిమిషగును. ఈ మొత్త మంత పెద్దదికాదు. ౧౯ జి. ఎం. చిట్టా వినుగారు ఘోషణగా తీర్మానమును బలపరచిరి. ప్రజలును ప్రభుత్వమువారును ఈ విశ్వవిద్యాలయము ను గోరుచున్నాడు. ఇందుల కధికవిరాళము నొసగుట అవసరము.

౧౯ కంక నాయుగారి ప్రత్యుత్తరము

ఘోషణ గారి తీర్మానమునకు ప్రత్యుత్తరముగ కంకన నాయుగారి రిట్లు చెప్పిరి. 1918-వ సంవత్సరము నందు మధ్య రాష్ట్రములలో నొక విశ్వవిద్యాలయము నెలకొల్పటకు దొరతనము వారించిరి. అందుల కచటి విద్యా నివేదనమును గోరి. 1915-వ సంవత్సరము నందును నెలకొల్పి నివేదన చేసెను. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమునకు 19 లక్షల రూపాయలు కావలెనని అందుంచెను. అప్పటికంత ధనముచుట్టకు నీలులేవనచెను. అచటి పిల్లకమిషనుగాను విద్యాసంప్రది వారి ఈ సమస్యనులెట్టిని తెలిపిరి. ఇంతలో కలకత్తాకమిషను నియోగింపబడినప్పుడు, ఆకమిషనునివేదనము నుపసరకును పాట్లు విశ్వవిద్యాలయ సమస్యను గూడ నుందివేయవలసినదని ఉపహరింపబడెను. అందువలన నే నాగవూరు విశ్వవిద్యాలయ సమస్య ఉంచివేయబడెను. భూమిని కొనుటనుగూర్చి స్థానిక దొరతనమువారికి నేమియు చెప్పలేదు. దురికొంత భనము కావలయునను సంకల్పించెను చెప్పలేదు. ఈ సంకల్పించెయు తెలుపవలసిన పిల్లకమిషనుగా గట్లు తెలుపు పర్యంత మేమి చేయుటకును నీలులేదు. ఈ విషయమున దొరతనమువారి నుపహరించుచు నే యున్నారని తాను ఘోషణగారికి దైర్యము చెప్పెను. కలకత్తా కమిషను నివేదనము వచ్చిన గాని ఇంక నీ విషయమును తెలియకుటకు నీలులేదు. కాన సభ్యులు తీర్మానము నుపసరించుచు గోరెదనని తాను తలంచుచున్నాను. తేవున్న గాని పెదరింపవలసిన వచ్చును. అనంతరము దొరతనమువారు చేసిన నమృతమునుబట్టి ఘోషణగా తీర్మానము నుపసరించుకొనిరి.

వాణిజ్యము, పరిశ్రమలు.

వాణిజ్య పారిశ్రామిక కాఖల ఆయావ్యయముల గూర్చి ౧౯ బార్ని బార్ని నుగాను గంభీరతనము నొసగిరి. అందు వారి సంవత్సరము రెయిల్వే ఖర్చులకు దలచబడిన 2 కోట్ల పానుల ధనమునుగూర్చి కొంతకాలము చెప్పిరి. ఈధనము చాల స్వల్పము. అయినను యుద్ధ పరిస్థితుల ననుసరించి ఇదియే బోటి గురితము. దేశాభివృద్ధికి మరకొన్ని రెయిల్వేలను వేయు టాండ్లకమిషనుకు గుండేము లేదు. తపాల, కెంటి కాఖలు యుద్ధ విషయమున దొరతనము వారి కవకమిత నేరము చేయు వాంఛించుటచేను. అవియు నట్లునే వెనుదియక చేసినవి. యుద్ధ సహాయార్థ మంప బడిన తపాలాకాఖయంతటిని 23 గురు పరిశోధకోద్యోగులును, 756 గు పోస్టుమాస్టరులును, ఇన్ స్పెక్టరులును, సహాయకులు, చిల్ల

రనేనకులు 659 గురును గలరు. తండ్రికాఖలో 2,500 మంది ఇంజనీరులు పనిచేయుచు, 1000 మంది ఇతర ఉద్యోగియులును గలరు. అన్ని కాఖలవారును బాగుగ పనిచేసిరి. అందు దైర్యము జనరలు నిలియును మాన్యు వెన్నుగారిపని ప్రశంసాసాత్రము.

ఉత్పత్తి విషయమున ప్రస్తుతపు హెచ్చుతగ్గులకు తగిన రీతిని ఏర్పాటులు చేయబడినవి. కలకత్తానుండలి యూలుకం పెనీవారు భోంరా ఉత్పత్తినినుండి విశేషముగ నుత్పత్తు చేయ గలరు. సాంభారసరస్వతర్వము గూడ ఉత్పత్తు చాల అధికముగ తయారుచేయుట కేర్పాటులు జరిగినవి. ఏడెను, పోస్టు నెట్టులనుండి వచ్చు ఉత్పత్తి నధికము చేయుటకును ఏర్పాటులు జరిగినవి. అనేక ప్రదేశములందు ధనము విశేషముగ పెంచి వేయవలయుటకు ఏర్పాటులు జరిగినవి.

వస్తువుల ధర హెచ్చుటనుగూర్చి కొంతకాలమువారికి పరిశోధక సంఘము నెలకొల్పిరి. బొంబాయి దొరతనము వారధ్యక్షుని నియోగించుచు. ఆపెంటనే సంఘమువారు బొంబాయిలో కాన్గ్రెసును నాగుంభించుచు. సంఘమువారు బట్టల ఖరీదులను నియమించుటకు తగిన విచారణచేయుచును. ఈక్రిందివారు సంఘసభ్యులుగ నుండును. ఆర్. హెచ్. బ్రూకు, ఎక్. వి. నుల్లాక్యాం, మా. పురసోత్త మహావరదాసు, సి. ఎన్. వాడియా, మంగళేశ్వరము గిరిధరదాసు. జి. పి. క్రీష్ణు నెస్టోంజి, ఎక్. మెహాద్రి, సర్. జె.కొంజి దావాభాయి మహాతా ధామసు స్మిత్తు, సర్. కె.మెంటు గింపున, సిల్వరు గారలు.

పిమ్మట మదనమోహన మోక్షగౌరు 1917వ సం॥లో నధికము చేయబడిన రెయిల్వే బాటసారుల టిక్కెట్లు ఛార్జీలను తక్కువ చేయగోరుచు నొక తీర్మానము నుపహరించిరి. ఆసమయమున వారు మూడవతరగతి బాటసారులవలన నే ఎక్కువ ధనము లభించుచున్న వారికి ఎక్కువ బాధలు గలుగుచున్నవని చెప్పిరి.

బార్ని నుగారందలకు ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు యుద్ధసమయమున ధనమధికముగ వ్యయముచేయవలసియుండుట చే ఛార్జీలధికముగ చేయబడినది. ఇంగ్లండులో నెట్టియే ర్పాటులు జరుగుచున్ననో ఇచ్చట నట్లునే చేయుటకు దొరతన మువారు నిశ్చయించిరి. కొంతకాలము బండ్లవడకనుక గ్రీంతు టాన్కెక్ కమిష్యును. అట్లయ్యెను రెయిల్వేలకు ధర్మియు ప్రయాణికుల చే నమితము నిండిపోవుచున్నది. వీరబాటసారులకు చాల బాధలు గలుగుచున్న సంకల్పి తా నెఱుగును. కాని ఇవి ఇతర దేశపు టెక్కెట్లుబాధలతో సహాల్పించినచాల స్వల్పము. అనంతరము సర్ రాబర్టు గిల్లాను గారుమిక్కిలి యొక్కవ ఛార్జీలను తక్కువ ఛార్జీలను నియమించిన బాగుండునని తెలిపిరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ మంగళవారము సమావేశమైనపుడు సర్ రాబర్టు గిల్లానుగారు ఎక్కువ తక్కువ మొత్తముల నిర్ణయమునందిట్లు చెప్పిరి:— యుద్ధము రెయిల్వే వ్యయముల నిమిత్త మాధికమంత్రి చాల పెద్ద మొత్తమును ప్రత్యేకముగ నుంచెను. ప్రధాన పరిశ్రమల విషయమున రెయిల్వే లివివరలో మిక్కిలి నిరుపయోగకరములుగ నుండెడివి. ఆ కొంత ఇకముందు తీరగలదని తన తలంపు. పెట్టెలు నిర్మించువారికి పూచీ యొసగబడుటవలన నికముందు హిందూదేశముననే రెయిలు పెట్టెలు విశేషముగ నిర్మించవలగలవు. హిందూదేశమున రెయిల్వేలు యుద్ధ విషయమున విశేష సహాయము నొసరించినవి. మెస పో మె యూ యం దు న ప్ట్ల నే ఒనరించినవి. నెలకొననందురు రెయిల్వే ల పరిమిత సహాయ మొసరించినవి. ఎన్నిక వ్యయముల వచ్చినను రెయిల్వే అధికారులకులకు తగినరీతిని యేర్పాటులు గానించి కష్టములబాపుట ప్రశంసనీయును. రెయిల్వే లొనరించుచు సామ్రాజ్య మొనరించుచు కనుకూలముగ నున్నది. అతడిసమయమున యుద్ధమునకు రెయిల్వేలో పరిశోధన బహుమతుల పడ సినవారిని జ్ఞాపించెను. సామ్రాజ్యయంతయు రెయిల్వేవారికి కృతజ్ఞులు. సామ్రాజ్యము కపరిమిత సహాయము నొసరించిన ౧౯ ఎరక్టు గెడ్డిను, జనరలు శేషగారలు హిందూదేశపు రెయిల్వేలో చాలకాలము ప చేసిరి.

అనంతరము పండితమదన మోహన మోక్షగౌరు ప్రత్యుత్తరమునొసరిరి. తీర్మానముపై సభవారి యభిప్రాయముల గోరె నదిపరాధూత వయ్యెను.

జడ్డెట్టు; పోలీసువారు.

౧౯ విలియును విస్సెంటుగారు ఆంతరంగిక కాఖా యొక్క బడ్డెట్టును ప్రవేశపెట్టుచున్నది. ఇందు విషయమున తానంతగ చెప్పవలసినదిలేదు. ఆయా రాష్ట్రములందు నిలువ

యంచబడిన కేసులను పరిష్కరించునిమిత్తము హోద్యలం దును, పిల్లకోద్యలం దును న్యాయమాన్యులసంఖ్య అధికము చేయబడెను. జీతములనుగూర్చి త్రిగి ఏర్పాటులు జరుగుటకు నియమనట్లు చేయబడెను.

ఇంకపోలీసుకాఖా విషయము. దొరతనమువారుకొన్ని సంవత్సరములనుండి చిన్నచిన్న ఉద్యోగులజీతములను మన తులను అభివృద్ధిచేయ నలంచుచున్నారు. మిలిటరీ పోలీసుకాఖలను, సరిహద్దు పోలీసుకాఖలను విశేషముగ మనుష్యులు రాకున్నారు. జీతముల హెచ్చించినగాని వాటికవ్యయను రాకు. కావున నచటి హెచ్చు ధరలతో వైన వారు నుఖముగ నుండుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. బొంబాయిరాజధాని యందలి హెచ్చుకవిస్తేబులకును, కనిస్తేబులకును, బొంబాయిగ రమునందలి పోలీసువాకిని జీతములు వృద్ధిచేయబడెను. కలకత్తాపోలీసువారికిని అల వెన్నులధికము చేయబడినది. జీతముల వృద్ధిచేసినను తక్కిన విషయములలో సామ్యమును సంతకరము వ్యయము తగ్గించబడెను. పోలీసువ్యయములలో నీక్రిందివ్యయములును గలవు. కాల్వేవను ఆర్మీ మొదలగువారికి విరాళము లొసగబడెను. దోపిడీమూకలకు నిద్రగజపునిమిత్తము కొంతధనమియ్యబడెను. లిహాపోలీసుదళపు నిర్భయ అభివృద్ధిచేయబడెను. కాని ఇటీవలి ఆల్బుల నణచునిమిత్తము వివి వృద్ధిచేయబడెను గావున త్వరలో తగ్గింప బడగలరు.

వైద్యకాఖనుగూర్చి అతడిట్లు చెప్పెను. వైద్యకవ్యయముల నిమిత్తమునేక మంది యుద్యోగియులను తక్కినవైద్య నేతకులను పంపించి వేయుటవలన ననేక ఇబ్బందులు గలిగినను కాఖ క్రిమికృతమునపెల్లకభివృద్ధిచెందెను. వైద్యకాఖాధికారి సర్ పార్టీల్యాంకుగారి మరణమువలన సమీకృతము గలిగినందులకు తాను విచారించుచున్నాడు. చివరకు జెయిలు కమిషనునియ మింపబడ నందులక తడు చాలవిచారించెను.

ఆర్థిక కాఖ.

ఆర్థిక కాఖయొక్క ఆయా వ్యయపట్టికను విలియును మేయరుగారు సభకర్పించిరి. ఆసమయమున నతడు కలకత్తా బొంబాయిలయందలి టంకకాల లొనరించిన మంవిషయని ప్రశంసించెను. ఈజిప్టు, సింహళము పైట్టు నెట్లమెంటులు మొదలగు ప్రదేశములనుండి గోరబడిన విశేషధనమును వారు సమయమునకేయగలగు మొత్తమును క్లుప్తపాత్రము.

పిమ్మట సర్ విలియును మేయరుగారు ప్రతిపాదించిన 'వేమరు కరెన్సీ ఆఫ్ ఆమెండు మెంటు బిల్లు ఆలోచింపబడి' అంగీకరింపబడెను. సభ ఇంతటితో నిలువబడెను.

రాష్ట్ర సమావేశము

సామ్రాజ్య శాసనసభ మరల సమావేశమగు నపుడు మూ గురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారి క్రింది తీర్మానముల నుపహరించుచు. (1) హిందూదేశకక్షిక శాసనము ననుసరించి నిర్బంధింపబడిన వారి కేసులన్నియు (2) నంకదేశపు 1818-వ సంవత్సరము నందలి శాసనము ప్రకారము నంకదేశమున నిర్బంధింపబడిన వారు, అట్టి శాసనముల ననుసరించుచు మదరాసు బొంబాయిలలో నిర్బంధింప బడిన వారి కేసులన్నియు (8) ఇకముందు వైయదహరించిన శాసనముల ప్రకారము విడిచివేడ నున్న వారి కేసులన్నియు విచారింపబడుటకు దొరతనము వారికి సంఘమును నెలకొల్పవలయును. అందు భారతీయ సభ్యుల అధికముగ నుండవలయును. ఆశోగ్య విషయమునను, నిర్బంధ ప్రదేశ విషయమునను, వైయదహరించిన నిర్బంధితుల తక్కిన వివిధవిషయములకు తగినరీతిని సలహా నొసగుటకు సంఘమువారి కధికార ముండవలయును. రాష్ట్ర సామ్రాజ్య యుద్ధ సభయందలి భారతీయ సభ్యులు సామ్రాజ్య శాసన సభయందలి బాకనియు క్రమభ్యులచే నెన్నకొనబడవలయును.

14 వ తేదీని భారతీయుల రాబడి వస్తు సవరణ బిల్లు నకు కొన్ని సవరణల జేర్చవలయునని సర్ బార్ని రాంధీను తీర్మానములు తెలిపిరి.

నిన్నటి దినచర్య.

(మార్చి 18)

మార్చి 18 వ తేదీని సర్ బార్ని బాంబేనుగారి యాజమాన్యమున మరల సామ్రాజ్య శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. ఆసమయమున జనరలు బింగ్లగారు ఇండియను ఆర్మీ ఆఫ్ ఆమెండు మెంటు బిల్లునుగూర్చి ప్రత్యేక సంఘమువారిచే నివేదనమును సభకర్పించిరి.

సర్ విలియును విస్సెంటుగారు యుజరి బిల్లునుగూర్చి ప్రత్యేక సంఘమువారిచే నివేదనమును సభకర్పించిరి. బిల్లు

The Great War.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Air Raid on British Coast. Bombs Dropped Inland.

LONDON, March 13. The Press Bureau says:—Hostile Airships attacked Yorkshire coast last evening and few bombs were dropped slightly inland. The raid is in progress.

Three Airships Participated.

LONDON, March 13. The Press Bureau states that three enemy airships took part in the last night's raid, but only one approached a defended locality, namely Hull, where it dropped four bombs and demolished a house. A woman died of shock. Other airships wandered for hours in remote districts at great altitudes, unloaded bombs in the open country, and then proceeded out to sea.

Bombs on Bruges.

British Aircrafts Splendid Work.

LONDON, March 13. The Admiralty announces that our naval aircraft dropped three tons of bombs on Bruges dock on Monday night, and raided the billers and sidings at St. Pierre Capelle yesterday, and started fires. They also machine-gunned the enemy trenches during patrols. They brought down two machines in flames. One of ours is missing.

Supply of Ribbon.

Now Available in war Theatres.

LONDON, March 12. In the House of Commons, Mr. Macpherson stated that the supplies of 19 4 ribbon had been despatched to India, and various war theatres and should be available for issue now except in the distant theatres.

The Nationalist Party.

LONDON, March 31. Mr. Dillon has been unanimously elected chairman of the Nationalist party in succession to Redmond.

Shipping Position.

Macnamara's Statement.

LONDON, March 13. In the House of Commons Mr. Macnamara said that assuming losses of submarines did not increase with good will of all concerned we had before us the date at which new shipbuilding would balance losses of the day. After that we should be in a position to begin making good our losses. The construction of standard ships had been delayed owing to variations introduced as a result of the experience of the submarines.

Appropriation Bill Passed Second Reading.

LONDON, March 13. The House of Commons passed the second reading of the Appropriation Bill.

Conference of Shipbuilders.

Reply to Mr. Geddes Speech.

Reconsideration of Position Urged on Govt.

LONDON, March 13. The Conference of shipbuilding employers and trade unionists in London yesterday issued a statement replying to Mr. Eric Geddes speech. They recall the proposals they made to Mr. Lloyd George in November and January for the better working of yards and conclude that it is impossible to believe that Eric Geddes could have had these negotiations in his mind when he spoke. They declare that the negotiations reveal their appreciation of seriousness of his situation and their anxiety to help this spirit still animates them. They believe that many hindrances to output in the last few months might have been removed if organisation, they originally suggested, had been adopted and urge the Government to reconsider the position without delay. In any case they are prepared loyally to support and actively co-operate with the Government to secure the fullest output of ships.

Food Control.

Tonnage for Brewing Reduced.

LONDON, March 13. Replying in the House of Commons to suggestions that the production of beer and whiskey should be stopped, or further reduced in view of the food situation, Mr. Clynes stated that tonnage for brewing materials would be reduced forthwith. 150,000 tons of barley had recently been taken from brewers and malters and a further 200,000 tons would be saved by restricting the standard barrelage and using substitutes. He declared that under three per cent of the solid food of the nation would be used for brewing material.

Mr. Clynes also stated that all necessary preparations were being made for the rationing of bread and flour if necessary. But he hoped that, if great economy were exercised, the rationing of bread and flour would be avoided or long postponed. He also stated that it had been decided not to reduce the sugar ration.

War Cabinet's History. Interesting and Important Record. Optimistic Remarks on Submarinism.

LONDON, March 13. The War Cabinet's History of 1917 issued to-day forms a very interesting and important historical record and also shows the tremendous labours and achievements of the Government. It emphasises that the whole character of the war gradually changed last year, involving a complete transformation of British administration and organisation.

Regarding submarinism, the document frankly admits that, if the enemy had been able to maintain the rate of sinkings reached in February last year the military operations of the Allies would have been largely paralysed. The Navy however was triumphant and the document contains much to give confidence that the worst has long since passed.

The document deals fully with Imperial affairs, the Imperial War Cabinet the War Conference and the constitutional development of India.

Preparation for Election.

LAHORE, March 13. LONDON, March 12th.—The "Westminster Gazette" regards the publication of a statement of the Government's achievements as a preparation for the election in October.—"C. and M. Gazette" special cable.

Russia

Situation in Russia.

German Schemes for Monarchy.

Japanese Intervention Desirable.

LONDON, March 13. Mr. Dillon in the "Daily Telegraph" gives the gist of numerous letters received from representative men in Russia declaring that the Germans have already secured the support of important financial and social interests in Russia for their schemes and an arrangement has actually been reached to restore the monarchy. Mr. Dillon's correspondents believe that these schemes can be thwarted because other influential and active elements would be overjoyed if the Entente restored order. The former prejudice and suspicion against Japan's intervention has disappeared in the last few weeks and the Japanese could reckon on the co-operation of numerous political and military elements if they entered as rescuers. There are six thousand refugee officers at Vladivostok alone, the Polish army is the most effective military organisation in the country, and many of the present supporters of the Bolsheviks would change sides immediately if the fear of shooting and imprisonment were removed.

Red Guards Assassinations.

STOCKHOLM.—The crimes of the Red Guards are daily increasing. The Red Guards choose their victims among the intellectual classes and are assassinating principally clergy of democratic sympathies and landlords. All agricultural councillors except one have been killed.

M. Trotsky.

LONDON, March 13. PETROGRAD.—M. Trotsky remains in Petrograd and will not participate in the Moscow Congress.

The Livonia Deportees.

LONDON, March 13. Deportees from Livonia are still under arrest in spite of the German ultimatum.

From the Grips of Red Guards, A Premier's Escape.

AMSTERDAM.—The Finnish Premier Svinhufvud has escaped from Red Guards at Helsingfors and arrived in Berlin.

New Activity in Russia.

Trotsky forms Military Revolutionary Committee.

LONDON, March 13. An undated telegram from Petrograd says that in consequence of the departure of commissaries for Moscow Military Revolutionary Committee has been formed in Petrograd presided over by Mr. Trotsky. Anathema against the Bolsheviks has been read in all churches. Typhus in Petrograd is increasing. The anarchists in possession of Moscow are determined to fight the Petrograd Bolsheviks if the latter succeed in reaching the city. The Bolshevik leaders are closely watched in Petrograd with a view to preventing them from leaving.

France

Bolo's Appeal Rejected.

LONDON, March 13. PARIS.—The appeal of Bolo and Porchere has been rejected.

China

Anti-Republic Movement.

LAHORE, March 13. LONDON, March 12th.—The Peking correspondent of the "Times" says:—It is commonly believed that a Manchurian restoration is brewing.—"C. and M. Gazette" Cable.

Central Powers

Military Activity in East.

A German Report.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—Military activity on the eastern front is discontinued, but there is intensified fighting against bands especially in Ukraine, where the Maximalist Commandos, include Czech, and Austrian deserters. When Germans capture latter they shoot them. A severe battle with the Bolsheviks, north-east of Kiev continues, in which the principal combatants are Czech deserters, who have heavy artillery.

Great Russo-German Canal.

LONDON, March 13. COPENHAGEN.—The "Politiken" states that the Russo-German commercial treaty will include a plan for the construction of a great canal from the Baltic to the Black Sea. German financiers are willing to finance the scheme.

German Aviators Object.

LAHORE, March 13. LONDON, March 12th.—A correspondent of the "Corriere della Sera" at the front quotes a captured German aviator as saying "When we bomb a city we don't seek military objectives. We endeavour to destroy the city and kill citizens in order to induce a longing for peace".

AUSTRIAN SPRING OFFENSIVE.

Reinforcements from Russia.

Probable Quarter of Main Attack.

ALLAHABAD, March 13. LONDON, March 12th.—The "Daily Telegraph" Milan correspondent describes the various Austrian activities as indicating that the Austrians are leaving nothing to hazard regarding the spring offensive against Italy. All the railways from Vienna and Budapest are steadily bringing men and materials from Russia towards the Italian lines and the arrival of troops to 25 to 30 miles behind the fighting front is already apparent. New depots and bases of supplies and ammunition are being established. The enemy tries to conceal his preparations by shifting his troops along his second and third lines as if attacks were imminent. Numerous heavy batteries have arrived by train in the Val d'Adige and the Val Sugana. All the roads leading to the Val Terragnolo and the vicinity of Monte Pasubio and Col. Santo are encumbered with convoys. It is known that General Koevess, who commanded an army in Serbia and Rumania, has been placed in command of the 11th army between the Val Brenta and the Val Dassa.

Special attack formations are being created one under Marshall Kletter and another under Marshall Conrad. According to all indications the enemy's main attack will be from the mountainous regions of the Trentino following the precedent of 1916.—"Pioneer" special cable.

Peace Negotiations.

Austrian Frontier Rectifications.

LONDON, March 13. An Amsterdam telegram from Budapest states that Herr Seidler's participation in the negotiations at Bukharest is due to the fact that Austria, apart from Hungary, is insisting on frontier rectifications.

Germany and Sweden.

Fate of Aaland Islands.

LONDON, March 13. Germany has announced that she does not intend to annex the Aaland Islands the fate of which will be decided in agreement with Sweden.

Spain

Military Reorganisation.

Content Between Civil & Military.

LONDON, March 13. Although the resolute war minister, M. Lacierva, carried the day by having the military reorganisation schemes promulgated by a Royal Decree, the Premier, M. Garcia Prieto, will probably insist on submitting them to the Cortes in which case long and excited debates are expected. The question resolves itself largely into a contest between the military and civil power in which the army evidently supports M. Lacierva. The bearing of the conflict upon the international situation remains uncertain.

Western Front

An Artillery Duel.

Successful American Raid.

Six Enemy Aeroplanes Felled.

LONDON, March 13. To night's French communique says:—There has been intermittent artillery duel in Argonne and the Vosges but it was violent in Champagne, especially in the region of Higny and in the Waivre. The Americans made a successful raid south of Richecourt. Six enemy aeroplanes were brought down and another was badly damaged.

Another British Official Report.

LONDON, March 13. A British Communique says:—We drove off an enemy party near Lavacquerie, and carried out a successful raid northward of Lens, taking some prisoners. A strong enemy party raided a post southward of Armentieres after heavy bombardment. A few of our men are missing. The hostile artillery was active southwest of Cambrai, Loos, Messines, and Passchendaele.

TELEGRAMS.

British Official Report.

LONDON, March 13.

Marshal Haig's communique to-night says:—The Portuguese completely repulsed the raid on a sevenhundred yards front south east of Luserne. The hostile infantry was caught by machinegun fire in the front and on both the flanks and suffered heavy losses both in endeavouring to cross our wire and when retreating through the artillery barrage. Many dead Germans lay in no man's land and some others were made prisoners. The enemy raided a post east of Zonnebeke and few of our men are missing. Three raids further south were completely repulsed.

Aerial Activities.

LONDON, March 13.

In a communique regarding aviation Marshal Haig says that several reconnaissance were carried out on Monday. Five hundred bombs were dropped on large endings and ammunition depots at Audrye, depots south of Valenciennes south-east of Cambrai and south of Douai. Enemy aeroplanes attacked bombers. Ten hostile machines were brought down and seven driven down. Two of ours are missing a German observation balloon was brought down in flames. We dropped two hundred bombs at night time on the dump and the railway sidings northeast of St Quentin. All our machines returned. An enemy four-engineer landed in our lines and the occupants were made prisoners. Our aeroplanes during daytime to-day dropped a ton of bombs on the factories the station and the barracks at Corbentz. Bursts were seen on all objectives causing two fires. A very large explosion was observed in the building in the southwest corner of the City. New hostile machines were encountered but all ours returned.

Palestine Front

Operations in Palestine.
Further Advance Made.

LONDON, March 13.

An Official communique from Palestine says we have made a further advance astride the Jerusalem Nablus Road, inflicted considerable casualties and captured several machineguns.

Mesopotamia Front

OPERATIONS IN MESOPOTAMIA.

British Advance Extending.
Sahnyah Occupied.

LONDON, March 13.

Reuter's special correspondent in Mesopotamia writing from Ramadiah says:—Sahnyah seven miles upstream of Hit was occupied by our troops on the 11th. Our captures at Hit included two mountain guns and quantity of grain and ammunition.

Hit which is hundred miles west of Bagdad has rich petroleum deposits.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Bombay

Govt. Rent Bill.

Public Meeting to Support it.

BOMBAY, March 13.

A public meeting was held in Bombay on Tuesday evening to support the Government Rent Bill which is being introduced into the Legislative Council this week. The meeting which was presided over by Sir Narayan Chandavarkar and addressed by Messrs. Horniman, Bholabhai Desai, Tatyarkhan and H. P. Mody, unanimously passed a resolution urging that the Rent Bill should be passed into law substantially as it stands. Those present included several non-official members of the Governors Council and a member of landlords. Sir Narayan Chandavarkar said:—The main argument advanced by the opponents of the Bill is that it interferes with the sacred rights of property and that it violates the legal maxim that Englishman's Home is his Castle. The legislative policy of all the civilized states have been moving in the direction of the principle that labour is the touchstone of property or ownership especially with reference to the land and the building and that all profits from abnormal causes independent of the labour of their owner are subject to regulation and control of the Government in the public interest. This was not the first time that the British Government in India was compelled by force of circumstance to enforce the principle of unearned increment. He cites as instance the introduction of periodical settlement of land revenue in the thirties of the last century and that the same principle was enforced in revising assessment of land, when owing to American Civil War the value of land and agricultural produce went up. If the principle of unearned increment is to be logically carried out it would follow that legislature should enforce it in favour of all tenants without any limit.

Mr. B. G. Horniman in moving the resolution that the Bill may be speedily passed without modification said that it was duty of the State to keep in view of the whole economic situation and not to make exceptions. It would be unfair if business premises were exempted from operations of the law.

Mr. Tatyarkhan in supporting said that the people were solidly at the back of the Government in its efforts against tyranny of landlords and it should proceed determinedly with the Bill. Continuing he said:—Let this meeting be a warning to the Legislative Council member that if they opposed any clause of the Bill without just cause their constituents would see to their being turned out at the next election.

Operations of Press Act,
Editor Suspends Publication

BOMBAY, March 14.

The "Editor of 'Berar Samachar' a weekly Marathi organ of Akola, was served with a notice on Friday last under the Press Act Section 8 (2) to deposit Rs. 1500 as security. The Editor has decided to discontinue the publication of the paper.

Storm in Bombay.

Traffic Temporarily Suspended.

BOMBAY, March 14.

A storm broke over Bombay last night, unprecedented in its force and velocity so far as this season of the year is concerned. Dust made vehicular traffic impossible for some time. Trams had to be held up. Jesus took shelter with their vehicles and animals at convenient corners, and pedestrians found themselves in a serious plight and discomfort. Rain came pouring in and flooded the streets as the storm-water drains were either closed up or choked up with silt. The storm lasted about an hour. A number of country craft which were lying unprotected in and about the harbour are reported to have been either sunk or carried away into the sea.

Burma

Burma Legislative Council.

L G's Striking Speech.

RANGOON, March 13.

At his first meeting of the Burma Legislative Council as Lieutenant-Governor Sir Reginald Craddock to-day made a striking speech in urging Burma to strain every nerve to play her part in the war. He said it was time when no class should try to benefit itself at the expense of another and when efforts of all should be concentrated on one great object. His Honour said:—It is no use to grumble because scarcity of tonnage may lead to low price of things we have to sell and high prices of things we have to buy. Burma is infinitely better off in this respect than many of the provinces of the Empire, and everyone must be prepared to meet the difficulties as they occur and do nothing which can make them greater. Burma is contributing to Empire's needs from her rice, her timber, her oil and her wolfram. It is time when priority must be given to those things that are most necessary. The Council may rest assured that the Government would not fail to make representations if the interests of the provinces are in any case overlooked, in order that those who control supplies of tonnage may not omit any help that they can give for want of knowledge regarding the local needs. What Burma had done during the last year or two in the matter of man power would have been thought impossible a short time ago.

His Honour pointed out in addition to Sappers and Miners and Military police, labour Corps, a unit of 1000 Burmans and 1000 Chins sailed for France in July last, two companies of Burma Pioneer's were converted into Rifles and the 1st Battalion, 70th Burma Rifles completed before the end of year. Formation of a second Battalion had since been completed and recruitment for reserves and further units continued. For February 823 recruits were obtained, while total from September 1917 to February was 2687. For the same period 1967 were recruited for further labour corps drafts.

His Honour then dealt at length with the condition of rice market and prospects of disposing rice crop surplus. He detailed the control action and arrangements with Royal Commission and defended fixing of price of paddy at Rs. 105. He pointed out that the Government had taken steps to relieve the situation. He had induced the Royal Commission on wheat supplies to place forward orders to 3rd July. It had moved the Government of India to divert all possible freight for shipment of the rice crop to meet demands of numerous markets which require rice from Burma, and collection of revenue not to be pressed before the end of March. The Government had been blamed first because the price of paddy was too low and secondly because it was too high. When conflicting interests like these both expressed dissatisfaction, it may generally be assumed that a happy medium had been attained. The Government was anxious to protect the ryots and that millers and middlemen should receive their fair profit but the citizens of the Empire and the allies should not be penalised in order that some other people should derive excessive profits.

Dealing with Burmese agitation for separation from India His Honour said:—It is a great source of satisfaction that here in Burma we have been spared the turmoil of political controversies of which scarcely more than echoes have reached these shores. Our attentions have not been distracted by programmes and propaganda. Burma may well have her aspirations as India has here. But let us go quietly about our preparations laying our foundations well and determining the lines of progress which are best adapted to the wishes and habits of thought of races who inhabit this country.

There has been great deal of loose talk about separation of Burma from India and her separate constitution as a Crown Colony. I doubt whether many persons who may have advocated such ideas have ever stopped to consider or think out in detail the effect on Burma if these loose suggestions were to be realized at an approximate date. It is perhaps difficult for me a new comer to this province to attempt to gauge or express sentiment of the various races of Burma with full knowledge and authority, but I think it is correct to say that Burma is proud of to form a part of the Indian Empire and has no desire to separate from India. What she desires to represent, however, to the Government of India is recognition that she is not one of several Indian provinces but a distinct country, a Burma Province attached to the Indian Empire and that her treatment in respect of all matters should not be brought into any rigid conformity with that found suitable for Indian provinces, but should be devised on lines which will give to Burma the best chance of development as a Burma Province and to Burma races the best chance of playing fullest part in this development. The vociferation of fitness is not in demonstration. Though advanced in some respects we are very backward in many things. Local Self-Government is one of them. We have no District Boards. Our Municipalities are in leading strings but the first thing is to win the war.

Revised Financial Statement.

The Hon'ble W. J. Keith, Revenue Secretary, presented the revised financial statement for 1918-19. The pro-

vincial receipts for the coming year are estimated at 645.19 lakhs of rupees inclusive of 45.17 lakhs assignments from imperial revenues. The estimate is 6.62 lakhs in excess of very favourable receipts in 1916-17 and 26.61 lakhs more than 1913-14. Total expenditure during 1918-19 is estimated at 614.76 lakhs or rupees deducting earmarkings to imperial grants and other assignments to Imperial funds. Balance 588.58 lakhs, of rupees is 46.09 lakhs greater than actuals for 1916-17, and 21.66 more than budget estimate for the current year. Closing balance of 1918-19 is estimated at 122.43 lakhs as against closing balance of 1917-18 of 92 lakhs.

Disastrous Fire Accidents.

RANGOON, March 13.

A disastrous fire involving loss of about Rs. 4,93,000 took place on Tuesday at a series of rice mills on Dalla side of Rangoon river. Water not being available the flames spread rapidly and one mill and saw godowns owned by Ko Maung Gyi, Rangoon and containing eleven thousand bags of rice and 212,000 baskets of paddy were destroyed. None of these was insured.

Another fire on Sunday afternoon last destroyed completely the village of Nyangbinzeik about 3 miles from Moulmein.

Central Provinces

C. P. Council.

Revised Financial Statement

NAGPUR, March 13.

At the meeting of the Legislative Council to-day the revised financial statement was presented. In view of the resolution moved by the Hon'ble Mr. Kellar, the Government agreed to cut out the provision made in the next years budget for the creation of a Fourth Additional Judicial Commissioners post. Similarly another resolution recommending the grant of grain compensation allowance to Government employees drawing less than 30 per month was accepted. The Hon'ble Mr. Dixit's resolution recommending the institution of an industrial survey of raw products was lost. The Hon'ble Mr. Dixit moved a resolution recommending a provision of 15,000 for the introduction of manual training in training colleges for 22 graduates.

After lunch the discussion of Mr. Dixit's resolution was resumed. The resolution was withdrawn. The Hon'ble Mr. Deshpande moved that more funds should be allotted for road construction in Berar. The Council adjourned after a few remarks from the Chief Commissioner 'sine die'.

Punjab

Escaped Convicts Recaptured.

LAHORE, March 12.

It is understood that two more of the convicts who escaped from Hazaribagh central Jail in the early morning of the 9th March have been recaptured. A reward of Rs. 500 is offered by the Punjab Government for the arrest or information leading to the arrest of each of the following convicts who are still at large:—Arjan Singh, son of Lal Singh of Jagraon District, Ludhiana; Indar Singh, son of Phuman Singh of Shaikh Doulat police station, Jagraon District, Ludhiana; Sajjan Singh, son of Mohan Singh of Naranjwal police station, Budh Singh, son of Ishar Singh, of Sur Singh Police Station, Khaira District, Lahore; Teja Singh, son of Dayal Singh of Bhikwind police station, Khaira District, Lahore; Natha Singh, son of Mangal Singh of Dhun Police Station, Khaira District, Lahore; Gujar Singh, son of Bham Singh, Bhagna Kalan Police Station, Gharinda District, Amritsar; Sucha Singh, son of Gurdit Singh of Chola Kalan police station, Sirhari district, Amritsar; Ganga Singh, son of Bahadur Singh of Khaberi Kheri police station, Jandiala District, Amritsar; Hari Singh, son of Amar Singh of Kekar police station, L-poke District, Amritsar; Lal Singh, son of Ude Singh, Naranjwal Police, Ludhiana.

South India

The Brander Murder.

Progress of Trial.

QUILON, March 12.

At the hearing of the Brander murder case in which Krishnan Sankaran of Chengannur is charged with the murder of the late Mr. Charles Brander of Kandangulam Estate. Mr. Itty Thomas, a writer on the estate, the first witness for the prosecution who was examined at great length spoke to the actual transaction about the acquisition of land belonging to the accused and the circumstances under which the deceased came into its possession. In cross-examination witness stated that the accused's plot contained some coconut and plantain trees planted by him. Witness had never seen the deceased carrying a pistol in his belt except when he went to Ceylon. Shown the pistol found in the pocket of the deceased witness identified it as his master's property.

The Vakil for the defence applied to the court for permission to examine Mr. Cunningham, Commissioner of Police as a defence witness. The Head Sircar Vakil when asked by the Judge whether he had any objection said that not only he had no objection to the proposal but he would even ask the Court to reconsider its orders declining to summon defence witnesses owing to the lateness of the application for their attendance. The Judge allowed the application provided the Vakil reduced the number of witnesses.

Mr. Cunningham, Commissioner of Police, Travancore, was examined yesterday his evidence being chiefly concerned to the local investigation held by him after the occurrence. The defence elicited from him facts relating to the topography of the scene of occurrence.

The Sub-Magistrate of Pathanamthitta stated that he was present when the gun was taken from the deceased after the commission of the offence.

Among other witnesses examined yesterday was a cousin of the accused who stated in cross-examination by the defence that the deceased and his men went in large numbers to the house of the accused dismantled the building and set fire to a portion of a outhouse attached to it. He retracted the statement which he made in the Lower Court that he saw the accused firing at Mr. M. Brander.

Mr. H. G. Morrell of Sittar Estates and another European planter will be examined to-day.

Indian Legislative Council.

Postwar Reforms: Mr. Sarma's Resolution on Education.

An interesting Debate Resolution Rejected.

[From our own Correspondent]

BY WIRE.

DELHI, March 13.

At the meeting of the Imperial Legislative Council held this morning under the presidency of Sir George Lowndes, General Bingley presented the Select Committee's report on the Indian Army Act Amendment Bill.

Usury Bill.

Sir William Vincent presented the Select Committee's report on the Usury Bill.

Bill to Control Capital.

In introducing the Bill to control withdrawal of capital, the money market by companies Sir William Meyer explained that it was necessary at the present time to husband the resources of the Indian money market for purposes essential to the successful prosecution of the war and to empower the Government of India to exercise control over fresh issues of capital. In order to secure this object the Bill accordingly provides that no company other than a private company shall be registered or shall increase its share capital, issue debentures or call up unpaid capital except in accordance with the terms of a license issued by the Governor-General-in-Council and authorises him to attach to such licenses such conditions as he may think fit. It is not necessary to apply a similar restriction to private companies since these under the definition in section 2 (3) of the Indian Companies Act cannot invite the public to subscribe either for shares or debentures. It is intended that this measure shall be in force for the period of the war and for six months thereafter.

Continuing Sir William Meyer said he had explained the extent of obligations which the Government of India had to incur for war purposes. It was necessary to restrict the issue of capital in this country except for enterprises of national importance on account of easy money market conditions. It was necessary to control the issue of new capital. It was not contemplated to put an embargo on private flotations. All that was intended was to control the issue of new capital by requiring a license before issue. The Government would appoint two advisory committees one in Calcutta and the other in Bombay. On each of the committees there would be representation of Indian as well as European commerce. It was a war measure and would be in force only for the period of the war and for six months thereafter.

Litigation of Indian Soldiers

Sir William Vincent introduced the Bill to amend the law for special protection in respect of civil and revenue litigation of Indian soldiers serving under war conditions. He said the main object of the Bill was to simplify the procedure which the Indian Soldiers Litigation Act, 1915, prescribed for the postponement of proceedings in which Indian soldiers serving under war conditions were concerned. He hoped that it would receive ready assent of the Council. Under sections 4 and 7 of the Indian Soldiers Litigation Act 1915, the court or the collector has to decide that any Indian soldier who is a party to the proceeding is serving under war conditions before step can be taken to postpone the proceeding. This practice is found to be inconvenient and it is proposed to amend the Act so as to provide that civil and revenue courts shall suspend proceedings when they have reason to believe that any party is an Indian soldier who is unavoidably absent and is not represented. Notice of the suspension will be given to the prescribed authority which may certify that the Indian soldier is serving under war conditions, and that a postponement is necessary in the interests of justice. In such a case the Court will postpone the proceeding. The amendments necessary in the Act 12 of 1915 though small are numerous and it is therefore considered expedient to repeal and re-enact the Act. The opportunity has been taken to embody in the definition of serving under war conditions the condition prescribed by notification under section 2 (1) of the Act. This definition has stood the test of nearly three years of the war and it appears no longer necessary to reserve powers to the Governor-General-in-Council to alter it. The Bill intended to prevent suits in which soldiers were interested being decided in their absence on active service. When necessary the court would give notice to the Indian soldier and on the officer under whom the soldier was serving certifying that he was unable to attend would postpone the hearing of the case. Now people were reluctant to join the army on the apprehension of their interests suffering in their absence. This was sad for the State and consequently the Government had decided to simplify proceedings in such matters.

Provincialisation of Land Revenue.

The Hon'ble Mr. Sarma in moving that the land revenue should be wholly provincialised said that the Finance Member had said that the question of provincialising certain heads of revenue had been under consideration in connection with post war reforms. The question had become imperative. The country was on the eve of momentous changes and the ground should be cleared for differentiating Imperial and provincial revenue among heads of provincial revenue. The example of other countries showed that land revenue was generally treated as provincial. The incidence of taxation varied in various provinces and it was not possible to lay down a standard of proportion for contribution to the Imperial revenue. He said the question was whether the land revenue was subject of provincial finance or Imperial finance. Experience had shown that in other countries land revenue had been treated as a subject of provincial legislation and he narrated to the Council what happened in the United States, South Africa and Germany. There was also the important question of

moving fictions. In questions of administration there was no more fruitful cause of friction than the question of land revenue administration exchequer. One cause of grievance against Government was that land revenue was settled harshly. This source of complaint would disappear if the responsibility rested with the people of the province who would levy and administer land revenue. From every point it was desirable to provincialise land revenue. Modern opinion was in favour of allotting commercial revenue for Imperial purposes.

Governments' Reply

Sir William Meyer in replying to Mr. Sarma's resolution said he was surprised to learn that a million people attended the last session of the National Congress. Personally he did not know anything about it. If it was so the Hon'ble Sir George Barnes ought to take of the fact in connection with the restriction of passenger traffic. (Laughter). He also criticised the mover's theory of federalising India. He said that the Government of India were already considering the question of constitutional reform which covered the question of financial powers of provincial government. He said there would be material advance in the separation of Imperial and provincial finance. It looked pretty certain that Provincial Governments were going to get larger financial powers. At present with war expenditure bearing heavily on the Government, they could not look with equanimity on the question of surrendering twelve million pounds which the mover's proposal involved. They did not know when it would be possible to reduce military expenditure even when peace returned. He could not accept the resolution as it stood but he would be willing to accept an amended resolution in the following form:—This Council recommends to the Governor-General-in-Council that in the revised financial amendment with the provinces consequent on the scheme of constitutional reforms, the question of wholly provincialising land revenue be taken into consideration. Mr. Sarma accepted the amended resolution which he formally moved. It was put and agreed to.

Free and Compulsory Education.

Mr. Sarma in moving that one of the post-war reforms should be the introduction throughout British India of free and compulsory primary education immediately after the war, said that he wanted a definite enunciation of the policy in the matter. The Viceroy had said that that a scheme was under consideration. He said the necessity of the measure had been fully shown last year, and it was necessary to educate the people for the improvement of agricultural industries and the development of industrial resources even for war purposes. It was necessary that primary education should be made free and compulsory. It was a pressing need and should on no account be neglected. We had not been able to overtake the growth of population with the expansion of our educational programme. The moral and financial responsibility in the matter should not and could not be shirked by the Government. The Government should look at this question from a different standpoint with a view to solve it satisfactorily. He was aware that education could not be forced against the wishes of the people, but where people were willing to take advantage of educational facilities there could not be any reason to stay their progress. If the people did not press the Government should put their duty before them. There was a chance after the war of surpluses being devoted to unnecessary purposes or at least to less necessary purposes. He maintained that financial conditions would permit large expenditure on primary education.

Sir Sankaran Nair's Reply.

Sir Sankaran Nair replying said that he did not think it was necessary for the mover to dwell on the necessity of value of mass education. There was not much dispute between him and the Government of India on that point. This question was always before the Education Department. Mr. Sarma moved a similar resolution last year. The Government were unable to accept the resolution then on the grounds then stated, and the Government could still less accept it this year. If he had not stated a definite period probably the Government might have gone a long way with him. He gave statistics to show the number of primary and secondary schools and pupils. During the last year there had been progressive increase in the expenditure on education. Both last year and this year the Government were making special grants towards education. Last year the Government made recurring grant of thirty lakhs for pay and prospects of teachers of primary schools, and this year the Government made a same grant towards primary education. If according to the mover the Government introduced compulsion the funds available would not suffice and the Government was unable to introduce compulsion within reasonable distance of time. He quoted opinion of Mr. Montagu in the House of Commons that compulsion in education was only possible where it was popular. He assured the mover that the Government was steadily moving towards attaining the object which he had in view. He did not know how much money would be available after the war and he was not in a position to state how the Government would deal with the question after constitutional reform. It was unfortunate that just when the Government scheme was taking shape this question was raised. He mentioned that arrangements had been made for introducing primary education Bill in Bombay, Bengal and the Punjab.

Dr. Sapru.

Dr. Sapru said that the time had come to deal finally with the question. He could not congratulate the Government on their attitude towards this question.

Mr. Sastri.

Mr. V. S. Srinivasa Sastri said that Sir Sankaran Nair had said that Mr. Gokhale's Bill was defective inasmuch as it was likely to give more advantage to the advanced areas than to those less advanced. That was the principle of the grant-in-aid system in education, and the principle of contribution to municipalities and local bodies. The Government helps those who help themselves. So Mr. Gokhale only drew up his Bill on the principles recognised by the Government.

Mr. Bannerjee.

Mr. Surendra Nath Bannerjee said that free and compulsory primary education should be the foremost part of post-war reforms.

Pandit Malaviya.

Pandit Madan Mohan Malaviya said that the non-official members would have been satisfied if the Education Member had said the Government would consider the whole question after the war. Instead of that he had made a definite declaration that the Government was not prepared to consider the question now. What the Government had done was very inadequate with what was required to be done. Referring to the Education Member's remarks about Mr. Gokhale's Bill Pandit Malaviya said that all that Mr. Gokhale wanted to do was to introduce a measure which would expend in time.

Sir William Meyer.

Sir William Meyer added a few words from financial point of view. It was quite impossible to say now what would be the position after the war. Referring to railway profits raised by the mover he said that it was impossible they could go on even after the war in justice to railways themselves. The Government had some sort of programme with regard to the question of primary education, but it had to be set aside owing to consideration of constitutional reform. It was not constituent to ask for provincial autonomy and also to demand an immediate programme to be laid down.

Mr. Sharp.

Mr. Sharp who followed Pandit Malaviya rose to throw light on one or two points. He pointed out that owing to the change in the method collecting figures for education returns, a large area had been cut off. Mr. Bannerjee and Dr. Sapru had said that local bodies should get enormous subsidies to enable to finance primary education. That was a very complicated question Mr. Sastri had admired that grant in aid but it was doubtful whether that system was applicable to primary education. On the whole grant in aid system did not work so well on primary schools as Board schools.

Mr. Chanda

Mr. Chanda said when the people made a demand for self-government the argument of the opponent was that the mass of the people were illiterate. That state of things should be altered.

Mr. Huq

Mr. Huq said there was absolutely no ground for pessimism with regard to this question. There had been considerable change in the angle of vision since Mr. Gokhale introduced that famous Bill, India was in need of free compulsory education which stood in the way of getting responsible Government.

Mr. Jinnah

Mr. Jinnah said that Indians felt keenly on this point

Mr. Krishna Sahay

Mr. Krishna Sahay said that Mr. Sarma wanted a declaration of the policy. He regretted his inability to give his support to the resolution.

Mr. Sarma's Reply

Mr. Sarma replying to the debate said that Sir Sankaran Nair had the cause of education more at heart than any of the non-official members. Perhaps he was aware of the difficulties which were in the path of the Education Member. He replied to the criticisms and hoped that the Government would accept the resolution.

It was put to meeting and rejected by 43 voting against and 12 voting for it.

The Council adjourned for lunch.

After Lunch.

The Council reassembling after lunch Sir George Lowndes presiding.

Mr. Sarma.

The Hon'ble Mr. Sarma said that he had already an assurance from the Finance Member that the question of provincialising land revenue would be considered in connection with constitutional reforms and as his amended resolution on that subject had been accepted by the Government he would withdraw the third resolution that stood in his name, that if land revenue be not wholly provincialised the Government of India should undertake to finance free and compulsory education out of Imperial revenues.

Pandit Madan Mohan Malaviya.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya moved (1) that the age limits for examination for admission into the Indian Police Service be raised from 19-21 to 21-23. (2) that pension and salaries of officers of the Indian Police Service should not be enhanced as has been recommended by the Police Services Commission, (3) that the rule which requires that candidates for examination for the Indian Police Services shall be of pure European descent should be abrogated, and (4) that the said examination should be held simultaneously in India and in England, or if the last recommendation be not accepted not less than one half of the total number of posts in the Indian Police Service should be recruited by an open competitive examination held for the purpose in India.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya pointed out that there was great dissatisfaction among Indians with the existing rules. Out of 397 Superintendents of Police only nine were Indians. It was expected that the Public Services Commission would propose an effective remedy for the present state of things, but its recommendations were unsatisfactory. It had proposed no change in regard to the age or examination. It had certainly recommended that candidates for police examination should not be required to be Europeans of pure descent. But in recommending that the candidates should be compelled to reside in the United Kingdom for five years before examination it had taken

away with one hand what it had seemed to give with the other. Indians cannot be sent to England at the age of 14 and cannot therefore appear in the examination. The Commission itself recognized that the effort of its proposal would be nil in practice and had accordingly proposed that Indians should be appointed in India to 10 per cent of higher posts immediately and to 20 per cent posts of in the course of time. There is no reason why compulsory residence in England for 5 years should be enforced for the Indian Civil Service examination. Candidates were required to stay in England for three years only. There was no reason why for candidates for police examination five years previous residence should be required, except that age limits recommended for the police examination were higher by two years than those proposed by the Commission for the I. C. S. examination. Such a condition is highly unfair. It should not be enforced and the examination should be held simultaneously in India and in England, so that Indians may be on a footing of equality with Europeans. Until this is done Indians will have no chance of becoming Members of Executive Councils and High Court Judges. The police service does not surely call for exercise of higher qualities than positions. If however, this proposal is not accepted at least half of the higher posts should be recruited by open competitive examination in India. Making over 20 per cent of posts to Indians in course of time, as recommended by the Commission, cannot meet the requirements of the situation. It is also necessary that age limits for the police examination should be raised to 21-23 so that candidates may have received good education. This view is supported by Sir M. B. Chaulal who says the recommendations of the Commission will practically keep the door of admission to higher posts shut against Indians. The scale of salaries and pensions of the police officers should not be raised in pursuance of the recommendations of the Indian Police Commission. The pay of Assistant Superintendents was raised from Rs. 400 to Rs. 500 and a new grade on Rs. 1200 per annum was created for Superintendents of Police. There is therefore no reason why further expenditure which will amount to one lakh annually should be increased.

Mr. C. H. Kesteven.

The Hon'ble Mr. C. H. Kesteven (Calcutta) said there was no doubt that the resolution aimed at substitution of European police by Indian. For the last ten years they had been accustomed to shocks of anarchy murders and outrages in Calcutta and outside it. The mover was more fortunate in his province. Outrages of this kind were a matter of grave concern throughout India. There had been diminution of crime no doubt but that was only temporary. It gave encouragement to hope that possibly the crime would absolutely disappear. He said a great deal had been done by the police to bring about the present lull and he admitted that wonderful services had been done in this connection by Indian officers at the risk of their lives. Was this the time, he asked, when they could contemplate sweeping changes. It was a desperate case of changing horses when crossing the street. There was a very large European population in the presidency towns particularly in Calcutta, where they had large vested interests which could be protected by European police. The present time was not suitable to make a trial as the mover suggested. His proposition was not only premature but ultimate.

Mr. Maung Bah Too.

Mr. Maung Bah Too opposed the resolution.

Colonel Aplin.

Colonel Aplin said if the resolution were accepted it would only enable students to pass examination by sheer literary ability. The introduction of reform would meet with strongest opposition in Burma where some Burmans would not be able to compete with young Indians. It would be very unfair to them.

Mr. Sarma.

Mr. Sarma said he realized the gravity of the situation in Bengal and added that this showed that European officers had no sufficient skill to prevent the production of this position, and he thought that a little competition between European and Indian officers might result in an amelioration of the present situation. He also pointed out that the Indians at present in the police were not of the highest class.

Mr. Fagan.

The Hon'ble Mr. Fagan said that the resolution sought to secure adoption of a system in opposition to the one that had been in existence for some time. The resolution contradicted the principle that there should be predominance of Europeans in the police service. This opened a wider aspect of the question which was how far it was essential that British character should predominate in the administration of this country. He maintained that predominance of British tone, British atmosphere and British character should predominate for the sake of peace of India. He urged that the Indian police force was the direct agency for the carrying out the first functions of a civilized Government, which was to suppress crime and maintain law and order. It was of a quasi-military nature which required prompt effective co-ordinated action. He said satisfactory results could not be obtained by open competitive examinations. He was in sympathy with abrogating racial bar under proper condition.

Mr. Surendra Nath Bannerjee.

The Hon'ble Mr. Surendra Nath Bannerjee said that during the debate one common ground of argument had evolved and that was that the disabilities which were involved in examination should be done away with. He repudiated Colonel Aplin's remark as wild and romantic. He characterized the police as the least efficient service of administration. The object of the police was both to detect crime and suppress crime. In both these the police failed. Referring to the crime in Calcutta he was glad that Mr. Kesteven had mentioned, heroism, courage, self-denial of Indian officers of the Calcutta Police. As an illustration that police were not servants but masters of public Mr. Bannerjee said that on the 8th instant he was coming to the Council Chamber with a friend when his carriage was stopped on a public thoroughfare by a constable who said that the road was meant for Europeans and not for Indians. He told the constable that he was going that way and he could go what he liked. This happened within a few hundred yards of the Imperial Secretariat and in the Imperial Capital. This showed that the police could do exactly what they liked.

Sir James Walker.

Sir James Walker said that the ultimate object of the resolution was to obtain service in open competitive examination. He was in favour of this method as far as it was feasible. He dwelt at length on the recommendations of the Public Services Commission, particularly of Mr. Ramsay MacDonald. Sir B. M. Chaulal and Justice Rahim. Quoting opinion of the last named gentleman, he said that Justice Rahim had recommended that 75 per cent of Assistant Superintendents should be recruited in London.

Sir Hamilton Grant.

Sir Hamilton Grant said that any sweeping change that affected the Punjab also affected the Frontier police as the police for the latter place were recruited from the Punjab cadre. It was not desirable to make any change. The higher police authorities in North Western Frontier and Baluchistan had to deal with many political refugees. An Indian was not competent to deal with them. There they had to deal with many adjoining tribal countries. He appealed to Pundit Malaviya to remember that if the reports of their proceedings in Council had reached England and abroad their wrangling and their bickering people in those countries would conclude they were not taking the war seriously.

Dr. Sapru.

Dr. Sapru said that if Pundit Malaviya's resolution was accepted it would take at least 20 years to effect the change. There need be no fear on that score either in Calcutta or Baluchistan. The argument employed so far against the resolution was the argument of monopolist. As regards Burma the Government could make special provision for Burmans and the contention that Indians would swamp the service did not hold good. A great deal had been said about British character and British tradition. He was sure the British character and British tradition did not mean that Indians should be excluded from their legitimate share. The less they talked of these things it was better for the reputation of the bureaucracy. Unless Indians were placed absolutely on grounds of equality with Europeans he would oppose to the last day of his life any scheme of increase of salary. He would never tolerate the idea that his countrymen would work under a bargain.

Mr. Shafi.

Mr. Shafi said that he would confine his remarks to only the third recommendation of the resolution with which he was in complete sympathy. He fully recognised the high qualities possessed and the admirable services rendered by Europeans in maintaining law and order, and admitted that their continued presence in higher posts in police service for sometime was necessary, but he could not conceive any ground of policy by which competent Indians were excluded from those posts. He could not receive the reason of continued existence of the policy by which Indians were excluded from competing in examinations for Indian Police Service held in England.

Sir William Vincent.

Sir William Vincent on behalf of the Government said that no decision had yet been arrived at about the recommendations of the Public Services Commission. He dwelt at length on the resolution, stage by stage, and said as regards the age limit no suggestion had been made by any member of the Commission except Sir B. M. Chaulal. There was no analogy in this respect between the Police Service and the Indian Civil Service. The Police in India was a military police.

Pay and Pension.

Turning to the question of pay and pension he said that the Government had not arrived at any decision but it was never their intention to pay more than was necessary. If they wanted Europeans of suitable character they must pay a suitable wage. He quoted opinion of Sir James Meaton expressed on the 7th January 1918 in which he stated that considering the high cost of living it was his clear duty to recommend to the Government of India an increased rate of salary for European Police. This was in reply to a memorial by the European officers. He said that the increase in police expenditure had been only four and half percent. There were a number of difficult questions to be decided before the Government could take up the question of increase of salary, etc., of the Imperial Service. He was very impressed with the remarks of the mover and other speakers, and he said whatever opinions were expressed during the debate would be considered by the Government.

Simultaneous Examination.

Referring to the question of simultaneous examination he said that the quality of the recruit could not be tested by examination alone. He never suggested that high qualifications were not to be obtained in an Indian. But what he suggested was that high qualifications could not be secured by open competitive examination. The Police service, in his opinion, was a security service on which law and order depended, and no Government could be a good government who failed in this aspect. The qualities that were demanded in higher officers of the police service were of a quite different character. So long as it was necessary to secure India from internal disorder and external aggression it was desirable to maintain substantive preponderance of British element in the Police Service. He paid a warm tribute to the work done by Indian officers of the Police service. He maintained that new methods and new moralities had been introduced by British officers since the Police Commission, it would be a disaster to do anything which might impede further progress.

The Alternative Proposal.

As regards the alternative proposal he assured the mover that the Government had not arrived at any decision, and if the whole question must be worked at from a new standpoint, he admitted that progress had been slow in that direction which he would do his best to expedite. The matter was engaging the earnest attention of the Government and there was absolutely no question of "Banging" Indians. The number of recruitments depended on the Government requirements.

Mr. Sastry.

Mr. Sastry said that he completely agreed with the view of Sir William as regards the qualities of Englishmen in higher posts in Indian Police Service, but he (Mr. Sastry) could not understand how Sir William objected to the competitive examination for recruitment in Police service being held in India. He did not object to competitive examinations for raising recruits being held in England. Over and over again objection

had been raised in England against competitive examination that it was no test of character and efficiency. It was no special characteristic of India that competitive examinations did not bring out best men, but it was so everywhere in the case of police service. It had been said that the British character should be maintained. He knew what was meant by British character. He would ask seriously every exponent of that theory if every single Englishman possessed those qualities which composed British character. He asked if competitive examination in England brought out the best Englishmen for public service in India? It was necessary to maintain British character. The speaker would urge that every care should be taken that the best Indian talent be allowed to compete with best English talent. The speaker said that if they wanted to improve European police force they could not do better than introducing a larger element of Indians in the service.

Mr. Malaviya's Reply.

Pundit Malaviya replying to the debate said that he was not less conscious than Sir Hamilton Grant of the importance of the subject which they brought forward. It might be unimportant to them but it was of vital importance to the people of India. Criticising the remarks of Mr. Kesteven he said that he had not asked for a sweeping change and that was not the aim of the resolution. He did not imagine that the resolution was substituting Indian for European Police in Calcutta. He would like to remind the Council that Indian officers had laid down their lives in the discharge of their onerous duties. That alone would establish the fact that they possessed remarkable gift to qualify them for any post in the service. He asserted that an Indian did possess that character which an average Englishman possessed. It was the result of education and social surroundings. He mentioned that the Police Commission in England remarked unfavourably on police in England. The theory of "British Character" was a myth.

Sir William Vincent Reply.

Sir William Vincent speaking for the second time said that defects in Indian police were remedied by the introduction of European police in 1861. He quoted opinion of Mrs. Besant as to the value of English character in the administration.

Mr. S. N. Bannerjee: - What is the date?

Sir William Vincent: - Am I to be cross examined? The date is 1911 (laughter.)

He was well aware of the admirable work done by Indians.

The resolution as well as the alternative resolution were put to meeting and negatived.

The Council adjourned till to-morrow.

Punjab Council.

Discussion of Financial Statement

LAHORE, March 13.

A meeting of the Punjab Legislative Council was held this morning at the Government House H. H. the Lieutenant-Governor presiding. There was a large attendance of members. After interpellations Mr. Lumsden introduced a bill to amend the Simla House Act, 1913, which was taken into consideration and passed. Mr. Lumsden then presented the revised financial statement for the year 1918-19 which showed that the closing balance for the year 1916-17 was Rs. 1,22,75,000. Revised estimates for 1917-18 again emphasised general prosperity of the province and negligible effect of war on receipts. The revised estimate shows a closing balance of Rs. 1,89,78,000 against Rs. 1,05,09,000 estimated in the budget. The figures for budget for 1918-19 are: Opening balance Rs. 1,89,78,000, closing balance Rs. 1,93,18,000.

Explanatory statements were then made by Mr. Maynard, Mr. Teomson, Mr. Craik, Mr. Holms, Col. Hedley, Mr. Townshead, and Mr. Richery, regarding different heads of accounts which were under their respective charges.

The Hon'ble Ram Saran Das then moved the following resolution: The Council recommends to the Lieutenant-Governor of the Punjab that a sum of Rs. 3,00,000 (a) be deducted from the proposed estimate under both the minor heads agriculture (heads 21A and 26A) (b) be added to the proposed unspent balance of the year marked Imperial Grant on account of wheat profits raising it from Rs. 4,18,000 to Rs. 7,18,300, (c) be provided out of general closing balance the increased for larger expenditure on district boards and be added to minor head contribution under head 32 Miscellaneous, and (d) provided for rebate be met from advance account and recouped from sale proceeds thereof. The resolution was withdrawn after the Financial Secretary, Mr. Lumsden, had assured the mover that he would recommend Rs. 2,00,000 to Government of India for sanction for purpose.

The Council adjourned till to-morrow.

U. P. Council Meeting.

Financial Statement Presented

LUCKNOW, March 13.

Sir Harcourt Butler in opening the Legislative Council meeting to-day said that he had no pronouncement of policy to make. It was ten years that he left the Province and there was a good deal for him to learn. But he yielded to none in his desire to see the province foremost in India in well being and well doing. All their efforts must be concentrated on assisting and promoting victory which awaited the Allies. The United Provinces had done well but they must redouble their efforts in future.

Mr. G. G. Sim presented the Financial Statement for 1918-19. Original estimate for 1917-18 provided for an income of 695 lakhs and expenditure of like amount. The revised figures had the effect of raising the income to 730 while expenditure was 677 lakhs giving a surplus of 52½ lakhs. The budget for 1918-19 estimates income at 727 lakhs and expenditure 719. Larger receipts are expected from stamps, excise, income tax and forest which all did exceptionally well during the past year. War conditions would again affect the spending power of departments. 3½ lakhs is provided for increasing the pay of constables sanctioned by the Secretary of State, 5½ lakhs for education and increase of the existing educational grants by one lakh for building grants for Allahabad and Lucknow institutions, 1½ lakhs given for reconstruction of road in Masanotis and 3½ lakhs for construction of a new resin factory at Bareilly. This project will be immediately remunerative and the forest officers estimate that transfer of resin factory from Bithoor to Bareilly will result in an increased revenue of about two lakhs from the industry.

విరోధామహాసంగమము

(రైతుకు ఏజెన్సీ.)

ఇంగ్లండు

లండను, మార్చి 11:— చిత్తుపల్లి ప్రభువు గారు చరణిందిరి.

విమానముల దాడి.

లండను, మార్చి 12:— ఈనెల 7 వ తేదీన జరిగిన దాడిలో 9 గురు పురుషులును 8 గురు స్త్రీలును ముగ్గురు పిల్లలును చనిపోయిరి. 45 గురికి గాయములు తగిలినవి.

సయాము సైనిక ప్రతినధులు.

లండను, మార్చి 12:— మేజరు జనరలు ఫ్యా విజయ జనరలుగారు మున్నగువారు ఇంగ్లాండు దేశమునకు వచ్చిరి. జనరలుగారు 1907 లో హేగు సభయందు సయాము ప్రతినిధిగా నుండిరి. బెల్జియము సేనలో పనిచేసిరి. ఇచటి ముఖ్య స్థలములను చూచి ప్రాస్తుదేశమునకు వెళ్లెదరు. తక్కిన నలుగురిలో ఇద్దరు హోలోవాలియలో విద్య నభ్యసించిరి. జర్మనీలో విరోధము కలుగుట సయామువారికి చాల సుత్సాహకరమైనదని వారు నడిచిరి.

సైనికోద్యోగులకు పనులు.

లండను, మార్చి 12:— సేనలోను నౌకాదళము వందును పనిచేసిన వారికి ఆంగ్లదేశమున అధినివేశములలోను పనులను చెప్పించువిషయ మాలో నలో నున్నది. చాలవంది పనివాండ్రను నియమించువారిగులకు తోడ్పడవలెను.

పదవులు

లండను, మార్చి 12:— 50 మంది వారంటు ఉద్యోగులకు రెట్టకేంటు పదవు లియ్యబడినవి. యధారంభము నుండియు నిట్టి హెచ్చు పదవు లిదివర కియ్యబడలేదు.

యుద్ధమంత్రివర్గ చరిత్రము.

లండను మార్చి 12:— 1917 వ సంవత్సర చరిత్రము నేడు ప్రకటింపబడినది. దీనియందు దేశవివరములు, గలవు దొరతనమువారు చేసిన పనులు దీనియందు వర్ణింపబడినవి. యుద్ధమున కేటము మార్పుకలిగించున గతవత్సరమున ఆంగ్లపరిపాలనమునగూడ మార్పు కలిగినది. వెనుకటి ఫ్రీచేరి సెలలో శత్రువుల అంతర్గాములు ముంచినన్ని వాకలను ప్రతిసెలలోను గూడ నేటివరకును ముంచి యుండినవో మిత్రమండలి యుద్ధపుయ్యములు స్తంభించియే యుండును. నౌకాదళము సమర్థముగా పనిచేసెను. వానివలన సహాయము వెనుకనే తొలగినది. అని ఆరిపోర్టులన తెలియుచున్నది. సామ్రాజ్యము సామ్రాజ్యమంత్రివర్గము యుద్ధసంఘము. ఇండియా దేశరాజ్యాంగ సంస్కరణము మున్నగు విషయములందు వివరింపబడినవి.

నియోజనము.

లండను, మార్చి 13:— అక్టోబరు సెలలో నియోజనము జరుగగలదు గాన దాని కిది మార్గదర్శకమని వెట్టు మినిష్టరు గణితుప్రతిక వ్రాసినది.

ఆంగ్లవైమానికులను బంధించుట.

లండను, మార్చి 12:— ఆంగ్లవైమానికులను బంధించుటనుగూర్చి నేడుజర్మనులు సరియగు సమాధానమును పంపనిచో గొప్పకుటుంబములకు చేరిన జర్మను వైమానికుల నిధిరిని బంధించెదరు.

హోల్లుజు పూకేగార్లను వదలివెట్టి జర్మనులు శిబిరములకు పంపెదరు. సెలదినముల వాయిదా చేపటితో నుగియను. వారినిద్దరిని తీసుమించివని జర్మనులనిరి. వారు నేరమే చేయలేనపుడు తీమాపణ ఏమికలదని బ్రిటిషువారువ్రాసిరి. వా రేశిబిరమునకు పంపబడినో అచటియాదరణ మెట్లున్నదోయని విచారణ చేయుచున్నారని వార్తాసంఘము వారు ప్రకటించిరి.

టపాలు.

లండను, మార్చి 12:— ఫిన్లండుకుతప్ప రష్యనుమేని యాలకుటపా ఉత్తరములును మనిఆర్డులును పంపబడవని పోస్టాఫీసువారు ప్రకటించిరి.

ఆహారపదార్థములు.

లండను, మార్చి 12:— ఆహారపదార్థములు తక్కువగా నుండుటచే సారాయిని చేయుటను తగ్గించవలెనని కొందరు గూచింపగా సారాబట్టి ఉపకరణములను తెచ్చువాకలసంఖ్య పెంతునే తగ్గింపబడును. 150000 టన్నుల వార్షికవారియొద్ద నుండి తీసికొనబడెను. పిపాలను తగ్గించినచో మరి 2 లక్షల టన్నులు మిగులును. ప్రజల ఆహారమున 100 కి 3 వంతులకు లోపుగా సారాబట్టిలకు వినియోగింప బడును. రాత్తెకును పిండికిని గూడ వనవరమైన పరిమితి యొనరింపబడును. పంచదార పరిమాణమును తగ్గించ వీలులేదు. పొదుపుగా వాడుకొనిన రాత్తెకును పిండికిని ఇంకలో పరిమితి ఏర్పరుపబడదు.

ప్రాస్తు

మిత్రమండలి వైమానిక ప్రచలనము.

లండను, మార్చి 11:— వైమానిక ప్రచలనమును గూర్చి హేగు గారు:— సెంటుక్యెంటినున కీశాస్థమున ముఖ్యులుగు రెయిలు మార్గముల మీదను, వైమానికాలయములు, పండుగుండుకొట్టెలు, సైనికగృహములు మొదలగువాటిమీదను మేము ఆరువందల బొంబులను వేసితిమి. అసంఖ్యాకములగు విమానములు క్రిందినుండియే బోవుచు మాడు వైమానికాలయముల మీద బొంబులను వేసినవి. హేంగర్సుమీద సమముగ బొంబు పడెను. ప్రతివైమాని కాలయము వద్దను బయటనుండిన విమానములకు వుంచి దెబ్బలుతగిలినవి. మరలినవ్యవస్థకు 800 అడుగుల యెత్తున నె వచ్చుచు దారిలో దృశ్యస్థలముల మీదను బొంబుల వేసి ఆ నేకమందిని జూపినవి. ఒక పదాతిదళమును నలుదిక్కులను చెల్లా చెదరు గావించినవి. మేము పది శత్రువిమానముల నేలగూల్చితిమి. మరి పదింటిని క్రిందికి తరిమివేచితిమి. మావిమానములు రెండు కన్నించుకున్నది. నేడు పట్టపగలు పట్టుగార్లు వద్దను మోటారుకర్మాలయముమీద మేము 1 1/2 టన్నుల బొంబులను వేసితిమి. మంటు విశేషముగ బయలుదేరినవి. రెయిల్వేస్టేషనువద్ద ప్రయాణిస్త్రముగ నున్న బండి మండిపోయెను. ఆనగరమునకు వచ్చుచుండు గుండిన మందుకొట్టు మూడుపోట్ల మండినవి. తక్కిన కట్టడము లనేకము మంటుల పాలయ్యెను. మావ్యూహము నెదిరించుటకు శత్రువు లల్పప్రయత్నముల నొనరించి చివరకు మరలిపోయిరి. మా విమానములలో నొకదాని యింజను చెడుటవలన పది తిరిగి రాలేదు.

ఫిరంగులు.

లండను, మార్చి 12:— మూజాకుట కుడితట్టున రెయినును ఆరబ వెల్లరు, లూరైను, ప్రాంతములందు రాత్రివేళ ఫిరంగులు కాల్చబడెను. 11 వ తేదీ రాత్రి సోయిసప్ప కుత్తరమున మేము ఫిరంగులను గాల్చి జర్మను విమానమును నేలగూల్చితిమి. అందులో నున్న యిద్దరుద్యోగులను మరియొకడు పట్టుకొనబడినది.

అమెరికావారి దాడి.

లండను, మార్చి 12:— అగ్లోను వాష్టెలులలో ఏరామును లేకుండ ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. సాంపేనులో మోల్సు వోయివరు ప్రాంతములందు హెచ్చుగా జరిగినది. రిచెనకోరుకు దిగువను అమెరికావారు దాడి సలిపి 6 విమానములను నేలగూల్చిరి. మరియొకదానికి చాలవచ్చును కలిగినది.

ఆస్ట్రేలియావారి దాడి.

లండను, మార్చి 12:— మెస్సీస్సుకు తూర్పు ఈశాన్య భాగములందు ఆస్ట్రేలియావారు దాడిచేసిరి. చాలవందిని సంహరించి కొందరిని పట్టుకొనిరి. మానవ్యము స్వల్పము. ఆర్మెంటురికుకు ఆగ్నేయమునను ఈ ప్రాంతము తూర్పు ఆగ్నేయ భాగములందును ఇరువీధులవారును ఫిరంగులను కాల్చిరి.

టార్పెడోలవలన పగులచి నౌకలు.

పారిసు, మార్చి 12:— దొరతనమువారు చాల కొత్త మాదిరి నౌకలను కట్టించిరి. వీనికి ముమ్మారు టార్పెడో తగిలినను గూడ నవి మునుగవని పరీక్షింపబడినవి.

పారిసుమీద దాడి.

పారిసు, మార్చి 12:— రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభమై 12 గంటలకు పూర్తిగా ముగిసినది. 60 విమానముల పరాసుపంక్తిని వాటిని. ఫిరంగులు చాలపనిచేసినను కొన్ని శత్రువిమానములు తప్పించుకొనివచ్చి పారిసుమీదను నేటూమీదను బొంబులను వేసెను. చాలయింట్లు కూలినవి. కొన్ని తగులబడినవి. ఒక గోతాంశము నేలగూలినది. చాలా తెర్రెయొద్ద దానిలో నున్న వారినిపట్టుకొనిరి. మొత్తము 4 శత్రువిమానములు ధ్వంసమైనవి. 9 దళములు దాడిసలిపినవి. ఆ రెండు వైపులనుండి రాజధానికి వచ్చినవి. మా విమానములు విమానకాలవైది 5800 కిలోగ్రాముల బొంబులను వేసినవి. 84 గురు చనిపోయిరి. 79 గురికి గాయములు తగిలినవి. ఒక నేలమాన్యమునభీతిచే 66 గురు స్త్రీలును పిల్లలును మూర్ఛబోయిరి. వైద్యశాలలో 6 గురు చనిపోయిరి. 7 గురికి గాయములు తగిలినవి. ఒక విమానము నేలగూలుటలో దానిలోనున్న నలుగురును మాడిచచ్చిరి. తక్కిన విమానములలో గూడ చాలవందికి గాయములు తగిలినవి పరాసువారు ప్రకటించిరి.

అమెరికా

అమెరికనుల యుద్ధవిమర్శనము.

వాషింగ్టను, మార్చి 11:— వార్తవిమర్శనమున యుద్ధకాలివారిట్లు తెలుపుచున్నారు — శత్రువులు మూడున్నర సంవత్సరములనుండియు తీవ్రమగు యుద్ధమును తూర్పునకు మార్చవలయునని ప్రయత్నించుచున్నను పశ్చిమరంగముననే పోరు ఘోరముగనన్నది. శత్రువులు సాధ్యమైనన్ని దళములను పశ్చిమ ముఖమున కంప బ్రయత్నించుచున్నారు పశ్చిమమున వారు తమ యశస్కుండనమును విడిచివేటులు తలంచుటకు హేతువు కానరాదు. ఆ రంగమున రెయిముస్, ఆల్ఫ్రే సులవద్ద వారు ప్రబలముగ యుద్ధ మొనరించుచున్నారు. మిత్రమండలివారు అశస్కుండనము నకు సిద్ధముగ నున్న వారయ్యై అభేద్యస్థలములను శత్రువు నిష్కారణముగ నెదిరించి సైనికుల గోల్పోవుచుండజూచుచు మారకొనుచున్నారు. పరాసుబ్రిటిషు సైనికుల యుద్ధోత్సాహమంతకంటె నెన్నడునధికముగ నుండలేదు. అమెరికాదళములు నిరంతర మభివృద్ధి నొందుచున్నవి. వారిపుడు నాలుగువోట్ల కందకముల త్రవ్వియున్నారు. టౌలుముఖ్యప్రదేశమున జర్మను లింక నెక్కుడు కొలదిని యుద్ధమొనరింప జూచుచున్నారు. మరియు ఇటలీ పర్వతప్రాంతమున నవస్కంద మొనరింప దలంచుచున్నారు. వాతావరణము బాగుపడినంత నె ఈయెత్తు సాగింపబడుననుటకు సంశేపము లేదు.

రష్యా అమెరికా దేశములు

వాషింగ్టను, మార్చి 12:— స్వేచ్ఛకొరకు జరుగుచున్న ఈ సమరమును విధ్వంసము మొనరించి తమ యిచ్చి నెరవేర్చుకొనుటకు జర్మను లింక అధికారమును ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రస్తుతము మేమధికమగు సహాయమును చేయకలిగినప్పటిలో లేకున్నను చేయగోరెదము. మరల రష్యావారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును లభింపజేయుటకు మేము సర్వప్రయత్నములను చేసెదము. రష్యాప్రజలు ప్రజాపరిపాలనమును కోరినందులకు అమెరికా ప్రజలందరును సాహధురైన తెలుపుచున్నారు. ఇప్పుడు సోవైటిషువోసభ జరుగుచున్నది గాన నా ఈ సంశేపమున సభవారిద్వారా ప్రజలకు తెలుపవలెనని ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు మాస్కోలోని అమెరికా రాయబారికి రింట్రివార్త నంపిరి.

ఇటలీ

ఆస్ట్రీయావారి అవస్కందనము.

లండను, మార్చి 11:— ఆస్ట్రీయావారు అవస్కందనమును జరుపుటకు సర్వ యత్నములను గలుపుచున్నారు. వియన్నాబుదాపెస్ - రైలు మార్గముల సైని రష్యానుండి సామగ్రులను సైనికులను అత్యధికముగ తెచ్చుచున్నారు. రజావంగము మొదలు 25-30 మైళ్ళవరకును వారి సేనలు వ్యాపించియున్నవి తెలియుచున్నది. కొత్త స్థానము లేర్పరుపబడుచున్నది. యుద్ధము ప్రారంభమగుచున్నట్లే వారు సేనలను రెండవ మూడవ పలుకుల మార్చి మరుగు పరుపజూచుచున్నారు. చాలఫిరంగులువచ్చినవి. ఆస్ట్రీయాములందును సామానులు చేర్చబడియున్నవి. సైతేరియా గుమెరియాలలో సేనానిగానుండిన జనరలు కోయి వెను 11 వ సేనకువాయకుడుగా వాల్బ్రెంటా వాల్డెస్సాలకు మధ్య నియమింపబడెను. మార్చి 11 కెట్టరు కాన్ఫర్సు గ్లా యాజమాన్యమున రెండు సేన లేర్పరుపబడినవి 1916 లో చలెనె శత్రువులు ప్రెంటినో పర్వతభూమియొద్దనుండియే తలపడెదరని యూహింపవలసియున్నది.

నేటిల్లుమీద దాడి.

నేటిల్లు, మార్చి 12:— దాడిలో 16 గురు చనిపోయిరి. 40 మందికి గాయములు తగిలినవి. ఒక వైమానికుడు పట్టుబడెను. మేమొక పట్టణముపైని దాడి చేయునపుడు యుద్ధపులాభముల నానింపము. సగరమును పాడుచేసి పౌరులను చంపి వారు సంధికంగీకరించునట్లు చేయుటయే మా సంకల్పమున అతడు నుడివెనని కొరియరుడెల్లానేరా ప్రతీక వ్రాసినది.

గ్రీను

వెసిజలను గారు.

ఏభస్మ, మార్చి 12:—కనకాంబైయ రాజవత్సము వారు విజయలైరని తలంచుచున్నారు. వెసిజలను గారి విధానమే శ్రేష్ఠతవలన వారు గూడ నిపుడు నుడువుచున్నారు. రహస్య రుమేషియా స్థితులు మారుచున్నను ప్రతికూలర సంఖ్య తగ్గుచున్నది.

రుష్యా

రుష్యా మాతన ప్రభుత్వము.

వెట్రోగ్రాడు, మార్చి 11:—ఇరుగు జిల్లముల నుండి “ప్రవాద” ప్రతీక కిట్టాకనుదేశము వచ్చును. లోగడ ప్రధానిగ నుండిన యువరాజు ల్యోవుగారు ప్రాగ్భాగమున మాతన రుష్యా ప్రభుత్వమును వెలకొల్పెను. దాని ప్రధానకార్యాలయము సికింగునందెను. జపానీయులు సహాయము చేయుదురని వారు తలంచుచున్నారు శనివారమునాడు కమిషనరు లండనును మాన్కోను బోయిరి. అధికారుల ప్రతీకలు ఇజ్ వేలియా, ప్రవాదప్రతీకలు తిరుకార్యాలయములను మాన్కో నగరమునకు మార్చినవి.

ఎం. బ్రాట్స్కిగారు.

వెట్రోగ్రాడు, మార్చి 12:— బ్రాట్స్కిగారు వెట్రోగ్రాడులోనే యుండురు. మాన్కో కాంగ్రెసునకు బోరు.

లండను, మార్చి 12:— జర్మనీయుద్ధమును ప్రకటించినను కివోనియానుండి వచ్చినవారింకను బందిఖానాలోనే యున్నారు.

రుష్యానుండలికితి.

లండను, మార్చి 12:— డిల్లూసుగారు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతీకలో రుష్యానుండలి విధిప్రతినిధులవద్దనుండి వచ్చిన ఉత్తరముల సంగ్రహమును తెల్పేపుడు నిట్లు వ్రాసెరి. జర్మనుల పుడె రుష్యాదేశమున ముఖ్యులగు ధనాధ్యుల సహాయమును, సాంఘికవాదుల సహాయమును బడసిరి. రాజ్య పరిపాలనమును మరల ప్రతిష్ఠించు ఏర్పాట్లులు పూర్తియైనవి. ఆయన తనవిశేషముల వ్రాతలనుబట్టిచూడ నీ ప్రయత్నములును వెంటనే రూపుమాపవచ్చును. మిత్రమండలివారు నెమ్మదిని వెలకొల్పి నెంచిన మంచిపనులనుండి గలవాగనేకమంది అమితముగ సంతసింపగలరు. జపానుకుధ్య వర్తిత్వమునుగూర్చి ఇది వరకుగలిగిన అనుమానమంతయు తొలగెను. జపానీయులు రక్తకులుగ దేశమున బ్రవేశించిన రాజకీయముగను సైనికముగను విశేషబలము గలవారు వారికి తోడ్పడగలరు. వ్లాడివోస్టోకులోమాత్రమే 6000 మంది ఉక్రేయీయులు నిర్బంధింపబడి యున్నారు. పోలంల వైద్యమాదేశమున ఉత్తమ సైనిక శిక్షవడసినది. బోల్షెవిక్కులు కాల్చివేయుదురు, బంధించివేయుదురు అనుభయములేకున్న ప్రస్తుతము వారిపక్షమున జేరినవారలలో ననేకులపక్షమును వీడగలరు.

రెడ్డుగార్డుల దౌర్జన్యము.

ప్రావహము, మార్చి 12:—రెడ్డుగార్డుల దౌర్జన్యము నిరంతర మభివృద్ధి మొదలుచున్నది. వీరు తెలివిగల తిరుగుతుల వారిని చంపివేయుచున్నారు. ముఖ్యముగ ప్రజాసత్వాభిమానులగు చచ్చవారలను, భూకానుదులను చంపివేయుచున్నారు. వ్యవసాయ విషయపు సలహాదారులలో నొకడు తప్పతిక్కిన వారందఱును చంపబడిరి.

రుష్యా జర్మనుకాలున.

కోపను హెగను, మార్చి 12:—పొలిటికను ప్రతీక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. రుష్యాజర్మనీ సంధి సమయమున బొలిక్కునుండి నల్లసముద్రమునకు నొక పెద్దకాలావను ప్రస్థవలయునను సేర్పాట్లు చేర్చింపబడును. జర్మనులో ధనాధ్యు లిందులకు ధనము నొసగెద మనుచున్నారు.

ఉక్రెయిను.

ఆమెన్టరుడం, మార్చి 12:—వెనుక వెకింగులో జర్మను బాయబారిగా నుండిన వానుమమును ఉక్రెయినుకు పంపిరి.

జర్మనీ

జర్మను పాతీకయుద్ధాశయములు

వెర్నీ, మార్చి 11:—జర్మనీయుండలి ప్రస్తుతపు జర్మను పక్షపాతము “స్ట్రైయిన్స్ జెయిటుంగు” ప్రతీకలో ప్రాఫ సరు హెయహ్సీ గారు వ్రాసిన వ్యాసమునందు ప్రతిఫలించుచున్నది. ఆత డం డిట్లు వ్రాసెను:— ఇప్పటికి రుష్యా పని పూర్తియైనది. ఇకమీద ఇటలీపని పట్టించవలయును. టాగ్గియ మెంటో వరకుగల భాగము నంతటి నది ఆస్ట్రీయా కిచ్చివేయవలయును. టుర్కులకు బ్రిటానీ కిచ్చివేయవలయును. సోమాలి ల్యాండును జర్మనీ కిచ్చివేయవలయును. ఇంక ఫ్రాన్సు, ఫాన్సు ఆపరిమితమగు యుద్ధనష్టము నిచ్చుకొనవలయును. తగిన వాణిజ్యసంధియు జరుగవలయును. కాని ఇంత మాత్రము నాలదు. లాంగ్వి, బ్రియాలను, వెర్నెను, సండగాను, బెల్జియం కోసిలను, ఫ్రాన్సు ఇచ్చివేయవలయును. ఫ్రాన్సు నందలి ఇతర ఆక్రమిత స్థలములు మరల దాని కిచ్చివేయబడును. కాని ఆసమయమున నది 200 కోట్ల పౌనుల ధనమును నష్ట పరిహారముగ జెల్లింపవలయును. ఇంకను మొరాకో దీవులలో లాంగ్లరు సహితముగ పశ్చిమభాగమును, పరానువారి కోంగోలో కొంత భాగమును, పరానువారి సోమాలియాండులో కొంత భాగమును జర్మనీ కిచ్చివేయబడవలయును.”

జర్మనీ, స్వీడను.

లండను, మార్చి 12:— తాను ఆలాండు ద్వీపముల కలుపుకొన నుద్దేశింపలేదనియు, స్వీడనుతోగలసి వాటి నేమి చేయుమన్న నందులకు సిద్ధముగ నున్నాననియు జర్మనీ తెలిపెను.

ఆస్ట్రీయా

సంధి రాయబారములు

లండను, మార్చి 12:— హంగరీవారితో సంబంధము లేకుండ ఆస్ట్రీయావారు సరిహద్దు మార్పును పట్టుదలతో కోరుచున్నార గాన హెయస్టిడ్లుగూడ సంధిసభలో నున్నాడని బుడాపెస్టుకు తిరిగివార్త వచ్చినది.

చీనా

వెకింగు, మార్చి 10:— సిచ్చెయ్యాయను యొక్క ముఖ్యసగరము చెంగ్హును, యున్నాను కమేయివో దేశములు పట్టుకొనుటవలన వారితనమువారికి చాలనష్టము గలిగెను.

లండను, మార్చి 11:— మెయ్యుప్రతీక యొక్క కీకింగు విశేషం ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.— మంచూరియాను మరల మండ్లితికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్న వని నమ్మబడుచున్నది.

జాతీయకక్ష.

లండను, మార్చి 12:— రెడ్డుగార్డుల స్థానమున డిల్లూసుగారు జాతీయకక్ష్యములగు నందరిచే నెన్నుకొనబడిరి.

స్పెయిను

సైనికపునఃప్రతిష్ఠాపనము.

మాడ్రిడు, మార్చి 12:— యుద్ధపరిశ్రమ ఎం. లాసియెర్యా గారు రాయలు డిక్రీ మాలమున సైనికపునఃప్రతిష్ఠాపనల ఏర్పాటునుజేసి ఆనాటికి విజయముడైనను ప్రధానపరిశ్రమ గూర్చి యాభియజ్ఞిగారు దానికి కోర్చిను అనుమతి కావలయు ననక మానరు. ఆసమయమున తీవ్రమగు చర్యలు జరుగగలవు. అంచునైనిక, రాజకీయ అధికారుల బలాబలములు గన్పించగలవు. సైనికులు లాసియెర్యాగారిని బలపరచు చున్నవి. జేకాంతర్వర్తిత్వం గూర్చిన కలహ మింకను సందిగ్ధముగనే యున్నది.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము:— ఈవిశ్వ విద్యాలయమున వాణిజ్యవిద్యను నేర్పుటకు 6 నెలలవరకును నిలుపలేదని పాశ్చాత్యసభ్యులు వాదించిరి. కాని పీర్మొనుమ వీరిపోయినది. ఒకప్రత్యేకసంఘ మేర్పరుపబడినది.

వృత్తాంతములు

(0)

జాన్సికేసులో మరణశిక్ష విధింపబడిన ఇ. ఎ. ఆర్. నీను 6 వ తేదీని ఉరి తీయబడినది.

మంటలు:— లక్నో నగరమున రివరెండు కెచెనుగారి యింటిపైని దీపపు బుట్ట పడి అది కాలిపోయినది.

బ్రాండరు హత్యకేసు:— చార్లెసు బ్రాండరును కృష్ణ శంకరము చంపెనని తేటదిన కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

అమ్మదాబాదు యంత్రాలయాధికారులు పనివాండ్ల జీతముల నభివృద్ధిజేయ నంగీకరింపగా వారందులకు సమ్మతించి 12వ తేదీనుండియు మరల తమపనుల నిర్వర్తింప వారంభించిరి.

యంత్రకాలపనివాండ్లు:— అహమదాబాదులో యంత్రకాలలవారు పనివాండ్లు కోరినప్రకారము జేతనములనిచ్చుట కంగీకరించిరి. పని త్వరలో ప్రారంభమగును.

హిందూదేశ దొరతనమువారు దూది హెచ్చినందులకు కారణము లరయు నిమిత్త మొకసంఘమును నియమింతురని బొంబాయి క్రానికలు ప్రతీకకు తెలియవచ్చెను.

పోస్టాఫీసులో కలవరము:— సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము కలకత్తాజనరలు పోస్టాఫీసులో బంగీలను వేరుచేయుటలో రెండుబంగీలు కాలిపట్టగపడెను వానిలో ప్రేలుడు ద్రావకముండెనని అనుమానింపబడినది.

కలకత్తా జనరలు పోస్టు ఆఫీసులో వివిధములగు ప్యాకెట్లల సరుదుబాటు చేయుచుండ కొంచెము చినిగిపోయిన ప్యాకెట్లులు రెండుండెను. వాటిలో పగులుడు ద్రవమున్నదని నమ్మబడుచున్నది.

మధ్యగాష్ట్రముల శాసనసభ మార్చి 11 వ తేదీన సమావేశ మయినపు డధ్యక్షులు సర్ హోగ్గెట్టు బట్లరుగారు సర్ నుండరలాలుగారి చరణమునకు తమ విచారమును తెలిపిరి. సభవారు లాలుగారి కుటుంబమునకు తమ విచారమును సానుభూతిని తెలిపిరి.

హెజరిబాగు నెంట్లు జెయిటునుండి 18 గురు రాజకీయద్రోహులు తప్పించుకొని పోయినది తెలిసినది. వీరు లాహూరు కుట్రకేసులో శిక్షింపబడిరి. వారెట్లు తప్పించుకొని పోయినదియు వివరములు తెలియవు: చుట్టుప్రక్కల నుండు మండల వాసులకు హెచ్చరిక చేయబడినది.

వీరిలో నైదుగురు మరల పట్టువడిరి తెలియుచున్నది

డక్కాకళాకాలవారు బహుమతుల పంచిపెట్టినపుడు రొనాట్లు ప్రభువుగారు సభాధిపత్యమును వహించి ఆసమయమున వారిట్లు చెప్పిరి. దొరతనమువారేల విద్యార్థుల రాజకీయసభలకు బోనీయరని నిరంతరము ప్రశ్నించుచున్నార. ఏలనో చెప్పెదమినును. మీరిచట విద్యనభ్యసించుచున్న యున్నారు. మీమనస్సును వర్తనమును బాగుగ దృఢపరచుకొనుట కిది తగినసమయము. నిశ్చయముగ మీరన్ని విధములను రాజకీయవ్యవహారముల మీయుపాధ్యాయులతో తర్కించి వారు చెప్పనటుల వినుకొనవచ్చును. మీ దేశపుభూతకాల సమస్యల మీరు విచారించు తెంతయు నావశ్యకము. అంతయెగాని రాజకీయోపన్యాసముల వివరగూడ దుకొంతమంది ఉపన్యాసకులు ఒకే దృక్కోణమున మాట్లాడి మనుష్యుల కోపవిచారాదిగుణముల రేకెత్తింపజూచుచుండుగాని వారిబుద్ధి నుపయోగించుట కవకాశము గలుగనీయును. నేను అనుభవముతో మాట్లాడుచున్నాను. నేనును రాజకీయజ్ఞుడనే. సభికుల నా యాలోచనమునకే తీసికొనినప్పుడు కంటేనియు బ్రయత్నించియుంటిని, మీ నిశ్చితము పొరపడినది కాకుండవలయు నని కోరుచురేని మీ రిరుపక్షముల వాదమును జూడవలయును. అందుచేతనే ఈయంతముల మీలోమీరుగాని మీ యుపాధ్యాయులతోగాని తర్కింపుడని నేను చెప్పుచున్నాను. మీ కాలమును రాజకీయసభలకుబోయి వ్యయముచేయకుడు. అంగ దేశ దొరతనమువారు విద్యార్థులను ందమితవిశ్వాసముంచియే వారిని సభలకు బోవలదని కఠినముగ కానింపలేదు. వారాశాధంగులు కాలేదు.

చెన్నపురి శాసనసభ

ఆర్థిక పత్రము

సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యగారి నివేదికము

ఈ వత్సరమునను, రానున్న వత్సరమునను రాష్ట్రీయార్థిక నిత్యముల గూర్చి యీ క్రింది తెక్కలవలన వివరముగ దెలియగలదు.

	బడ్జెటు మదింపు 1917-18	రివెన్యూ మదింపు 1917-18	బడ్జెటు మదింపు 1918-19
నిలువ	140.85	152.88	193.57
రాబడి	807.59	828.95	845.44
వ్యయము	794.61	787.76	842.10
ఎక్కువ	12.98	41.19	3.84
సం॥ రాంతముననిలువ	153.88	193.57	196.91

రాష్ట్ర మభివృద్ధి గాంచుచు, ధనవంతముగు మండుటచే ఆదాయము, నిలువ మదింపునకంటె యెక్కుడుగ నున్నదని ఈవైతెక్కల వలన తెల్లముకాగలదు. 1917 - 18 సంవత్సరమున రాబడి మదింపునకంటె 21088 లక్షలు యెక్కువగనచ్చినది. ఇందులకు కారణములు ముందు తెలుపబడును. అదవి, రాబడివన్న, సుంకములవలన వాలధనము చేపొందుటవలన యింత సామ్యుఅధికముగ వచ్చుటతటస్థించినది. సంవత్సరప్రారంభమున నిలువకూడ మదింపుకంటె యెక్కుడుగ నే యుండినది. 1916-17 వత్సరమున భూమినిస్తు, సుంకములు, రాబడి వన్న, అటవీకాఫలనండి యెక్కుడు ఆదాయము వచ్చుచు యు, వ్యయము తగ్గుటయు నిందులకు కారణములు. కావున 1917-18 వత్సరప్రారంభమున నిలువ మదింపుకంటె 11½ లక్షలు ఎక్కుడుగ నున్నది. ఇంకను వ్యయము తగ్గుటచేతను, వైసవిసంపాదన విధమున ఆదాయము హెచ్చుట వలనను, సం॥ రాంతమున 89.74 లక్షల నిలువ తేలిినది.

1917-18 సంవత్సరమున రివెన్యూపత్తి.

రివెన్యూ హెచ్చు తగ్గుల దెలుపు పట్టిక యిట బొందుపరుపబడినది:-

	ఆసలు చేకూరిన సం॥ రాబడి 1916-17	బడ్జెటు మదింపు 1917-18	రివెన్యూ మదింపు 1917-18
1. భూమినిస్తు, పంట కాలువలు గల భూ మినుండియు	350.08	354.95	354.09
4. స్తాంపులు	77.95	80.25	77.50
5. సుంకములు	186.01	180.00	202.10
8. రాబడివన్న	30.15	30.00	37.98
9. అదవి	45.96	42.00	53.45
10. రిజిస్ట్రేషను	24.70	26.00	53.45
16. బి. న్యాయస్థాన ములు వైదుల	5.69	5.65	7.74
21. బి. విజ్ఞానకాఫలు మున్నగునవి	13.85	17.61	15.60
ఇతరములు	43.97	42.90	43.58
మొత్తము	778.26	788.36	816.94
సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వా రిచ్చినది.	16.58	19.23	12.01
మొత్తము రాబడి	794.79	807.59	828.95

సుంకములు, అదవి, రాబడి వన్నలవలన ఆదాయ మెక్కుడుగ నున్నదనియు, స్తాంపు, రివెన్యూలయందును, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునా రొసంగు గ్రాంటులయందును ఆదాయము తక్కువగ నున్నదనియు వైపట్టికవలన నువ్వక్త మగుచున్నది. స్తాంపుల విషయమున ఆదాయము తగ్గుటకు కారణముల నూహింపవలసినదే గాని నిశ్చయముగ చెప్ప వీలు లేదు. 1914.15 వత్సరములలో దీనివైతెక్క రాబడి తగ్గుటచే, దీనినిని సంగ్రాహమునకును సంబంధ మున్నట్లు తోచుచున్నది. తరువాత రెండువత్సరములలో కొంచెము హెచ్చినది. నిజ ముగ జనరలు స్తాంపులలోను, కోర్టు ఫీజులలోను ఆదాయము తగ్గినది. కావున నిందులకు కారణముల నూహించుట కష్ట సాధ్యము.

సుంకములవలన వాదాయమువృద్ధియగునని ముందుగ నే తెలిసినది. 1916 సంవత్సరమునందలి రివెన్యూ మదింపుకంటె 1917-18 సంవత్సరము బడ్జెటుమదింపు నాలుగులక్షలు యెక్కుడుగ చేయబడినది. రివెన్యూలవలన నెక్కుడు వాదాయము లభించినది. మదింపుకంటె 13.10 లక్షలు యిందుమూలమున నెక్కుడు వచ్చునని యూహింపవచ్చును. సారాయమున్నగు పానీయముల వ్యయముతగ్గినది. 1912-13, 1913-14 వత్సరములలో కంటె 1916-17 సంవత్సరమున మద్యద్రవ్యముల వ్యయము తగ్గినది. కల్లునితీకాడ యీ విధముగ నే యున్నది. ఈ క్రింది పట్టికను తిలకింపుము.

సం॥	1917-18	1916-17	1915-16	1914-15	1913-14	1912-13
సారాయము (కాలన)	85,817	29,520	49,354	228,085	162,164	581,465
సానిటేరియ (కాలన)	87,482	162,164	1,140,630	662,784	1,732,032	1,773,673
మొత్తము	1,652,800	1,644,466	1,941,470	1,946,649	1,732,032	1,773,673
కల్లు (కాలన)	111,781,131	107,280,884	108,932,557	86,618,734	8,65,11075	3,31,86831
మొత్తము రిజిస్ట్రేషను	106,712,000	106,938,414	87,202,608	35,187,658	3,65,11075	3,31,86831
మొత్తము	404,21000	404,21000	404,21000	404,21000	404,21000	404,21000

1917-18 సంవత్సరపు వ్యయము. జరుగుచున్న వత్సరమున రివెన్యూ మదింపు 787.76 లక్షలకు చేయబడినది. ప్రధానవిషయముల గూర్చి వివరము లిట గానగును:-

	1	2	3	4
వ్యయము.	ఆసలుసామ్యు 1916-17	బడ్జెటుమదింపు పు 1917-18	రివెన్యూ మదింపు పు 1917-18	
3 భూమినిస్తు	122.76	125.50	125.17	
11 అదవి	28.43	29.63	29.48	
12 రిజిస్ట్రేషను	13.12	13.39	13.41	
18 పరిపాలనము	15.15	15.96	16.28	
19 న్యాయస్థానము	85.47	86.15	86.23	
20 పోలీసు	114.75	117.47	117.41	
22 విద్య	83.17	94.79	92.26	
24 (ఎ) వైద్యము	17.99	22.89	22.54	
24 (బి) సాంకేతికము	17.05	13.76	16.12	
26 (ఎ) వ్యవసాయము	12.01	14.50	13.08	
26 (బి) విజ్ఞానకాఫలు మున్నగునవి	12.28	15.55	14.01	
29 సామాన్యవ్యయము యేమను అలవెన్సు	33.23	34.65	33.75	
30 స్టేషనరీ	12.92	15.75	14.22	
36 అప్పవోలగించుట	2.50			
42 నీటిపారుదల పనులు	9.85	11.25	10.95	
42 నీటిపారుదల అప్పవోల వడ్డీ	14.48	15.47	14.63	
43 చిల్లరపనులు ము న్నగునవి నివిలు	6.18	8.00	7.85	
43 చిల్లరపనులు పబ్లి కువచ్చు	29.53	33.00	34.50	
45 నివిలు పనులు	20.07	20.87	27.90	
45 నివిలుపనులుపబ్లి కు వచ్చు	59.69	63.15	55.00	
ఇతరములు	26.17	27.40	26.91	
మొత్తము.	752.48	794.61	787.76	

ఈ వత్సరమున (22) విద్యావిషయమున 2.58 లక్షల వ్యయము తగ్గునని యూహింపబడినది. పెకండ్రీపాఠశాలలను ప్రభుత్వాధికారము క్రిందికి తీసికొనవలెనని అందులకు 1.11 లక్షలు నిలువయుంచ బడినవి. కాని ఈధనము వ్యయము లేకపోవుట వలనను, ఇన్వెన్యూనుకు ప్రత్యేకించబడిన 72 లక్షలు ఖర్చుపెట్టకపోవుట వలనను, ఈఫలిత మొనగూడినది. తెకండ్రీ పాఠశాలలు ప్రభుత్వాధికారము క్రిందికి తీసికొనుటకు ఇండియా కార్యదర్శి అనుమతికావలసి యున్నది. 1918-19 సంవత్సరమునకు మదింపు.

ఈవిషయము దెలుపుపట్టికయిట బొందుపరుపబడినది:-

	లక్షలు.
సంవత్సర ప్రారంభమున నిలువ	193.57
రాబడి	845.14
వ్యయము	842.10
ఎక్కువ	3.84
సంవత్సరంతమున నిలువ	196.91

ఆదాయ వివరములు.			
రివెన్యూ మదింపు	బడ్జెటు	తేడా	
1917-18	మదింపు 1918-19		
లక్షలు	లక్షలు	లక్షలు	
1. భూమినిస్తు	354.09	357.52	+ 3.43
4. స్తాంపులు	77.50	79.75	+ 2.25
5. సుంకములు	202.10	208.14	+ 6.04
8. ఆదాపన్న	37.98	37.50	+ .48
9. అదవి	53.45	48.45	+ 5.00
10. రిజిస్ట్రేషను	24.90	25.50	+ .60
21. విజ్ఞానకాఫా మున్నగునవి	15.60	17.21	+ 1.61
ఇతరములు	51.32	50.26	+ 1.06
<hr/> మొత్తము	<hr/> 816.94	<hr/> 824.38	<hr/> + .739
సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వా రొసంగినవి	12.01	21.11	+ 9.10
<hr/> మొత్తము	<hr/> 829.95	<hr/> 845.44	<hr/> + 16.49
రానున్న వత్సరమునకు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి నుండి కావలసిన యెక్కుడు మొత్తము 9.10 లక్షలకును వివరము లిట తెలుపబడియున్నది.			

- (1) ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారొసంగు మామూలు గ్రాంటు. 5.50
(2) రాష్ట్రీయధుగుల కగు వ్యయము. 1.26
(3) ఇతరములు. 2.00

వ్యయములు.

రాబోవు సంవత్సరమునకు వ్యయముల మొత్తమును				
842.10 లక్షలని మదింపు చేసెతిమి. జరుగుచున్న సంవత్సరమునకు 794.61 లక్షలనియు, రివెన్యూ మదింపునందు 787.76 లక్షలనియు చేసియుంటిమి. వివరము లీక్రింద తెలుపబడినవి.				
వ్యయకాఫ.	1917-18 సం॥	1918-19 సం॥	భేదము.	
	రివెన్యూ మదింపు.	బడ్జెటు మదింపు.		
	లక్షలు.	లక్షలు.	లక్షలు.	
3 ల్యాండురివిన్యా	125.17	127.21	+	2.04
11 ఫార్మెన్సు (అటవీ కాఫ)	29.48	30.17	+	.69
12 రిజిస్ట్రేషను	13.41	13.48	+	.07
18 పరిపాలన	16.28	15.86	—	.42
19 ఎ. న్యాయకాఫలు (కోర్టులు)	86.26	88.55	+	2.29
19 బి. ,, జైలులు	16.04	16.03	—	.01
20 పోలీసుకాఫలు	117.41	120.73	+	3.32
22 విద్యాకాఫలు	92.26	112.92	+	20.66
24 ఎ. వైద్యకాఫలు	22.54	26.34	+	3.80
24 బి. ఆరోగ్యకాఫలు	16.12	14.29	—	1.83
26 ఎ. వ్యవసాయకాఫలు	13.07	15.58	+	2.51
26 బి. వైద్యభివృద్ధి	14.01	17.77	+	3.76
మిస్సెలేనియస్				
29 మాపరాన్యభివృద్ధి	33.75	35.65	+	1.90
మొత్తము				
30 స్టేషనరీ, ప్రింటింగు	14.22	14.63	+	.41
32 మిస్సెలేనియస్	4.41	15.36	+	10.95
42 ఇతరము, మేజరు	10.95	11.50	+	.55

వర్షాధారములు				
42 ఇరిగేషన్, మేజరు	14.53	14.79	+	.16
వర్షాధారములు				
43 మైసూరువర్షా, 7.85	8.75	+	.90	
సివిలు ఉద్యోగులు				
43 మైసూరువర్షా, 34.50	33.50	—	1.00	
పబ్లిక్ వర్షా కౌన్సిల్				
45 సివిలువర్షా, 27.90	27.05	—	.85	
సివిలు ఉద్యోగులు				
45 సివిలువర్షా, 55.00	59.10	+	4.10	
పబ్లిక్ వర్షా కౌన్సిల్				
ఇతరములు	22.50	22.84	+	.34
మొత్తము	787.76	842.10	+	54.34

ఇందు విద్యాభ్యాసము ముఖ్యము. ఈ కౌన్సిల్ వ్యయము సంవత్సరము 20.66 లక్షలకు పైగా చేయబడినది. 1917-18 సం. పై బడ్జెటు వరకు 18.13 లక్షలకు పైగా చేయబడినది. ఈ ఏడాదికి ఎట్లు వచ్చినదో ముఖ్య కార్యదర్శి వివరించుచున్నాడు. ప్రతి సం. మును రాష్ట్రీయ వ్యయమునుండి విద్యకొరకు కొనుగబడు 14.28 లక్షలు కాక, (ప్రాథమిక విద్యా భిక్షుకొరకు హిందూజాత ప్రభుత్వమువారిచే 5.50 లక్షలకు పైగా) చెప్పి ప్రభుత్వమువారు విద్యాభ్యాస కొరకు 9.82 లక్షలకు పైగా ప్రతి సంవత్సరమునీయ తీర్చుచున్నారు. ఈ 9.82 లక్షలను ఈ క్రింది విధమున వ్యయపరచుచున్నాడు.

ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసమునకు అభివృద్ధికిని	5.20
సెకండరీ పాఠశాలల అభివృద్ధికిని	2.09
మహాత్మీయ విద్యాభివృద్ధికి	2.53
	9.82

ఈ క్రింద విద్యావ్యయములకు, పాఠశాలములకు తోసకా చెప్పబడినది. లోకలబోర్డు, పురపాలక సంఘముల చే భరింపబడుచున్న పాఠశాలలకు గూర్చిన లెక్కలు మాత్రము చేర్చబడలేదు.

సంవత్సరము.	సామాన్య రాష్ట్రీయ కౌన్సిల్	సామాన్య రాష్ట్రీయ కౌన్సిల్	సామాన్య రాష్ట్రీయ కౌన్సిల్	సామాన్య రాష్ట్రీయ కౌన్సిల్	మొత్తము
	లక్షలు	లక్షలు	లక్షలు	లక్షలు	లక్షలు
1911-12	3.05	45.81	10.83	4.27	63.96
1912-13	19.77	54.08	11.6	4.53	90.02
1913-14	34.88	61.74	11.0	4.17	111.83
1914-15	32.35	58.59	12.84	5.74	109.52
1915-16	20.85	62.08	13.3	5.83	102.07
1916-17	21.40	70.48	13.4	6.16	111.45
1917-18 (బడ్జెటు)	23.74	81.79	14.75	6.36	126.64
1917-18 రివెన్యూ	24.93	76.04	16.76	6.94	124.57
1918-19 (బడ్జెటు)	31.84	91.60	16.07	7.45	146.96

మొత్తమునకు బాపతుక్రింద 3.76 లక్షలకు పైగా చేయబడినది. రాష్ట్రీయ నిధికి ఈ బాపతు సామ్యమునందు నెలకు మొత్తము తీసికొనబడినందువలననే అధిక మొత్తము చేయబడినది. నిలువ మొత్తము క్రింద తీసికొనబడిన సామ్యము 10.56 లక్షలు. రాష్ట్ర సంవత్సరపు బడ్జెటులో "24 ఎ. వైద్యకౌన్సిల్" క్రింద 3.80 లక్షలకు పైగా చేయబడినది. ఇందు 2.50 లక్షలను జిల్లా ఆసుపత్రులకు ప్రభుత్వమువారి యధీనములోనికి దీసికొనుటకు వినియోగింపబడినది. బల్లారి కోయంబుత్తూరు జిల్లా ఆసుపత్రులను 1915 సం. డిసెంబరు నుండియు ఏప్రిలు (1918) నుండియు ప్రభుత్వమువారి యధీనములోనికి తీసికొనబడినది. 1918 జనవరి 15 తేదీనుండి అనంతపూరు, గంజాము, చెంగల్పట్టు, చిత్తూరు, గోదావరి, కడప, గుంటూరు, మధుర, కృష్ణా, రామన్న, తంజావూరు, ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాలను ప్రభుత్వ యధీనములోనికి దీసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నారు.

వైద్యపాఠశాలల బాపతుక్రింద వైద్యపాఠశాల విద్యార్థుల చేతనులను 9 నుండి 15 రూపాయలకు చేయుటకు, వైద్యపాఠశాలల అభివృద్ధికిని, బల్లారిలో వైద్యపాఠ

శాల నేర్పడుట కొరకును (20 లక్షలు) బడ్జెటునందు వ్యయము చేయబడినది. సుప్రసిద్ధులగు వైద్యుల జీతములను భిక్షుకొరకు కొని కొంత సామ్యమును చేయుచున్నది. లోకలబోర్డుల కీసుబడిన విరాళము లీ క్రింద వివరింపబడినవి.

సం. నం.	కొరకు	కొరకు	కొరకు	కొరకు	కొరకు
1908-09	2.45	5.07	3.26	55	13.80
1909-10	2.45	3.82	4.95	34	14.23
1910-11	2.18	1.25	7.21	80	14.70
1911-12	4.41	3.94	11.64	3.29	19.33
1912-13	14.90	6.60	30.64	2.12	21.61
1913-14	30.88	3.84	21.84	9.83	29.70
1914-15	20.84	8.50	25.19	7.77	29.75
1915-16	17.55	13.95	8.10	35	19.93
1916-17	16.55	7.27	5.15	39	16.63
1917-18 బడ్జెటు	22.20	3.72	4.91	2.89	18.13
1917-18 రివెన్యూ	23.89	3.87	4.96	2.98	25.21
1918-19 బడ్జెటు	27.19	3.15	5.00	1.85	28.63

లోకలబోర్డులకు పురపాలక సంఘములకు ఈయబడిన మొత్తములో 1917-18 సంవత్సరపు డిసెంబరు మాసాంతమున 50.98 లక్షలు ఉపయోగించుకొనబడక అట్టి యుంచబడినవి.

ఈ క్రింది వ్యయములకు ఈ క్రింద చేయబడిన వ్యయముల నొసర్చుటకు వైద్యకౌన్సిల్ వారు సిఫార్సు చేసిరి.

కర్నూలు జిల్లా రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసుకు	.04
పాఠశాలల వైద్యపరీక్ష కొరకు	.08
రాష్ట్ర పాఠశాలల నేర్పడుటకు	.05
సెకండరీ పాఠశాలల నుండియు కొరకు	1.87
ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల నిర్మాణము	1.00
వైద్యకాలకు లోకలబోర్డులకు చెప్పటకు	1.50
మైనరు కానిటరీ వర్షా	6.00
మునిసిపాలిటీల సహాయము కొరకు	.50
ఇతరములు	.50
గొడ్డు వంతెనలకు	1.50
గంజాము ఏజన్సీలో పనులకు	.06
విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డుకు	.40
కోరాపట్టు జిల్లా బోర్డుకు	.35
గోవావర జిల్లా బోర్డుకు	.99
గులుగొండ, వీరకల్లి ప్రదేశములకు	.20
మొత్తము	15.04

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున నాణ్యత విద్యాభ్యాసము చేయుటకు గూర్చి క్రిందటి సభలో చర్చ జరిగెను. ఇదివరలో నియమపాదము నాలోచింప నియోగింపబడిన ఫిర్యావీరాము. వర్ధన్ వర్మ, బి. హిటన్, సర్ ఆనుతో వముఖి గారలు సభ్యత్వమును వీడగా నేనేలువా క్రింది వారితో సమున నియోగించిరి. నవాబు ఘన్ నుబహుదా, డాక్టరు చునిలాలు బోసు డాక్టరు బ్రోజేంద్రలాలు సీటు జె. ఎన్. దాసు గుప్తా గారలు.

మొదటనే ముఖ్య లోని హిటును పట్టుకొనుట:— యూ.ప్రటీమనదికి సమీపమున నున్న హిటు అను ప్రదేశమును నిర్మింపగలగ ఈ నెల 9 వ తేదీన నాకమించితిమి. అటు నుండి తురుష్క నేన సభికి వై 1 మైళ్ళలో నున్న సాహి ల్యాకు పారిపోయిరి.

చట్టములను రెగ్యులేషన్ ను చేయుట కొరకు ఆర్డర్లు సెంటు జార్జి గవర్నరు గారియొక్క సభలో ప్రవేశ పెట్టబడునని బిల్లు.

1918 వ సంవత్సరపు మదరాసు

కల్రి ఆవుదల బిల్లు

ఉద్దేశములయొక్కయు కారణములయొక్కయు వివరణము. ఆచారపదార్థముల మూలకలను కల్రి చేయుటను ఆవుదల చేయుటకు చుదరాసు మహారాజులు 1904 వ సం. తీర్మానములో చట్టము చేయుటకు పూర్వకమున చేసినది. ఆసభను ఆసంవత్సరపు మహారాజుని సేవల ఆప్తుల ఈ విషయమై ఒక అభిప్రాయము (XXXI వ అభిప్రాయము) చేర్చబడినది. అదేవిధమైన నిబంధనలు 1907 వ సంవత్సరపు కొరకు మునిసిపాలిటీల ఆప్తుల చేర్చబడినవి. 1912 వ సంవత్సరము మే నెలలో ఇండియా గవర్నరు మెంటువారి సలహాపూర్వకమున గవర్నరు మెంటువారు, చుదరాసు కార్పొరేషనులయొక్క ప్రెసి డెంటులను పదమూడు జిల్లా మునిసిపాలిటీల చేర్చునను ఆటలలోకలబోర్డుల ప్రెసి డెంటులు, ఇంకను ఈవిషయమై చట్టము చేయుటకు తగిన కాలము వచ్చినదా యను సంగతిని గూర్చి సంప్రదించిరి.

చుదరాసు కార్పొరేషను వారు ఇదివరకే ఇంతకుముందు సంవత్సరములో మహారాజులకు ఒక పరిశోధక కార్యాలయమును ఏర్పాటు చేయుటను గురించి నూచించిరి. మతియు మహారాజు ఆప్తులయొక్క నిబంధనలలో లోపము లున్నవి గూడ చెప్పిరి. ఇప్పుడు వారు, గవర్నరు మెంటువారి జాబుకు జవాబుగా, మహారాజు సేవల ఆప్తులయొక్క XXXI వ అభిప్రాయమునకు బదులుగా ఉంచవలెనని వారు నూచించు క్రొత్తమున సెక్సు నకు సంబంధించి. ఈజిల్లు కొంతవరకు వారు ఇచ్చిన సలహాల నను సరించి యేర్పరుపబడినది.

నేయి, పాటువంటి పదార్థముల నైర్మల్యప్రమాణము నిర్ణయించుటయును, దిగుమతి చేయబడు వై విగడయెత్తిన పాలక విషయముల చట్టము ఏర్పరుచుటయును పరిశోధక కాలల కొరకును పరిశోధకుల కొరకును ఏర్పాటు చేయుట యును అగత్యమని ఉదకమండలపు కొండ మునిసిపాలిటీ యొక్క చేర్చుకూడ తలంచెను.

విశాఖపట్టణము ఒక్కటి తప్ప మిగిలిన పండ్రెండు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల అధికారులు అందరును కూడి ఇంకను చట్టము ఏర్పరుచుటకు గూర్చి అనుకూలాభిప్రాయము గలవారై యుండిరి. ప్రమాణములను నిర్ణయించుట అగత్యమని వేలూరు మునిసిపలు చేర్చును నొక్కి చెప్పెను. చుదరాసు మహారాజు యొక్క XXXI వ అభిప్రాయములోను బొంబాయి ఆప్తు లోను ఉన్న నిబంధనల వంటివే డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల లోకలబోర్డుల ఆప్తులలో చేర్చువలయుననియు "అయితే యీ రెండవ ఆప్తులములలో ఆ నిబంధనలు గవర్నరు మెంటువారు ప్రకటించునట్టి ప్రదేశములకు మాత్రమే వర్తింపవలెను చేయుటకు ఒక ప్రత్యేక నిబంధన చేర్చవలసియుండుననియు" కుంభ కోణము చేర్చును నూచించెను. ఏలూరు మునిసిపలు చేర్చునని నో 1912 వ సంవత్సరపు సంయుక్త రాష్ట్రముల ఆప్తులదిరి గానే ఒక రాజధాని ఆప్తును చేయవలయునని నూచించెను. తూర్పుగోడి, రాజమండ్రి, కుంభకోణము, తంజావూరు, తిరు చినావల్లి మునిసిపలు కౌన్సిలును, తంజావూరు, గోదావరి, తిరువల్లీ జిల్లాబోర్డులు అందరును ప్రత్యేకముగా చట్టము ఏర్పరుచుటను గురించి తీర్మానములను చేసిరి.

(1) కల్రి ఆవుదల చేయుటకు ప్రత్యేకముగా రాజధానికి చట్టము ఏర్పరుచుటను గురించియును (2) దానిని సభలముగా చేయుటకు పరిశోధక కాలలను స్థాపించుటను పరిశోధకులను నియమించుటను గురించియును అనుకూలముగా దృఢమైనట్టియు దాదాపు ఏకగ్రీవమైనట్టియు అభిప్రాయములను గమనించి, యీ రెండు విధముల పనిచేయుటకు సమయము వచ్చినదని గవర్నరు మెంటువారు తలంచుచున్నారు.

ప్రస్తుతపు బిల్లు రాజధానికి యావత్తును వ్యాపించగల్గి యుండును, కాని ఏ ప్రత్యేక ప్రదేశములో నైనను దానిని అనుబంధపుటకు సిద్ధపెట్టగల యేర్పాటులు చేయుటకు సాధ్యమయినప్పుడు మాత్రమే అట్టి ప్రత్యేక ప్రదేశమునకు వర్తింపజేయబడును.

మహారాజుని సేవలు, డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల, లోకలబోర్డుల ఆప్తులు ఇప్పుడు సభలలో నున్నవి. ఆ మూడు ఆప్తులలో దాదాపు ఒకేవిధమైన నిబంధనలను చేర్చుటకు సాధ్యమగును కాని ఇందువలన అనగత్యముగా చెప్పిందే చెప్పినట్లు గును. సామాన్యముగా వర్తింప ప్రత్యేకమైన ఆప్తును తయారు చేయుటయే మేలని తలంపబడినది. బొంబాయిలో 1899 వ సంవత్సరములోను సంయుక్త రాష్ట్రములలో 1912 వ సం. తీర్మానములోను ఈపనే చేయబడినది. (1899 వ సంవత్సరపు బొంబాయి కల్రి ఆవుదల ఆప్తు; 1912 వ సంవత్సరపు సంయుక్త రాష్ట్రముల కల్రి ఆవుదల ఆప్తు).

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(౦)

సత్యలింగము ధర్మములు:—అమెరికాలో వివిధకాత్తుముల నభ్యసించుచున్న అవుటపల్లి సారాయణ రావుగారి వ్యయములకు గాను సత్యలింగము నాయకరు ధర్మములనుండి 1200 రూ॥ ల సొమ్ము ఈ నుబడె నని ధర్మకర్తల తరపున కోపల్లెకృష్ణారావుగారు వ్రాసిరి.

రంగూరు బియ్యము ధర తగ్గుట:— ధర లభింపక గా తగ్గుచున్నది. బావా నాకలందువలననే విలువబడినది తెలియుచున్నది. దీనిని చాలమంది నమ్ముటలేదు గాని బావాకు బియ్యమును ప్రయాణికులను తీసికొని పోవచ్చును చాలమంది నాక విలువబడినదన్న మాట నిజము. ఈవార్తవలన అనేక వదంతులు కలిగియున్న మందమయ్యెను.

పెద్దాపురమునందలి జగపతి (ప్రింటింగరు)గారు వారి క్యాలండరు మాత్రాధ్యక్షానుమతి జేసిరి. 1918 ఏప్రిల్ మొదలు 1919 మార్చి వరకును తేముల వివరము నీ క్యాలండరు ద్వారా చున్నది. ప్రతిపుటయందును, జేకోవ నాగకరమును నుభా పితములు పొందుపరచబడినవి. భాషైకరాష్ట్రవిభజన చుర సరచునము, అందుకై ఆంధ్రోళ్లనము జరుపవలయుననియు, దేశ భాషలో విద్యభ్యసించ వలయుననియు, మొదలగు వాక్యములు చదువరుల కుత్సాహము గలిగించ గలవు.

ఆంధ్రపురము జిల్లా ధర్మగ్రంథుండి ఒకవిలేఖకు నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మా గ్రామ సమాజ మందలను గత ఫిబ్రవరి 10 తేది యాదివారము సాయంత్రము 8 గంటలు మొదలు 6 గంటలవరకు దాట్ల వెంకటాచార్య విజయరామరాజుగారు, దువ్వూరి న్యాయాధికారి మూర్తి గారు లింగం వేంకటాచల పతి రావుగారు కలసి స్వీకు ద్రవ్యము చేతనే “వ్యవసాయ కృతందానం కోటియజ్ఞ ఫలం భవేత్” అను పండిత గూర్తిననుసరించి బీదల కవిచ్చిన్నముగ నన్నరత్నము గాసంగి గ్రామనామమును సాధక పరిచిరి.

కొల్లేరు రైతుల సభ:—ఈనెల 11-న తేదీని రైతులు సభ చేసిరి. చిర కాలము నుండి పల్లముగా మునుపట్టియు మును కలలో చేరువట్టియు భూములకు నూడ దండనకి స్తు విధించుట న్యాయముగాదు. ఈ వత్సరమే పెక్కు వేల రూపాయలు దండన కిస్తు విధించబడి నని దాఖలులనుల తేలుచున్నది. రైతులు చాల బుణులులసాలై గున్నారు. జమీందారీ యుద్ధానికి యిచ్చలు నున్నాడు. ఆయనల మాడగా సహాయము చేసెద నని చెప్పెను. కైకలూరుకు మునుక కలన గత వత్సరము చాల నష్టము కలిగినది. రెండవపంట మార్చి నెల 15-న తేదీవరకు నీచుబడినది. నీచలేకున్న పంటలు పూర్తిగా పోవును. ఏప్రిల్ 15-న తేదీ వరకును గడు నియోజితనని కల క్తరుకును ఇంజనీరులకును రైతులు తంతివాద నుపిరి. రిమి చునులను కోరిరి. దండనకిస్తులను రద్దుచేయగోరిరి.(తంతివాద)

కృష్ణాజిల్లా ముస్తాబాదాయందలి మాజీకు తాలూకా రయితుల సంఘసభ 12-న తేదీచదివారంకోజున తేలప్రోలుగ్రామములో బందరుతాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటు వేమూరివేంకట నుబ్బారావు పంతులు బి, ఏ గారి యాజమాన్యమున సమావేశమైన నూజిడు తాలూకా జమీందారీ రయితుల చువాజుసభ యందు స్థాపించబడినది. నూజిడు తాలూకాలోని రైతులకుండు దుడ్డినీటిని తొలగించుటకు, రయితులకు ఆరోగ్యాధినియములను, అధికవిషయములను, కృష్ణసాయాభివృద్ధి మార్గములనుబోధించి వావిద్యాభివృద్ధి చేతనైసంతకరకు తోడ్పడి వారి స్థితిగతులను బాగుగ తెలిసికొని చొరతనము వాకిని, జమీందారీలకును తెలియపర్చుచు, జమీందారుల యొక్కయు ప్రభుత్వము వారియొక్కయు సహాయమును పొందుటలో కృషిచేయుట సంఖ్యయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు. నూజిడు తాలూకా గ్రామాదులన్నియు సంఘమునకు తేరియున్నవని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు. గ్రామాదులలో భూమికలిగినట్టి గాని లేక సాగుచేయునట్టి గాని రైతులెచ్చట నివసించియున్నను 18 ఏండ్లకు మించినగాని, పురుషుడుగాని సాలానకుఅధమము రూ॥ 1 కు తక్కువకాకుండ చందానిచ్చు వారందరును సంఘసభ్యులుగా శేర్మొనవడుదురు. వారిలో బీదవారుండి చందా యియ్యలేక పోయిన మానేజింగు కమిటీవారి యంగీకారమునూద సభ్యులుగా శేర్మొనవడుదురు. ఇతరసంగతులు తెలిసికొన గోరువాను నూజిడు తాలూకా రయితుల సంఘము, ముస్తాబాద, కృష్ణాజిల్లాయని వ్రాసికొనవలయును.

ఫిల్లిను సర్కసు అతిజయ ప్రదము

అనేకజంతు ప్రదర్శనము వాశాత్తవస్య మహామృగసంపూర్ణము.

సిన్నటిరాత్రి చూడవచ్చిన అసంఖ్యాకులు “మనోహరమగు ప్రదర్శనము” అని ఏకగ్రీవముగ చెప్పిరి.

ఇంతవరకును చెన్నపురిలో కనివిని ఎటుగని అనేక జంతువుల మహాప్రదర్శనము.

ప్రజలు చూపిన యంతాసమున జంతువుల నుపొంగి యుత్సాహముతో ప్రవర్తించినట్లుండు.

ఈ సంతర్పరము

ప్రపంచపు చూసిన స్పెష్షిలో 35 అద్వితీయ ప్రదర్శక జంతువులు 35 ప్రతి రాత్రియును 9-15 గంటలకు ప్రదర్శనము జరుగును.

సాయంత్రప్రదర్శనములు: శనివారము ఆదివారములు సాయంత్రము 4-80 గంటలకు అందరికి అనుకూలమైన టిక్టులు: రు. 4, 3, 2, 1 అ. 8 టిక్టులు మిస్సిస్సుకుం వెనీయొద్ద దొంగును.

జీవితములు, నవలలు

1 గోపాలకృష్ణగోళి	0.8-0	1 మంజువతి	1-12-0
2 మహాదేవగోవిందగణదేశ	2	జగన్మోహిని	0-10-0
3 రామశ్రీస్వామిఎం.ఏ.0-8-0	3	ఇందరాసుంధరము	0-10-0
4 నివేదితాసాదరి	0.8-0	4 రంగరాజు	0-14-0
5 విదవబాధిచక్రవర్తి	0.8-0	5 అమృతకల్పి	1-4-0
6 హర్షింజి ప్రభువు	0.8-0	6 కళావతి	0-12-0

వై 2 గ్రంథముల నొకపర్యాయము కొనువారికి తపాలాఖాంలు మేమే ధరించెదము. (982-409)

ఎం. కృష్ణారావు అందుకో, నెల్లూరు.

విజ్ఞాన చంద్రికా ముక్కుడిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపకమైన నెలకు దొరకును. కృష్ణులూగు నుచియు. దాక్రయ. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. పి. ఎం. (945-887) మే జను.

నార్తరకాసర్కసు లైఫ్ ఎమ్మ్యారన్సు కంపెని లిమిటెడ్ (లిక్విడేషన్లో నున్నది) కోటి ను. (1087)

జీవితభీమా పోలీస్ హాల్లనున్న, వివాహసహాయ భీమా పోలీస్ హాల్లనున్న తన తమ క్లెము కాగితములను 1918 వ సం॥గం మార్చి నెల 18 వ తేదీ లోగా యీ క్రింద సంతకము చేసినవారి చేర పంపుకోవలెను. ఈ క్రిందవ్రాసిన భోగట్టాయును, కాగితములును పూర్తిగా పంపని యెడల క్లెములు నాశితాలో నమూనా చేసికొనబడవు.

1. పోలీస్ దారుని చేరు, 2 పోలీస్ నెంబరు, కాను, (జీవితభీమా, లేక వివాహభీమా, లేబిలు నెంబరు) 3 భువన చెల్లింపిస్త్రీమి నునుదాడ రసీను, 4 జీవితభీమా లేక వివాహభీమా ఒరిజినల్ పోలీస్, 5. ప్రీమియములు యవరకద్ద చెల్లింపబడినవో ఆ యెంబటు చేరు, ప్రస్తుతపు చిరునామా, 6. ఇదివరకే క్లెములు కాగితములు దాఖలుచేయబడిన యెడల, యెవరికద్ద దాఖలుచేయబడినదియును, అందుకుగాను ఇయ్యబడిన రసీదును పంపవలెను. ఒక్కొక్క పోలీస్ క్లెమునకు ప్రత్యేకముగా భోగట్టావ్రాయవలయునేగాని, ఒక్కొక్క ములో ఒకటికంటె అధికము పోలీస్ భోగట్టావ్రాయకూడదు. ఏజంట్లును, ఇతర కేడిట్లరును కూడా తమ హక్కులను వైని వ్రాయబడిన తేదీలోగా, వపుచర్చ మున్నగు రుజువులతో, దరఖాస్తుచేసికొనవలెను. వై తేదికి పిమ్మట దాఖలు కాబడిన క్లెములు అంగీకరింపబడవు.

12 Dalhousie Square) M. K. Dandeker, Calcutta. Incorporated Accountant Liquidator

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలువారి ప్రకటన.

1918-19 సం॥ పబ్లిక్ మ్యున్సిపల్ అనగా రోడ్లు, యిండ్లు (డ్రెయిను కాలువలు మొదలైన మ్యునిసిపల్ పనులు కంట్రాక్టు పుచ్చుకొన దలచినవారు ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలలోగా బెజవాడ మ్యునిసిపల్ వైయమంట్ గారి ఆఫీసులో సీలుచేసిన టెండర్ల దాఖలు చేసికొన వలసినది. టెండరు తోరు. 1000 ధరానకు దాఖలుచేసుకొన వలసినది. సదరు యీ టెండర్లు ని 25-8-18 తేదీన తెరువబడును. అన్ని టెండర్లు వైసలు అయిన పిదప ఒప్పకోబడిన టెండర్ల తాలూకు సొమ్ము తిరిగి యిచ్చివేయబడును. షెడ్యూలులేట్లవలె రాసు సంజా యిషీమ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును. అంగీకరించిన టెండరుతాలూకు సొమ్ము రెక్లెమ్, ఆడిటుగారి తనిఖీఅయిన పిదప వాపసు చేయబడును. (1105)

చైర్మన్ ఆఫీసు } ద. బి. వెంకటప్పయ్య. బెజవాడ. CHAIRMAN M. C. Delegate

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ ఆశ్వాస గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృష్టి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, నాయుజేక మనోజేకము, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియా సాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూతతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టచేకతమామలు, విచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యునియొక్క మేముట, చీకటిలోచదువుట, నీళ్లతైర నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శీతముతో సమాధియగుట, మనుష్యుడు చిలక యగుట, పెద్దపులిని చేసి చూపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము చేని తలకాయచేత మారులాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమియైన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిగ్రాహముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మన్యుతముగా మేజిక్ చేయగలరు. డబ్బు సంపాదించుట కిది ముఖ్యమైన మార్గము. నెలకు పందలకొలది ద్రవ్యము ఆర్జించుకోగలరు. ఈ నెడ్ల గ్రంథము అప్పుడడుచున్నది ఈ గ్రంథమును వి. పి. గ 15 రూపాయలకు అమ్ముచును. ధరభాస్తు ధారు లకు యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాస్తు ధారు లనగా తమ ధరభాస్తుతోకూడరు. 4 లను యీ క్రింది విలాసమునకు తీసుకొని చదియూర్చు చేసి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకోవలెను. (894-984) పి. ఆర్ జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

సీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము. మధురాలూ- పద్యములు! (కావ్యగు పార్వీ పిట్టు!! ఇయ్యది మృదుమధుర శైలిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్యమున కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనానకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కథలాటకాది వర్ణమెట్లులతో నిండియుండును. ఒకపర్యాయము చదివినను, ప్రవర్తించినను విడువదు. చిదిగిగూర్చి నెల్లూరువాస్తవ్యులును బందరు నోబిలు కాలేజీ ప్రాఫెసరు గగు శ్రీయుత ముత్తరాజు నుబ్బారావు ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్థ్యము చదువరులకే బోధపడును. పుస్తకము లెరుదు రూ॥ 1-0-0. పి. ఎం. హుగ్గి నేలు. గ్రంథకర్త:— చనుమర్తి యుజ్జ నారాయణశాస్త్రి, (880) భోజ్జల్లి పేట, బందరు

స్వదేశి పలకలు. (1090)

చాలగరుగాను మేము స్వదేశి పలకలను తయారు చేసియున్నాము. సీతారేకులచెట్టుమో నమర్చబడి యున్నది. చేయిజాలిపడిన పగులవు. చాలకాలమువరకు గట్టిగా నుండును. వైజు 10" X 8" నెల 1-కి అణాలు 5. మొత్తముగా తీయువారికి ప్రత్యేకధరలు. ఎడ్వర్డు అందుకో, గుంటూరు.

మోటారు బస్సులు (1091) వెలకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఇరువదిమంది కూర్చుంటుకు అనుకూలమై క్రొత్త మోటారుబండ్లు మార్చడ నున్నవి. తక్షణం డెలివరీ చేయబడును. సాత్ ఇండియన్ మోటారు కంపెని, 45 పీటర్స్ వీడ్, రాయపేట, గుగ్రాను.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లను చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మోసపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వైయెల్ దవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటుమాస్టిక్ సాల్యూషన్."
Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని పంటలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల
మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్లు
వర్క్సువారు బాగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ
యూచినను వాడుచుందురు. చాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

మెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజ్యు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ కంపెనీ లిమిటెడ్, బొంబే.

తెలంగాణ నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

వై కామెంజువ్ గోదనపుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

1000

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

బహుమాన

మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా! అయితే దీ. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన
సాలామిసిరి మురబ్బను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతువు, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

కలిగినది

మొదలయినవి. కలుగును స్వచ్ఛత, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట,
నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచి గుణము
పొందిన అనేకులు రంగోస్, పింగాణి, సిలోస్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి,
మదరాసు, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపత్రములు విశేషముగా పంపియున్నారు.
కావలసినవారు అన్ని ప్రాంతములను పంపినచో బహుమాన పత్రముల కాపి పంపుదుము.
ఇది అబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి వై కమిషనరీయందు బహుమానము యిచ్చు
బడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొను
నప్పుడు "దీ. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుసాన
పత్రిక గౌరవులతో పంపబడును. ఏతెంటులు కావలసియున్నది.
16 రుపాయలు లేట్స్ మె రూ. 2-0-0. కలెండరు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

దీ. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బ డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

(619)

సందరము!

స్వదేశీయము!!

ఉపయోగము!!!

అందమైన

1918

క్యాలండరు

మార్చి 31 తేదీలోపు అమృతాంజనము తీర్చువారి రు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. క కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చునో మా జవాబువారి యుండదు.

కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలుగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము

గజికిలైలము

మోహినీలైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధిము

ఈనెల డబ్బీతో మె రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ప్రేమ్‌స్ట్రీట్, బొంబాయి.

6, తంబు శ్రేష్ఠిపేట, మదరాసు.

K. B. JOSHI & Co,

32, Hornby Road Fort,

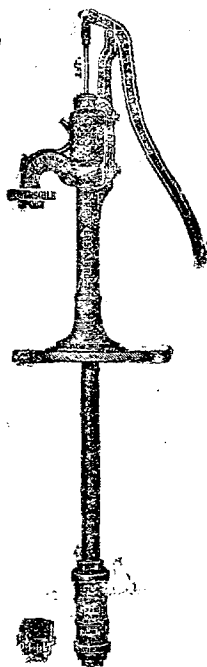
BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

సెగరోగములకు అమూల్యమైనమందు.

గొనాజోన్

మూత్రద్వారములగుండా ప్రవిండు యెట్టి కఠినవ్యాధి
యైనను ఒకవారములోపల కంట, నోటి, ప్రవణము మొద
లగు వానిని మిగుల సమృద్ధముగా ఇది తురుర్చును. అనేక
మైన శ్రేష్ఠమైనటువంటిన్ని హానిచేయనటువంటి మందులచే
తయారుచేయబడినది. ఇది తీక్షణమే గుణమునిచ్చుచు వ్యాధికి
సంబంధించిన పుంసలను అడుగంట నాశము చేసి రాను
రాను వ్యాధిని పూర్తిగా మాన్చును. చిటియు వ్యాధిని
మరల వ్యాపించకుండ చేసి దేహమునకు బలమును ముఖము
నకు కాంతిని నిచ్చును. ఒకతూరి వాడిచూచిన దానిగుణము
మీకే తెలియును. విశేషము వ్రాయనవసరము లేదు. (1081)

A. H. Solomon & Co., (Dept. A. D)

No. 29, Thana St. Chintadripet, MADRAS.

391

పాల్వపు పేంకటాచల

594

పండితులవారి సిద్ధావధిములు.

లోనామయవార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను
పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింప
బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే క; బర్మా, సిలోస్,
మలియన్డేట్, గోవా, ఫీజి, విటోర్, ఈస్ట్రాఫ్రికా, మున్నగు
ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధావధిమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేముక లోకామయవార" కస్తూరి
మాత్రల సీసా మీ యింట నున్నచుండల, మాటికి జైద్యుల
సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, శాశ్వతవాతము,
బర్జము, మాంద్యము, పలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునోప్పి,
బలహీనత, అసారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము,
చిన్నబిడ్డలకు లుగు బర్జము, దగ్గు, వాయువు, మరియు
ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధావధి సేవనచే నాశ్వర్యముగా
పోయి గుణము గలుగును.

జైద్యులలో ననేకవిధము. లగునట్టియు సుపయోగక
రములగు కస్తూరిక మాత్రలనుండియే యావధిములను
తయారు చేయుచుండును.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార సుతుకులు, ప్రతి సీసాచుండును
చింపును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుసానపత్రిక, ప్రతిసీసాతో సా.
యుండును. 220 మాత్రలను సీసా 4 అణా
మాత్రము.

6 సీసాల నొకసారి తెచ్చింపబడును.

టపాల ఖర్చునోచేరి రూ. 1-4-0

12 సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0

25 సీసాలొకసారి కొనిన 4-0-0

సమస్తరోగములకు మూర్తి అమూల్య
యుని సిద్ధావధిములు దొరుకును.

విజానము:—శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మదరాసు